

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΤΗΣ

ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΩΤΕΡΩΝ
ΤΑΞΕΩΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ.

ΥΠΟ

ΕΝΡ. Ν. ΟΥΛΕΡΙΧΟΥ Δ. Φ.

Κατ' ἔγκρισιν τοῦ ἐπι τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως
Ἰπουργείου καὶ τῆς ἐπι τῶν διδασκτικῶν βιβλίων ἐπιτροπῆς.

διὰ δαπάνης

ΤΩΝ ΤΕΚΝΩΝ ΑΝΑΡΕΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΡΙΤΗ.

Ἐπεξεργασθεῖσα καὶ ἀυξηθεῖσα κατὰ τὸ ἤμισυ.

Τιμῆται δραχ. 2, 50.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡ. ΤΩΝ ΤΕΚΝ. ΑΝΑΡΕΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

(Ὅδος Ἐρμοῦ, Πλατεῖα Ἀνακτόρων, Ἀριθ. 4.)

1864.

498

1656

Δημόσια Ἱστορική Βιβλιοθήκη Ἀνδριτσείνας

Η ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ καὶ τὰ **ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗ ΜΑΘΗΜΑΤΑ** τῆς **ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ**, ἀμφότερα συγγραφέντα παρὰ τοῦ Καθηγητοῦ Ἐνρίκου Οὐλερίχου καὶ τυπωθέντα εἰς τὴν τυπογραφίαν μου, εἰσῆχθησαν διὰ βασιλικῶν Διαταγμάτων εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀπεδείχθησαν ἐν διαστήματι ἑξ ἑτῶν κατάλληλα καὶ χρησιμώτατα διὰ τὴν μάθησιν τῆς γλώσσης ταύτης, ἄνευ τῆς ὁποίας οὐδεμία ἐπιστημονικὴ σπουδὴ δύναται νὰ προοδεύσῃ.

Ἐξαντληθείσης ἐντελῶς τῆς πρώτης ἐκδόσεως, ἀνέλαβον τὴν τύπωσιν δευτέρας. Προθυμούμενος δὲ νὰ φανῶ ὅσον οἶόν τε ὠφελιμώτατος εἰς τὴν σπουδάζουσαν νεολαίαν, παρεκίνησα τὸν συγγραφέα νὰ ἐπεξεργασθῇ ἀμφότερα τὰ συγγράμματα καὶ νὰ προσθέσῃ ὅσα ἤθελε κρίνει ἀναγκαῖα, ὀδηγούμενος ἀπὸ τὴν πολυετῆ αὐτοῦ πείραν.

Τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως καὶ τὰ διάφορα αὐτοῦ πονήματα διὰ τὴν σπουδὴν τῆς Λατινικῆς γλώσσης γνωστὰ ἴδοντα τοὺς Ἕλληνας, ἀρκοῦσι πρὸς σύστασιν τῶν δύο βιβλίων, ὅποια ἤδη προσφέρω εἰς τὰς χεῖρας τῆς φιλομούσου νεολαίας.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ α'. Ὀκτωβρίου 1841.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΡΟΜΗΛΑΣ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ στοιχείων καὶ προφορᾶς αὐτῶν.

ΤΑ στοιχεῖα τῆς Λατινικῆς γλώσσης εἶναι τὰ ἐφεξῆς εἰκοσιπέντε·

A, a, ἄ.	N, n, ἔν.
B, b, μπῆ.	O, o, ὄ.
C, c, τζέ.	P, p, πέ.
D, d, ντέ.	Q, q, κοῦ.
E, e, ἔ.	R, r, ἔρ.
F, f, ἔφ.	S, s, ἔς.
G, g, γκέ.	T, t, τέ.
H, h, ἄ, χῆ.	U, u, οῦ.
I, i, ἰ.	V, v, βαῦ.
J, j, ἰώτ.	X, x, ἰξ.
K, k, κά.	Y, y, ὑψιλόγ.
L, l, ἔλ.	Z, z, τζέτ.
M, m, ἔμ.	

Ἡ προφορὰ τῆς Λατινικῆς διαφέρει ἀπὸ τὴν τῆς ἀπλῆς Ἑλληνικῆς κατὰ τοῦτο, ὅτι πᾶν στοιχεῖον ἔχει τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ προφορᾶν, ὥστε διὰ μόνης τῆς προφορᾶς νὰ διακρίνονται τὰ διαφόρως γεγραμμένα. Ὅχι μόνον ἐν ἑκάστῳ τῶν φωνηέντων καὶ διφθόγγων ἔχει διακεκριμένον τινὰ ἤχον, ἀλλὰ καὶ τὰ διπλᾶ σύμφωνα διαφέρουν τῶν ἀπλῶν κατὰ τὴν προφορᾶν· εἶον equus, ἵππος—aequus, ἴσος. ceri, ἔλαβον—coeri, ἤρχισα. vello, καλύπτω—vello, τίλλω. coma, κόμη—comma, κόμμα. anus, γραῖα—annus, ἔτος, καὶ ἄλλα πολλά.'

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

1. Τὸ c προ συμφῶνων καὶ πρὸ τῶν φωνηέντων a, o, u προφέρεται ὡς κ· caput (κάπουτ), κεφαλή. Πρὸ τῶν e, i, y, æ, eu, æ ὡς τζ· circulus (τζίρκουλος), κύκλος.

2. Τὸ e προφέρεται σκοτεινότερον τοῦ Ἑλληνικοῦ e ὡς τὸ Γερμανικόν e εἰς τὰ Ehre, ἢ τὸ Γαλλικόν ceder,

3. Τὸ h, ἐπέχον τόπον τοῦ δασέως πνεύματος, προφέρεται ὡς τὸ Γερμανικὸν h μὲ πικρὸν πνευματισμὸν, ἀπάλωτον ὁμοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ χ' vehor (βέχορ), ὄχοῦμαι.

4. Τὸ k εἶναι ἄχρηστον, καὶ τὸν τόπον αὐτοῦ ἐπέχει πανταχοῦ τὸ c. Οἱ παλαιότεροι Λατίνοι τὸ μεταχειρίζοντο μάλιστα εἰς τὰ μετὰ τοῦ ca ἀρχίζοντα ὀνόματα π. χ. karut ἀντὶ τοῦ carut.

5. Τὸ q, πάντοτε ἠνωμένον μὲ τὸ u, προφ. κβ. quæro (κβαίρω), ζητῶ.

6. Τὸ s μεταξύ φωνηέντων προφ. ὡς ζ, τὸ δὲ διπλοῦν ss ὡς σσ. Οὕτω διαφέρει τὸ casus (κάσους), πτώσις, ἀπὸ τὸ cassus (κάσους), κενός.

7. Τὸ y καὶ z εὐρίσκονται μόνον εἰς τὰς Ἑλληνικὰς λέξεις, καὶ τὸ μὲν y προφέρεται ὡς Γερμανικὸν ue ἢ Γαλλικὸν u' lyra, λύρα. τὸ δὲ z ὡς τζ' zonna (τζώννα), ζώνη.

8. Τὸ ng προφέρεται ὡς γγ' angulus (ἄγγουλος), γωνία. Τὸ δὲ ngu, ἐπομένου φωνηέντος, ὡς γγβ' anguis (ἄγγβις), ὄφις.

9. Εἰς τὰ Ἑλληνικὰ κύρια ὀνόματα καὶ εἰς ἄλλας λέξεις, ἐρηνισθείσας ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς, ἰσοδυναμεῖ τὸ b μετὰ τοῦ β, τὸ c μετὰ τοῦ κ, τὸ g μετὰ τοῦ γ, τὸ h μετὰ τοῦ δασέως πνεύματος, καὶ τὸ η μετὰ τοῦ μακροῦ ἔ, π. χ.

Hebrus (χέμπρους) Ἐβρος. Hebe (χέμπε) Ἥβη.

Gelon (γκέλων) Γέλων. Gyprus (τζύπρους) Κύπρος.

10. Τὸ θ γράφεται διὰ τοῦ th καὶ προφέρεται ὡς θ, τὸ φ διὰ τοῦ rh καὶ προφέρεται ὡς φ, τὸ χ διὰ τοῦ ch καὶ προφέρεται ὡς τὸ Ἑλληνικὸν π χ.

Teseus (τέσεους) Θησεύς, philosophia (φιλοζόφεια) φιλοσοφία, Chaeron Χάρων.

11. Τὸ δασυὸν ῥ Ἑλληνικῶν λέξεων γράφεται Λατινικῶς rh, οἷον Pyrrhus, Πύρρος, rhombus (ρόμπους), ῥόμβος.

12. Αἱ διφθόγγαι au καὶ eu προφέρονται ὡς ταχέως προφερόμενα ἄου καὶ εου, ἢ αὐ ὡς αἰ, ἢ εὐ ὡς Γερμανικὸν αὐ ἢ Γαλλικὸν eu. Τὰς Ἑλληνικὰς διφθόγγους μεταβάλλουν οἱ Λατίνοι κατὰ τὰ ἑξῆς παραδείγματα

Τὸ αἰ εἰς αὐ Φαίδρος, Phædrus (φαίδρους)

» εἰ εἰς μακρὸν ἔ ἢ ἰ Λύκειον, Lyceum (Λυτζέουμ), Νεῖλος, Nilus

» οἰ εἰς αὐ Βοιωτία, Bœotia (απεωτία) (νίλους)

» αυ εἰς αυ Γλαῦκος, Glaucus (γλάουκος)

» eu εἰς ευ Εὐρος, Eurus (εουρους)

» ου εἰς υ Μούσα, Musa (μούζα)

ΚΕΦΑΛ. Β'.

Περὶ τονισμοῦ.

Ὁ τονισμὸς τῆς Λατινικῆς γλώττης εἶναι κληρονομικός, καὶ ὁ τόνος πάσης

λέξεως εξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ποσότητα τῆς παραληγούσης συλλαβῆς. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Λατινοὶ οὔτε γράφουν τοὺς τόνους, οὔτε διακρίνουσι εἰς τὸ γράφειν τὰ μακρὰ καὶ βραχέα φωνήεντα, ἀπαιτεῖται ἀπὸ μὲν τοὺς ἀρχαίους προσοχή, ἀπὸ δὲ τοὺς προχωρημένους σπουδὴ τῆς μετρικῆς. Τὰ γενικώτερα συμπεριλαμβανόμενα εἰς τὰ ἔξης.

1. Ἡ λήγουσα δυσυλλάβων ἢ πολυσυλλάβων λέξεων δὲν τονίζεται· πᾶσα δυσύλλαβος λαμβάνει ἐπομένως τὸν τόνον εἰς τὴν παραλήγουσαν.

fuga (φούγα) φυγή, pater (πάτερ) πατήρ.

2. Πᾶσα πολυσύλλαβος λέξις, βραχυπαράληκτος οὔσα, προπαροξύνεται ἢ δὲ ποσότης τῆς ληγούσης εἶναι ἀδιάφορος ὡς πρὸς τὸν τονισμόν.

hilāris (χιλιαρικ) ἰλαρὸς, Socrātes (σώκρατες) Σωκράτης.

3. Πᾶσα πολυσύλλαβος λέξις, οὔσα εἴτε φύσει εἴτε θέσει μακροπαράληκτος, παροξύνεται.

ferentes (φερέντες) φέροντες, incāulus (ινκάουλος) ἀψύλακτος.

poēta (ποῆτα) ποιητής, Homērus (χομέρουσ) Ὅμηρος (*).

4. Τὰ ἐγκλιτικὰ ne, que, ve καὶ ce καταθεθάζουν τὸν τόνον τῆς προηγούμενης λέξεως εἰς τὴν λήγουσαν αὐτῆς.

Apollo Musaque (μουζάκθε), ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Μοῦσα.

5. Οἱ κανόνες περὶ μακρῶν καὶ βραχέων ὁμοιάζουν ἐν γένει μὲ τοὺς τῆς Ἑλληνικῆς. Ἰδιαιτέρως δὲ τῆς Λατινικῆς κανῶν, εἶναι, ὅτι φωνήεν πρό φωνήεντος βραχύνεται.

filius (φίλιουσ) υἱός, corriū (κόρριου) καταπίπτω.

Τὸ h ἐν θεωρεῖται ὡς σύμφωνον.

Contrāho (κόντραχω) συναίω.

6. Ἐξαιρούνται ἡ γενικὴ καὶ δοτικὴ τῆς πέμπτης κλίσεως:

diēi (ντιέϊ) ἡμέρας,

καὶ ἡ ἀνόμαλος γενικὴ εἰς ius:

uniū (ούνιου) ἐνός, aliū (άλιου) ἄλλου.

καὶ τὸ σο π. χ. patefio, ἀνίγομαι, patefiunt, patefiam, κτλ.

7. Εἰς Ἑλληνικὰς λέξεις ἢ μὲν ποσότης τῶν φωνηέντων φυλάττεται, ὁ δὲ τόνος ὑπόκειται εἰς τοὺς κανόνες τῆς Λατινικῆς καὶ διὰ τοῦτο μεταθέτεται συχνάκις, π. χ.

Agēsilaus (ἀγεσιλάου) Ἀγησίλαος, Iphigenia, Ἰφιγένεια.

(*) Προπαροξύνεται λοιπὸν πᾶσα λέξις, ἔχουσα ἐπὶ τῆς παραληγούσης τὸ σημεῖον τῆς βραχύτητος (—), παροξύνεται δὲ, ἔχουσα ἐπ' αὐτῆς τὸ τῆς μακρότητος (—), ὡς τὸ πα-gina, musicō, terrificānt, ἀνάγνωσε· πάγινα, μουζιτσε, τεφρίγονουμ, τὰ δὲ viāgum, Iliābus, Δεφῆσε, ἀνάγνωσε· βιάρουμ, φιλιάμπουε, αἰνέσε.

ΚΕΦΑΛ. Δ'. ΟΝΟΜΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΝ.

ΚΕΦΑΛ. Γ'.

Περὶ τῶν μερῶν τοῦ λόγου.

Ἡ Λατικὴ γλῶσσα, καθὼς ἡ ἐπικὴ τῶν Ἑλλήνων, σφεριῖται τοῦ ἄρθρου.
Τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ λόγου εἶναι τὰ ἑξῆς.

Κλιτά.

Ὄνομα οὐσιαστικόν,	nomen substantivum.
Ὄνομα ἐπίθετον,	nomen adjectivum.
Ἄντωνυμία,	pronomen.
Ῥῆμα,	verbum.
	Ἄκλιτα.
Ἐπίρροημα,	adverbium.
Πρόθεσις,	præpositio.
Σύνδεσμος,	conjunctio.
Ἐπιφώνημα,	interjectio.

Περὶ στιγμῆς καὶ ἄλλων σημείων.

Ἡ τελεία στιγμὴ, punctum (.), ἡ ὑποστιγμὴ, comma (,), τὸ ἐρωτηματικὸν σημεῖον, signum interrogationis (?), καὶ τὸ ἐπιφωνηματικόν, signum exclamationis (!), συμφωνοῦν κατὰ τὴν χρῆσιν μετὰ τὰ ἀνάλογα Ἑλληνικὰ σημεῖα. Τὴν δὲ Ἑλληνικὴν μέσην στιγμὴν (·) διαιροῦν οἱ Λατῖνοι εἰς δύο· εἰς κῶλον, colon (:), καὶ ἡμίκωλον, semicolon (;), τῶν ὁποίων τὸ μὲν κῶλον (:) εἶναι εὐχρηστον μεταξὺ μεγαλητέρων προτάσεων καὶ ἀποδόσεων, καὶ ὅπου ἀναφερόμεν ξένους λόγους αὐτολεξεῖ ἢ πράγματα, χρῆσιμύοντα εἰς ἀπαρίθμησιν ἢ ἀκριβεστέραν περιγραφὴν τῶν προηγουμένων. Τὸ δὲ ἡμίκωλον (;) μεταχειρίζονται πρὸς διαστολὴν διεξοδικωτέρων ἀντιθέσεων, συμπερασμάτων, περιορισμῶν, ἐξηγήσεων κ. τ. λ.

ΚΕΦΑΛ. Δ'.

Ὄνομα Οὐσιαστικόν (Nomen substantivum.)

Τὸ οὐσιαστικὸν ὄνομα ὑποδιαιρεῖται εἰς κύριον (proprium) καὶ προσηγορικόν (appellativum).

Εἰς πᾶν ὄνομα παρατηροῦνται τὰ τέσσαρα ταῦτα· γένος (genus), ἀριθμὸς (numerus), πτώσις (casus), κλίσις (declinatio).

Περὶ γένους.

Γένη εἶναι τρία· ἀρσενικόν (masculinum), θηλυκόν (femininum), οὐδέτερον (neutrum).

Τὸ γένος παντὸς ὀνόματος φαίνεται ποτὲ μὲν ἐκ τῆς καταλήξεως, ὡς

σημειώνεται εἰς τὰς κλίσεις, ποτὲ δὲ ἐκ τῆς σημασίας κατὰ τοὺς ἐφεξῆς γενικοὺς κανόνας·

1. Ἀρσενικά εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν, ἐθνῶν καὶ ἀρσενικῶν ὄντων, ὁμοίως τὰ τῶν ἀνέμων, ποταμῶν καὶ μνηῶν, ἐπειδὴ τὰ ventus, Pluvius καὶ mensis εἶναι ἀρσενικά.

2. Θηλυκά εἶναι τὰ τῶν γυναικῶν καὶ θηλυκῶν ὄντων, ὁμοίως τὰ τῶν δένδρων, πόλεων, νήσων καὶ χωρῶν, ἐπειδὴ τὰ arbor, urbs, insula καὶ terra ἢ regio εἶναι θηλυκά.

3. Κοινοῦ γένους εἶναι, ὅσα δύνανται νὰ σημαίνωσιν, εἴτε ἄνδρα, εἴτε γυναῖκα, π. χ. heres, ὁ καὶ ἡ κληρονόμος.

4. Οὐδέτερα εἶναι τὰ ἄκλιτα, τὰ ἀπαρέμφατα, τὰ στοιχεῖα, καὶ αἱ λέξεις, τὰς ὁποίας ἀναφέρουν οἱ Ἕλληνες διὰ τοῦ οὐδετέρου ἄρθρου, π. χ. ultimum vale, τὸ τελευταῖον ὑγίαινε.

ΚΕΦΑΛ. Ε'.

Περὶ ἀριθμοῦ, πτώσεως καὶ κλίσεως.

1. Ἀριθμοὶ εἶναι δύο· ἐνικός (singularis) καὶ πληθυντικός (pluralis). Ὁ δυϊκός (dualis) λείπει.

Πτώσεις εἶναι ἕξ· ὀνομαστική (nominativus), γενική (genitivus), δοτική (dativus), αἰτιατική (accusativus), κλητική (vocativus), ἀφαιρετική (ablativus). Ἡ ἀφαιρετική σημαίνει ἐν γένει ὄργανον, μέσον, χρόνον, ὕλην, αἰτίαν κ. τ. λ. καὶ ἔλαβε τὸ ὄνομα ἀπὸ τὴν σύνταξιν μετὰ τῶν ἀφαιρέσιν τινα σημαίνοντων ῥημάτων.

3. Αἱ κλίσεις εἶναι πέντε καὶ διακρίνονται κατὰ τὴν ἐνικὴν γενικὴν. Ἡ τῆς πρώτης εἶναι *ae*, τῆς δευτέρας *i*, τῆς τρίτης *is*, τῆς τετάρτης *us*, τῆς πέμπτης *ei*. Τὰ οὐδέτερα ἔχουν τρεῖς ὁμοίας πτώσεις, ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν καὶ κλητικὴν, αἱ ὁποῖαι εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν λήγουν εἰς *a*.

Σχῆμα τῶν πέντε κλίσεων.

Ἐνικός.

	α	β'	γ'	δ'	ε
Ὄν.	a	us, er, um	a, e, i, o, y, c, l, s n, r, s, t, x	us,	u es
Γεν.	ae	i	is	us,	u ei
Δοτ.	ae	o	i	ui,	u ei
Αἰτ.	am	um	em (οὐδ. ὡς ἡ ὄν.)	um,	u em
Κλ.	a	e, er, um	ὡς ἡ ὄν.	us,	u es
Ἀφ.	a	e	e (i)	u	u e

	á	β'	γ'	δ'	é
Όν.	ae	i, a	es, a (ia)	us,	uares
Γεν.	arum	orum	um (ium)	uum	erum
Δοτ.	is	is	ibus	ibus	ebus
Αίτ.	as	os, a	es, a (ia)	us,	ua es
Κλ.	ae	i, a	es, a (ia)	us,	ua es
΄Αφ.	is	is	ibus	ibus	ebus

ΚΕΦΑΛ. ΣΤ'.

Πρώτη κλίσις.

Κατὰ τὴν á. κλίσειν κλίνονται τὰ εἰς α λήγοντα, ὅσα σχηματίζουσι τὴν ἐνικὴν γενικὴν εἰς ae, π. χ. *via* ἢ *óðos*.

Ένικῶς.

Πληθυντικῶς.

Όν.	viā	viāe
Γεν.	viāe	viārum
Δοτ.	viāe	viis
Αίτ.	viam	vias
Κλ.	viā	viāe
΄Αφ.	viā	viis

Οὕτω κλίνονται.

statua, ἄγαλμα.	mensa, τράπεζα.
hora, ὥρα.	rosa, ῥόδον.
porta, πόλις.	pagina, σελίς.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

1. Ἀρχαῖος καὶ ποιητικὸς σχηματισμὸς τῆς γενικῆς εἶναι εἰς *ai*, π. χ. *terrāi* ἀντὶ τοῦ *terrae*. τῆς γῆς.

2. Ἡ ἀνώμαλος γενικὴ *familias* ἀντὶ τοῦ *familiae* εὐρίσκειται πάντοτε ἠνωμένη μετὰ τὰ *pater, mater, filius* καὶ *filia*, π. χ. *paterfamilias*, ὁ οὐκοδισπότης.

3. Τὰ πατρωνυμικά καὶ ἄλλα τινὰ συναϊροῦν ποιητικῶς τὴν πληθυντικὴν γενικὴν εἰς *um* π. χ. *terrigenum* ἀντὶ τοῦ *terrigenarum*, τῶν γηγενῶν

4. Ὀλίγα τινὰ θηλυκά: *dea*, ἡ θεὰ, *filia*, ἡ θυγάτηρ, *nata*, ἡ παῖς, *equa* ἡ ἵππος, *mula*, ἡ ἴμιονος, *anima*, ἡ ἀναπνοή κτλ. σχηματίζουσι ἐκτὸς τῆς συνήθους πληθυντικῆς δοτικῆς καὶ ἀφαίρετικῆς εἰς *is*, καὶ ἄλλην σπανιωτέραν εἰς *abus* πρὸς διάκρισιν τῶν ἀρσενικῶν τῆς δευτέρας, οἷον *cum filiis et filiabus*, μετὰ τῶν υἱῶν καὶ θυγατέρων, ἀντὶ τοῦ *cum filiis et filiis* Οὕτω καὶ *deabus, natabus, equabus, mulabus, animabus*, κτλ.

5. Τὰ Ἑλληνικὰ ὀνόματα εἰς *as* κλίνονται κατὰ τὴν πρώτην Λατινικὴν κλίσειν, λαμβάνουσι δὲ εἰς τὴν κλητικὴν *a*, εἰς τὴν αἰτιατ, *am* καὶ ἀφ

Τὰ εἰς es σχηματίζουν τὴν γενικὴν καὶ δοτικὴν εἰς æ, τὴν ἀφαιρετικὴν εἰς e. Τὰ εἰς e τὴν δοτικὴν εἰς æ, τὴν ἀφαιρετικὴν εἰς e, τὰς δὲ λοιπὰς πτώσεις κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν κλίσιν.

Ὄν.	ὁ Αἰνείας Aenēas	ὁ Ἀγχίστης Anchises	ἡ μουσικὴ musicē
Γεν.	Aeneae	Anchisae	musicēs
Δοτ.	Aeneae	Anchisae	musicae
Αἰτ.	Aeneam καὶ an	Anchisen	musicen
Κλ.	Aenea	Anchisē	musicē
Ἀφ.	Aenea	Anchise	musicē

6. Πολλὰ τῶν τοιούτων ὀνομάτων ἔχουν καὶ Λατινικὸν σχηματισμὸν, προτιμώμενον ἀπὸ τοῦς πεζογράφους, π. γ. musica, γεν. musicæ κτλ. grammatica, æ, ἡ γραμματικὴ.

7. Τὰ περισσότερα εἰς es ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἢς κλίνονται κατὰ τὴν τρίτην Λατινικὴν, οἷον Xerxes, is, Miltiades, is.

Γένος.

8. Τὰ εἰς a καὶ e λήγοντα εἶναι θηλυκά. Ἐξαιρετῆται τὸ Hadria, ὁ Ἀδριατικὸς κόλπος· ἡ δὲ ὁμώνυμος πόλις Hadria εἶναι θηλυκή. Ἐκτὸς τούτου εἶναι ἀρσενικά κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα, τὸ agriçola, ὁ γεωργός, naua, ὁ ναύτης, καὶ τὰ τοιαῦτα.

ΚΕΦΑΛ Ζ'.

Δευτέρα Κλίσις.

Κατὰ τὴν δευτέραν κλίνονται τὰ εἰς er, us καὶ um, ὅσα σχηματίζουν τὴν γενικὴν εἰς i.

Ἐνικῶς.

Ὄν.	ὁ κύριος dominus	ὁ παῖς puer	ὁ ναὸς templum
Γεν.	domini	pueri	templi
Δοτ.	domino	puero	templo
Αἰτ.	dominum	puerum	templum
κλ.	domine	puer	templum
Ἀφ.	domino	puero	templo

Πληθυντικῶς.

Ὄν.	domini	pueri	templa
Γεν.	dominorum	puerorum	templorum
Δοτ.	dominis	pueris	templis
Αἰτ.	dominos	pueros	templa
κλ.	domini	pueri	templa
Ἀφ.	dominis	pueris	templis

Ὅτω κλίνονται καὶ τὰ ἐφεξῆς.

hortus, κήπος	gener, eri, γαμβρός socer, eri, πενθερός ager, gri, ἀγρός liber, bri, βιβλίον.	bellum, πόλεμος vitium, ἐλάττωμα vinum, οἶνος studium, σπουδή.
lupus, λύκος		
populus, λαός		
cervus, εἰλαφος		

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

1. Κατὰ τὸ puer κλίνεται καὶ τὰ vir, γεν. viri, ὁ ἀνὴρ, καὶ τὸ ἐπίθετον satur, γεν. satūri, κορεστός.

2. Τῶν εἰς er ληγόντων τὰ πλείωτερα ἀποβάλλουν τὸ e εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις, π. χ. agri, agro κ. τ. λ.

3. Ἡ κλητική τῶν εἰς ius ληγόντων κυρίων ὀνομάτων ἔχει ἰ ἀντὶ τοῦ ie Virgilius, ὁ Οὐίργιλιος, κλ. Virgili. Ὁμοίως τὰ filius, υἱός, genius, ὁ δαίμων, meus, ἐμός, σχηματίζουν fili, geni, mi.

4. Ἡ πληθυντικὴ γενικὴ συναίρεται ἐνίοτε εἰς um π. χ. deum, liberum, nummum, sestertium, ἀντὶ τῶν deorum, liberorum, nummorum, sestertiorum.

5. Τὸ deus, ὁ θεός, ἔχει τὴν κλητικὴν ὁμοίαν μὲ τὴν ὀνομαστικὴν. Ὁ πληθυντικὸς κλίνεται οὕτως:

Ὅν.	dei, dii καὶ ἐκ συναίρεσως di
Γεν.	deorum καὶ deum
Δοτ.	deis, diis καὶ dis
Αἰτ.	deos
Κλ.	dei, dii καὶ di
Ἄφ.	deis, diis καὶ dis

6. Τὸ locus σχηματίζει δύο πληθυντικούς κατὰ τὴν διαφορητικὴν σημασίαν loca, σημαίνει τόπους, loci, χωρία βιβλίων. Τὸ caelum ἔχει ἀρσενικὸν πληθυντικὸν, ἤγουν caeli, οἱ οὐρανοί.

7. Τὰ Ἑλληνικὰ εἰς as καὶ on λήγοντα κλίνονται κατὰ τὴν δευτέραν Λατινικὴν, φυλάττουσι δὲ συχνάκις, μάλιστα εἰς τοὺς ποιητάς, καὶ τὸν Ἑλληνικὸν σχηματισμὸν τῆς ὀνομαστικῆς καὶ αἰτιατικῆς, π. χ. Delus καὶ Delos, ἢ Δῆλος, γεν. Deli, αἰτ. Delum καὶ Delon.

8. Τὰ εἰς eus λήγοντα κλίνονται ὁμοίως κατὰ τὴν δευτέραν εἰς eus, ἢ δὲ κλητικὴ φυλάττει τὴν Ἑλληνικὴν κατάληξιν eu π. χ. Orpheus, Orphei, Orpheo, Orpheum, Orpheu, Orptheo. Οἱ ποιηταὶ σχηματίζουν καὶ Ἑλληνικῶς γεν. Orpheos, δοτ. Orphei, αἰτ. Orphea.

Γένος.

9. Ἀρσενικὰ εἶναι τὰ εἰς us καὶ er, οὐδέτερα τὰ εἰς um.

Τὰ Ἑλληνικὰ ὀνόματα φυλάττουσι τὸ ἀρχικὸν γένος.

10. Ἐξαιροῦνται τὰ ἐφεξῆς θηλυκὰ εἰς us.

alvus, κοιλία

colus, ἡλακᾶτη

humus, γῆ

vannus, λιχμός.

11. Οὐδέτερα εἰς us εἶναι· pelagus, τὸ πέλαγος, virus, τὸ φαρμάκιον.
Vulgus, ὁ λαός, εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οὐδετέρου, σπανίως ἀρσενικοῦ γένους.

ΚΕΦΑΛ. Η'.

Τρίτη κλίσις.

Σχηματισμός τῆς γενικῆς.

Κατὰ τὴν τρίτην κλίσιν κλίνονται τὰ λήγοντα εἰς a, e, o, c, l, n, r, s, t, x, ὅσα σχηματίζουν τὴν γενικὴν εἰς is. Ὁ ἐκ τούτων τῶν καταλήξεων σχηματισμὸς τῆς γενικῆς εἶναι ποικίλος καὶ εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἀπροσδιόριστος. Διὰ τοῦτο ἀναφέρομεν ἐδῶ μόνον τοὺς συνηθεστέρους σχηματισμούς.

1. Τὰ εἰς a σχηματίζουν τὴν γενικὴν εἰς ātis· poēma, poēmātis, ποίημα.
2. Τὰ εἰς e σχημ. is· mare, maris, θάλασσα.
3. Τὰ εἰς o σχημ. ōnis· leo, leōnis, ἢ īnis· homo, homīnis.
4. Τὰ εἰς l σχημ. lis· sol, solis, ἥλιος, consul, consūlis, ὑπάτος.
5. Τὰ εἰς en σχημ. enis· ren, renis, νεφρός, ἢ īnis· carmen, carmīnis, ᾠδὴ.
6. Τὰ εἰς ar σχημ. āris· lar, laris, ὁ ἐφέστιος θεός.
7. Τὰ εἰς er σχημ. ēris· mulier, muliēris, ἢ ἀποβάλλον τὸ e· pater, patris, πατήρ.
8. Τὰ εἰς or σχημ. ōris· amor, amōris, ἀγάπη, ἢ ōris· arbor, arbōris δένδρον.
9. Τὰ εἰς ur σχημ. ūris· fulgur, fulgūris, ἀστραπή, ἢ ōris· robur, robōris, ῥωμαλεότης.
10. Τὰ εἰς as σχημ. ātis· aetas, aetātis. ἡλικία.
11. Τὰ εἰς es ἢ ἰσοσυλλάβως εἰς is· nubes, nubis, νεφέλη, ἢ πολυσυλλάβως εἰς διαφόρους καταλήξεις· eques, equītis, ἵππευς, abies, abiētis, ἐλάτη, quies, quietis, ἡσυχία, obses, obsīdis, ὄμηρος, merces, mercēdis, μισθός.
12. Τῶν εἰς is τὰ πλεῖστον εἶναι ἰσοσύλλαβα· civis, γενε civis, πολίτης. Ἄλλα εἶναι· περιτοσύλλαβα· lapis, lapīdis, πέτρα, cinis, cinēris, στάκτη.
13. Τὰ εἰς os σχημ. ōtis· nepos, nepōtis, ἔγγονος, ἢ ōris· flos, floris, ἄνθος.
14. Τῶν εἰς us τὰ θηλυκὰ σχημ. ūtis· javentus, javentūlis, νεότης.

Τὰ οὐδέτερα ὄρις foedus, foedēris, συνθήκη, ἢ ὄρις tempus, tempōris, καιρός, ἢ uris, jus, juris, δικαίωμα.

15. Τὰ εἰς aus σχημ. audis· laus, laudis, ἔπαυτος.

16. Τὰ εἰς ns καὶ rs μεταβάλλουν τὸ s εἰς tis· mons, montis, ὄρος, ars, artis, τέχνη.

17. Τὰ εἰς bs, ps, ms σχηματίζουν dis, pis, mis· plebs, plebis, λαός, hiems, hiemis, χειμών.

18. Τὰ εἰς x προηγουμένου συμφώνου σχημ. cis· arx, arcis, ἀκρόπολις.

19. Τὰ εἰς ex σχημ. icis. iudex, iudicis, δικαστής, ἢ gis, rex, regis, βασιλεύς.

20. Τὰ εἰς ix, ox, ux σχημ. icis, ōcis, ūcis· nutrix, nutricis, ἡ τροφός, vox, vocis, φωνή, dux, ducis, στρατηγός.

21. Τοὺς σπανιωτέρους σχηματισμοὺς θέλουσιν διδάξει τὰ λεξικά. Ἐκ τῶν ἀνωμαλιωτέρων ἀναφέρομεν τὰ ἴτερ γεν. itinēris, ἡ πορεία. Jupiter, ὁ Ζεὺς, γεν. Jovis, τοῦ Διὸς, bos, bovis, βούς.

22. Τὰ εἰς i καὶ y παράγονται ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ εἶναι ἄκλιτα τὰ πλείστα, οἶον, gummi, τὸ κόμμι.

ΚΕΦΑΛ. Θ'.

Παραδείγματα τῆς τρίτης κλίσεως.

ἈΡΣΕΝΙΚΑ.

Ἑνικῶς.

Ὄν.	ὁ ἀδελφός	τὸ χρῶμα	ἡ ὁμιλία
Γεν.	frater	color	sermo
Δοτ.	fratris	coloris	sermonis
Διτ.	fratri	colori	sermoni
Κλ.	fratrem	colorem	sermonem
Ἀφ.	frater	color	sermo
Ἀφ.	fratre	colore	sermone

Πληθυντικῶς.

Ὄν.	fratres	colores	sermones
Γεν.	fratrum	colorum	sermonum
Δοτ.	fratribus	coloribus	sermonibus
Διτ.	fratres	colores	sermones
Κλ.	fratres	colores	sermones
Ἀφ.	fratribus	coloribus	sermonibus

Ἑνικῶς.

Ὄν.	ὁ στρατιώτης	ὁ τεχνίτης	ἡ χήν
Γεν.	miles	artifex	anser

Γεν.	militis	artificis	ansēris
Δοτ.	militi	artifici	anseri
Αίτ.	militem	artificem	anserem
Κλ.	miles	artifex	anser
Ἄφ.	milite	artifice	ansare

Πληθυντικῶς.

ἽΟν.	milites	artifices	anseres
Γεν.	militum	artificum	anserum
Δοτ.	militibus	artificibus	anseribus
Αίτ.	milites	artifices	anseres
Κλ.	milites	artifices	anseres
Ἄφ.	militibus	artificibus	anseribus

ΘΑΥΡΑ

Ἑνικῶς.

ἽΟν.	ἡ ἔδρα	τὸ πρόβατον	ἡ ἀρετὴ
Γεν.	sedes	ovis	virtus
Δοτ.	sedis	ovis	virtutis
Αίτ.	sedem	ovem	virtuti
Κλ.	sedes	ovis	virtutem
Ἄφ.	sede	ove	virtute

Πληθυντικῶς.

ἽΟν.	sedes	oves	virtutes
Γεν.	sedium	ovium	virtutum
Δοτ.	sedibus	ovibus	virtutibus
Αίτ.	sedes	oves	virtutes
Κλ.	sedes	oves	virtutes
Ἄφ.	sedibus	ovibus	virtutibus

Ἑνικῶς.

ἽΟν.	τὸ μέρος	ἡ ἑταιρεία	ἡ ῥίζα
Γεν.	pars	societas	radix
Δοτ.	partis	societatis	radicis
Αίτ.	parti	societati	radiei
Κλ.	partem	societatem	radicem
Ἄφ.	pars	societas	radix
Ἄφ.	parte	societate	radice

Πληθυντικῶς.

ἽΟν.	partes	societates	radices
Γεν.	partium	societatum	radicum
Δοτ.	partibus	societatibus	radicibus
Αίτ.	partes	societates	radices

Κλ.	partes	societates	radices
'Αφ.	partibus	societatibus	radicibus

ΟΥΔΕΤΕΡΑ.

'Ενικῶς.

'Ον.	τὸ αἰνίγμα.	τὸ δίκτυον.	τὸ σῶμα,
Γεν.	ænigma	rete	corpus
Γεν.	ænigmātis	retis	corpōris
Δοτ.	ænigmati	reti	corpōri
Αἰτ.	ænigma	rete	corpus
Κλ.	ænigma	rete	corpus
'Αφ.	ænigmate	reti	corpore

Πληθυντικῶς.

'Ον.	ænigmata	retia	corpora
Γεν.	ænigmātum	retium	corpōrum
Δοτ.	ænigmatibus	retibus	corpōribus
Αἰτ.	ænigmata	retia	corpora
Κλ.	ænigmata	retia	corpora
'Αφ.	ænigmatibus	retibus	corpōribus

'Ενικῶς.

'Ον.	τὸ ὄνομα.	τὸ ζῶον.	τὸ παράδειγμα
Γεν.	nomen	animal	exemplar
Γεν.	nomīnis	animālis	exemplāris
Δοτ.	nomimi	animali	exemplari
Αἰτ.	nomen	animal	exemplar
Κλ.	nomen	animal	exemplar
'Αφ.	nomine	animali	exemplari

Πληθυντικῶς.

'Ον.	nomina	animalia	exemplaria
Γεν.	nominum	animalium	exemplarium
Δοτ.	nomimibus	animalibus	exemplaribus
Αἰτ.	nomina	animalia	exemplaria
Κλ.	nomina	animalia	exemplaria
'Αφ.	nomimibus	animalibus	exemplaribus

ΚΕΦΑΛ. Γ'.

Σημειώσεις περὶ τῶν πτώσεων τῆς τρίτης Κλίσεως.

1. Αἰτιατική. α) τινὰ ἰσοσύλλαβα εἰς is σχηματίζουσι ἐκτὸς τῆς εἰς ἐμ αἰτιατικῆς καὶ τὴν εἰς im. οἶον navis, ναῦς, navem καὶ navim, οὐ-
τω puppis, πρῶμνη, clavis, κλείς, febris, πυρετός, turris, πύργος, secu-
ris, ἀξίτη. Τὸ sitis, δίψα, καὶ ὀλίγα ἄλλα σχηματίζουσι μόνον im. β)

τὰ ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς ἰσ λήγοντα μεταβάλλουν τὸ ἰν εἰς ἰm, ὡς ῥοῆ-
 eis, ποίησις, αἰτ. ῥοῆsim. Κατ' ἀναλογίαν τούτων σχηματίζουν ἰm καὶ τινα
 Λατινικὰ ὀνόματα ποταμῶν καὶ πόλεων, ὡς Tiberis, ὁ Τίβερις, αἰτ. Ti-
 berim. γ') τὸ vis, δύναμις, ἔχει ἐνικὸν μὲν ἑλλειπτικόν ὄν vis, αἰτ.
 vim, ἀφ. vi. πληθυντικὸν δὲ ὀλόκληρον ὄν. vires, γεν. virium, δοτ. vi-
 ribus, κτλ.

2) Ἀφαιρετικῆ. Τὴν ἀφαιρετικὴν εἰς ἰ ἀντὶ τοῦ ε σχηματίζουν
 ἁ) ὅσα ἔχουν αἰτιατικὴν εἰς ἰm· navi, puppi, ῥοῆsi. β') τὰ οὐδέτερα εἰς
 e, al καὶ ar· mare, θάλασσα, animal, ζῶν, exemplar, παράδειγμα, ἀφ.
 mari, animali, exemplari. γ') τὰ ἐπίθετα εἰς is, e καὶ τὰ εἰς er, is,
 e· dulcis, dulce, γλυκὺς, celeberris, bre, περίφημος· ἀφ. dulci, ce-
 lebrari. Οὕτω καὶ τὰ ὀνόματα, τὰ ὅποια εἶναι ἀρχικῶς τοιαῦτα ἐπίθετα, ὡς
 τὰ ὀνόματα τῶν μηνῶν καὶ ἄλλα, ὡς September (ἰπνονοεῖται meesis),
 ὁ Σεπτέμβριος (μῆν), annalis (liber), τὸ χρονικὸν (βιβλίον), ἀφαιρ. Sep-
 tembri, annali. δ') τὴν ἀφαιρετικὴν εἰς e καὶ ἰ σχηματίζουν τὰ μονοκα-
 τάλγητα ἐπίθετα καὶ τὰ συγκριτικὰ, ὡς prudens, φρόνιμος, ἀφαιρετικῆ
 prudente καὶ prudenti, prudentior, φρονιμώτερος, ἀφαιρετικῆ, prudentiore
 καὶ prudentiori.

3. Ὀνομαστικῆ πληθυντικῆ. Τὴν ὄν. καὶ κλιτ. πληθυντικὴν εἰς
 ia ἀντὶ τοῦ a σχηματίζουν ἁ) τὰς εἰς e, al, καὶ ar· maria, animalia, e-
 xemplaria. β) Ὅλα τὰ οὐδέτερα ἐπίθετα ἐξαιρουμένων τῶν συγκριτικῶν
 dulcia, γλυκέα· prudentia, φρόνιμα, ὅμως συγκρ. dulciora, prudentiora.
 Ἐξαιρεῖται καὶ τὸ velus, παλαιός, vetera.

4. Γενικῆ πληθυντικῆ. Τὴν γενικὴν πληθ. εἰς ium ἀντὶ τοῦ
 um σχηματίζουν ἁ) τὰ εἰς e, al καὶ ar οὐδέτερα· marium, animalium,
 exemplarium. β') τὰ ἰσοσύλλαβα εἰς es καὶ is, ὡς avis, τὸ πτηνόν,
 γεν. avis, πληθ. γεν. avium· nubes, is, nubium, νεφέλη, κ. τ. λ. Ἐξαι-
 ροῦνται ὀλίγα, ὡς canis, is, canum. γ') τὰ μονοσύλλαβα εἰς s καὶ x
 προηγούμενου συμφώνου mons, ὄρος, montium, ἀρχ. ἀκρόπολις, arcium.
 τῶν ἄλλων μονοσυλλάβων τὰ πλειότερα σχηματίζουν um· dux, στρατηγός,
 ducum. δ') ὅλα τὰ ἐπίθετα καὶ αἱ μετοχαὶ τῆς τρίτης κλίσεως, ὡς dul-
 cium, γλυκέων, prudentium, φρονιμῶν. Ἐξαιροῦνται τὰ συγκριτικὰ καὶ
 ὀλίγα ἄλλα, ὡς dulciorum, γλυκυτέρων, prudentiorum, φρονιμωτέρων,
 pauperum (pauper), πενήτων, veterum, παλαιῶν. Αἱ μετοχαὶ, τόπον ἐπ-
 ἔχουσαι οὐσιαστικῶν ὀνομάτων, ἐπιδέχονται καὶ τὸ um, ὡς adolescent-
 tum, τῶν ἐφήθων. ε) ium καὶ σπανιώτερον um σχηματίζουν τὰ εἰς ns
 καὶ rs λήγοντα δυσύλλαβα καὶ πολυσύλλαβα, ὡς eliens, πελάτης, clien-
 tium καὶ clientum, cohors, λόχος cohortium καὶ cohortum.

5. Δοστική πληθυντική. Τὰ ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς μα σχη-
ματίζουν τὴν δοτ. καὶ ἀφαιρ. πληθυντικὴν συνηθέστερον εἰς is παρὰ εἰς
ibus, ὡς ὡν roematis ἀντὶ τοῦ roematibus, τοῖς ποιήμασιν.

6. Αἰτιατική πληθυντική. Ὅσα ἀρσενικά καὶ θηλυκὰ ἔχουν
τὴν πληθυντικὴν γενικὴν εἰς ium, σχηματίζουν ἐκτὸς τῆς ὁμαλῆς αἰτιατι-
κῆς εἰς es καὶ τὴν παλαιὰν εἰς eis ἢ is, ὡς ὡν omneis ἢ omnis, πάντας,
ἐντὶ τοῦ omnes.

Τὸ bos, bovis, βοῦς, κλίνεται εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν ὡν. αἰτ. καὶ
κλητ. boves, γεν. boum, δοτ. καὶ ἀφαιρ. bobus καὶ bubus. τὸ sus, suis,
ῦς, ἔχει δοτ. καὶ ἀφαιρ. πληθ. suibus καὶ subus.

8. Ἑλληνικὰ ὀνόματα. α) Οἱ ποιηταί, ἐνίοτε καὶ οἱ πεζογράφοι
μεταχειρίζονται ἀντὶ τῶν Λατινικῶν καὶ τοὺς Ἑλληνικοὺς σχηματισμοὺς
εἰς τὰ ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς παραληφθέντα ὀνόματα, ὡς Pallādos, τῆς Παλ-
λάδος, ἀντὶ τοῦ Palladis, Sappho, τῆ Σαπφοῦ, ἀντὶ τοῦ Sapphōni, Aga-
memnona, τὸν Ἀγαμέμνονα, ἀντὶ τοῦ Agamemnonem, Sappho, τὴν Σαπ-
φῶ, ἀντὶ τοῦ Sapphonem, poësin ἀντὶ τοῦ poësim. phalangas, τὰς φα-
λαγγας, ἀντὶ τοῦ phalanges. Συνήθη καὶ εἰς πεζῶν λόγον εἶναι τὰ aëra,
καὶ aethëra, αἶρα, αἰθέρα, ἀντὶ τῶν aërem, aetherem. β) Ἐνια εἰς ἐξ
λήγοντα κύρια ὀνόματα ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἢ σχηματίζουν ἐκτὸς τῆς εἰς
is γενικῆς καὶ τὴν εἰς i, Neocles, ὁ Νεοκλῆς, γεν. Neoclis καὶ Neocli.

ΚΕΦΑΛ. ΙΑ'.

Γένος τῶν ὀνομάτων τῆς τρίτης Κλίσεως.

1. Ἀρσενικά εἶναι τὰ λήγοντα εἰς o, or, os, er, καὶ τὰ περιττο-
σύλλαβα εἰς es, ὡς ὡν homo, mīnis, ἄνθρωπος, amor, ōris, ἀγάπη, flos,
floris, ἄθος, aër, aëris, ἀήρ, pes, pedis, ποὺς.

Ἐξαιροῦνται τὰ ἐφεξῆς:

α) Ἐκ τῶν εἰς o εἶναι θηλυκὰ τὰ εἰς do, go καὶ τὰ ῥηματικά εἰς io,
ὡς ὡν magnitudo, īnis, μέγεθος, orīgo, īnis, γένεσις, lectio, iōnis, ἀνά-
γνωσις, ὁμοίως καὶ τὸ caro, carnis, κρέας. Ὀλίγα τῶν εἰς do, ὡς τὸ ordo,
īnis, τάξιν φυλάττουν τὸ ἀρσενικὸν γένος.

β) Ἐκ τῶν εἰς os εἶναι θηλυκὰ dos, dotis, ἡ προῖξ, cos, cotis, ἀκό-
νη, οὐδέτερα εἶναι τὰ os, γεν. ossis, τὸ ὀστοῦν, καὶ os, oris, τὸ στόμα.

γ) Ἐκ τῶν εἰς er εἶναι οὐδέτερα τὰ ver, veris, ἀνοΐσις, cadāver, ēris,
πτῶμα, papaver, μήκων, καὶ ὀλίγα ἄλλα.

δ) Ἐκ τῶν εἰς es περιττοσυλλάβων εἶναι θηλυκὰ quies, ἢ requies,
iētis, ἡσυχία, merces, ēdis, μισθός, compres, ēdis, δεσμός, seges, cētis,
σπόρος, οὐδέτερον εἶναι τὸ aes, aeris, χαλκός.

2. Θηλυκὰ εἶναι τὰ λήγοντα εἰς as, is, aus, x, τὰ ἰσοσύλλαβα εἰς rs, καὶ τὰ εἰς s προηγουμένου συμφώνου, οἷον veritas, atis, ἀλήθεια, onis, πρόβατον, fraus, ἀπάτη, lux, φῶς, nubes, νεφέλη, mors, rtis, θάνατος. Ἐξαιροῦνται τὰ ἐφεξῆς:

α) Ἐκ τῶν εἰς as εἶναι ἀρσενικόν τὸ Ῥωμαϊκόν νόμισμα as, ssis, καὶ τὰ σύνθετα αὐτοῦ, οὐδέτερον δὲ τὸ vas, vasis, ἀγγεῖον.

β) Ἐκ τῶν εἰς is εἶναι πολλὰ ἀρσενικά, οἷον τὰ ἰσοσύλλαβα amnis, ποταμός, axis, ἄξων, collis, λόφος, crinis, θρίξ, ensis, ξίφος, ignis, πῦρ, mensis, μῆν, orbis, κύκλος, panis, ἄρτος, piscis, ἰχθύς, καὶ τὰ περισσυσύλλαβα lapis, πῖδισ, πέτρα, pulvis, νῆρις, κόνις, sanguis, γαῖμα, καὶ ἄλλα. Κοινοῦ γένους εἶναι τὰ finis, γεν. finis, τέλος, καὶ cinis, πῦρις, στάκτη.

γ) Ἐκ τῶν εἰς x εἶναι ἀρσενικά τὰ εἰς ex, οἷον grex, gregis, ἀγέλη. Τὰ δὲ lex, legis, νόμος, supellex, lectilis, τὰ σκεύη, nex, necis, φόνος. faex, faecis, ἡ τραγία, φυλάττουσιν τὸ θηλυκόν γένος.

δ) Ἐκ τῶν εἰς ns εἶναι ἀρσενικά τὰ mous, ὄρος, pons, γέφυρα, fons, πηγὴ, dens, ὀδούς.

3. Οὐδέτερα εἶναι τὰ λήγοντα εἰς a, e, c, l, n, t, ar, ur, us, οἷον roëma, ποιῆμα, mare, θάλασσα, lac, lactis, γάλα, mel, γεν. mellis, μέλι, nomen, ἴνις, ὄνομα, caput, ἴτις, κεφαλή, calcar, κέντρον, fulgur, ἀστραπή, jus, γεν. juris, τὸ δίκαιον, genus, ἔρις, γένος.

Ἐξαιροῦνται τὰ ἐφεξῆς:

α) Ἐκ τῶν εἰς l, n, r, ὀλίγα ἀρσενικά ὡς sal, ἅλας, sol, ἥλιος, ren, νεφρός, pecten, ἴνις, κτεῖς, vultur, γύψ.

β) Ἐκ τῶν εἰς us εἶναι ἀρσενικά lepus, lepōris, λαγῶς, muris, μῦς, θηλυκὰ δὲ τὸ sus, suis, ὄς, καὶ ὅσα ἐκ τῶν διπυλλάθων καὶ πολυσυλλάθων φυλάττουσιν τὸ u εἰς τὴν γενικὴν, οἷον vitus, ἴτις, ἀρετὴ, juvenus, ἴτις, νεότης.

4. Τὰ Ἑλληνικὰ ὀνόματα φυλάττουσιν τὸ ἀρχικόν των γένος.

ΚΕΦΑΛ. ΙΒ'.

Τετάρτη κλίσις.

Κατὰ τὴν τετάρτην κλίσιν κλίνονται ὅσα ὀνόματα εἰς us σχηματίζουσιν τὴν γενικὴν εἰς us καὶ ὅσα λήγουσιν εἰς u, τὰ ὅποια εἶναι ἄκλιτα εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμόν.

	ὁ καρπός	} τὸ κέρατον.
Ὀν.	fructus	
		} cornu

Γεν.	fructus	cornu
Δοτ.	fructui	cornu
Αίτ.	fructum	cornu
Κλ.	fructus	cornu
Άφ.	fructu	cornu

Πληθυντικῶς.

Όν.	fructus	cornua
Γεν.	fructuum	cornuum
Δοτ.	fructibus	cornibus
Αίτ.	fructus	cornua
Κλ.	fructus	cornua
Άφ.	fructibus	cornibus

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἑφεξῆς:

gradus,	βῆμα	genu,	γόνατον
exercitus,	στράτευμα	tonitru,	βροντή.
molus,	κίνησις		
magistratus	ἀρχή.		

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

1. Ὀνόματά τινα σχηματίζουν τὴν πληθυντικὴν δοτικὴν καὶ ἀφαιρετικὴν εἰς ubus ἀντὶ τοῦ ibus, ὡς acus, βελόνη, lacus, λίμνη, artus, μέλος, specus, σπήλαιον, tribus, δῆμος· acibus, lacubus, artubus, specubus, tribubus, καὶ ἄλλα τινά. Τὸ portus, λιμὴν, σχηματίζει portibus καὶ portubus.

2. Τὸ domus, οἶκος, κλίνεται κατὰ τὰς δύο κλίσεις, τὴν δευτέραν καὶ τετάρτην, ἐξαιρουμένων τῶν καταλήξεων me, tu, mi, mi, mis ἤγουν γεν. domus, τοῦ οἴκου. δοτ. domui καὶ domo, αίτ. domum, κλ. domus, ἀφ. domo, πληθυντικῶς ὄν. domus, γεν. domuum καὶ domorum, δοτ. domibus, αίτ. domos καὶ domus, ἀφ. domibus. Τὸ domi σημαίνει ἐπιβόηματικῶς οἴκοι, οἴκοιθι.

Γένος.

3. Ἀρσενικά εἶναι τὰ εἰς us λήγοντα, ἐξαιρουμένων τῶν θηλυκῶν· acus, βελόνη, domus, οἶκος, manus, χεῖρ, porticus, στοά, tribus, δῆμος, idus, γεν. iduum, ἡ δεκάτη τρίτη ἢ δεκάτη πέμπτη τοῦ μηνός.

4. Οὐδέτερα εἶναι τὰ εἰς u.

ΚΕΦΑΛ. ΙV'.

Πέμπτη κλίσις.

Κατὰ τὴν πέμπτην κλίσιν κλίνονται τὰ εἰς es λήγοντα, ὅσα σχηματίζουν τὴν γενικὴν εἰς ei. ἄφ. ei.

	Ἐνικῶς.	Πληθυντικῶς.
Ὄν.	ἡ ἡμέρα dies	dies
Γεν.	diēi	diērum
Δοτ.	diēi	diebus
Διτ.	diem	dies
Κλ.	die	dies
Ἄφ.	die	diebus

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἑφεξῆς.

res,	πρᾶγμα	facies,	ὄψις
species,	εἶδος	fides,	πίστις

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

1. Τὸ *e* τῆς ἐνικῆς γενικῆς καὶ δοτικῆς εἶναι μακρόν, ὅταν προηγῆται φωνήν, ὡς *faciēi*, τῆς ὄψεως, βραχὺ δὲ, ὅταν προηγῆται σύμφωνον· *fidēi*, τῆς πίστεως.

Γένος.

2. Τὰ ὀνόματα τῆς πέμπτης κλίσεως εἶναι θηλυκὰ ἐκτὸς τῶν ἀρσενικῶν· *dies* ἡμέρα, καὶ *meridies*, μεσημβρία. Ὁ ἐνικὸς τοῦ *dies* εἶναι ἐνίοτε καὶ θηλυκοῦ γένους, μάλιστα ὅταν σημαίη προθεσμίαν.

ΚΕΦΑΛ. ΙΔ'.

Ἄνωμαλος κλίσις.

Ἐδῶ ἀνήκουν τὰ κατ' ἀριθμὸν καὶ κατὰ πτώσεις ἑλλειπτικά ἢ πλεονάζοντα, καὶ τὰ ἀλλάσσοντα σημασίαν ἢ γένος εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν. Διάφορα τοιαῦτα ἀνεφερόμεν εἰς τὰς περὶ κλίσεων σημειώσεις, ὡς *domus*, *vis*, καὶ ἄλλα.

1. Πολλὰ ἀφροημένα περιληπτικά καὶ ἄλλα ὀνόματα δὲν ἐπιδέχονται πληθυντικὸν ἀριθμὸν, ὡς *pietas*, εὐσέβεια, *aurum*, χρυσός.

2. Ἄλλα δὲν ἔχουν εὐχρηστον ἐνικόν, ὡς· *arma*, τὰ ὄπλα, *divitiae*, τὰ πλοῦτη, *nuptiae*, ὁ γάμος. Οὕτω πολλὰ ὀνόματα ἡμερῶν καὶ ἑορτῶν· *calendae*, ἡ πρώτη τοῦ μηνός, *Saturnalia*, τὰ Κρόνια, ἡ ἑορτὴ τοῦ Κρόνου, *Olympia*, τὰ Ὀλύμπια, *natalicia*, τὰ γενέθλια.

3. Ἄλλα εἶναι εὐχρηστα μόνον εἰς ὀλίγας πτώσεις, εἶον κατ' ὄνομαστικὴν καὶ αἰτιατικὴν τὰ *nihil*, μηδὲν, *fas*, ὄσιον, *nefas*, ἀνόσιον· κατ' ὄνομα καὶ ἀφαιρετικὴν· *fors*, τύχη, ἀφ. *forte*, κατὰ τύχην.

4. Πολλάκις τὸ αὐτὸ ὄνομα ἐπιδέχεται διάφορον κλίσιν, οἷον· *elephantus*, *i*, καὶ *elephas*, *antis*, ὁ ἐλέφας, *paupertas*, *atis*, καὶ *pauperies*, *ei*, πένια, *senectus*, *utis*, καὶ *senecta*, *ae*, γῆρας.

(ΛΑΤΙΝ. ΓΡΑΜ. ΟΥΑΡΡ.)

5. Ἄλλα ἐπιδέχονται μόνον ὀλίγας πτώσεις ἄλλης κλίσεως, οἷον τὸ 2ης δευτέρας laurus, ἰ, σχηματίζει κατὰ τὴν τετάρτην καὶ τὰ ἐξῆς· γεν. laurus, ἄφ. lauru, πληθ. ὄν. καὶ αἰτ. laurus. Δύο πληθυντικούς σχηματίζουν· jocus, παίγιον, joci καὶ joca. τὸ locus ἰδ. ἄνωτ. Κεφ. Ζ. 5.

6. Ἐκ τινῶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν γίνεται πληθυντικός οὐδέτερος, ἐξ οὐδέτερον πληθυντικός ἀρσενικός ἢ θηλυκός, οἷον, Tartarus, ἰ, ὁ Τάρταρος, Tartara, orum, τὰ Τάρταρα, coelum, ὁ οὐρανός, πλ. coeli epulum, ἐστίασις, epulae. Τὸ vas, vasis, ἀγγεῖον, σχηματίζει τὸν πληθυντικὸν κατὰ τὴν δευτέραν κλίσιν vasa, vasorum.

7. Ὁ πληθυντικός πολλῶν ὀνομάτων διαφέρει τοῦ ἐνικοῦ κατὰ τὴν σημασίαν, οἷον aedes, is, ναὸς — aedes, ium, οἰκία. castrum, φρούριον — castra, orum, τὸ στρατόπεδον. copia, εὐπορία — copiae, στρατεύματα.

8. Τὰ respublica, ἡ πολιτεία, καὶ jusjurandum, ὁ ὄρκος, γράφονται μὲν ἠνωμένα, κλίνονται δὲ ὡς ὀνόματα μετ' ἐπιθέτου, ἤγουν· respublica, γεν. καὶ δοτ. reipublicae, αἰτ. rempublicam, ἄφ. republica, jusjurandum, γεν. jurisjurandi, δοτ. jurijurando, κ. τ. λ.

ΚΕΦΑΛ. ΙΕ'.

Ὄνομα ἐπίθετον (*nomen adjectivum*).

Τὰ ἐπίθετα διακροῦνται κατὰ τὰς καταλήξεις εἰς τρεῖς τάξεις· τρικατάληκτα, δικατάληκτα καὶ μονοκατάληκτα.

1. Τὰ τρικατάληκτα, κλινόμενα κατὰ τὴν πρώτην καὶ δευτέραν κλίσιν, λήγουν εἰς us, a, um καὶ εἰς er, era, erum.

ἀ) εἰς us, a, um·

Ἐνικῶς.

Ὄν.	καλός	καλή	καλόν
Γεν.	bonus	bona	bonum
Ἰδοτ.	boni	bonae	boni
Αἰτ.	bono	bonae	bono
Κλ.	bonum	bonam	bonum
Ἄφ.	bone	bona	bonum
	bono	bona	bono

Πληθυντικῶς.

Ὄν.	boni	bonae	bona
Γεν.	bonorum	bonarum	bonorum
Δοτ.	bonis	bonis	bonis
Αἰτ.	bonos	bonas	bona
Κλ.	boni	bonas	bona
Ἄφ.	bonis	bonis	bonis

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἐφεξῆς·
 altus, alta, um, ὑψηλός
 longus, longa, longum, μακρός
 sanctus, sancta, sanctum, ἅγιος.
 β') εἰς er, era, erum.

Ἐνικῶς.

Ὄν.	ἐλευθερος	ἐλευθέρα	ἐλευθερον
Γεν.	liber	libēra	libērūm
Δοτ.	libēri	liberae	liberi
Διτ.	libero	liberae	libero
Κλ.	liberum	liberam	liberum
Ἀφ.	liber	libera	liberum
Ἀφ.	libero	libera	libero

Πληθυντικῶς.

Ὄν.	liberi	liberae	libera
Γεν.	liberorum	liberarum	liberorum
Δοτ.	liberis	liberis	liberis
Διτ.	liberos	liberas	libera
Κλ.	liberi	liberae	libera
Ἀφ.	liberis	liberis	liberis

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἐφεξῆς·
 prosper, prospēra, prospērūm, εὐτυχής.
 miser, misera, miserum, ἀθλιός.

Τὰ δὲ περισσότερα ἀποβάλλουν τὸ ε εἰς ὅλας τὰς καταλήξεις ἔκτος τῆς
 ἱρσενικῆς ὀνομαστικῆς καὶ κλητικῆς, οἷον
 niger, nigra, nigrum, μαῦρος.
 γεν. nigri, nigrae, nigri κτλ.

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἐφεξῆς·
 pulcher, pulchra, pulchrum, εὐμορφός.
 piger, pigra, pigrum, ὀκνηρός.

2. Τὰ δικατάληκτα, κλινόμενα κατὰ τὴν τρίτην κλίσειν, λήγουν εἰς is
 καὶ e, τῶν ὁποίων τὸ μὲν is δηλοῖ τὸ ἄρσενικόν καὶ θηλυκόν, τὸ δὲ e τὸ
 ὑδέτερον γένος.

Ἐνικῶς.

Ὄν.	ἀνδρεῖος, ἀνδρεία	ἀνδρεῖον
Γεν.	fortis	forte
Δοτ.	fortis	fortis
Διτ.	forti	forti
Κλ.	fortem	forte

Κλ.	fortis	forte
'Αφ.	forti	forti

Πληθυντικῶς.

'Ον.	fortes	fortia
Γεν.	fortium	fortium
Δοτ.	fortibus	fortibus
Αἰτ.	fortes	fortia
Κλ.	fortes	fortia
'Αφ.	fortibus	fortibus

Ὅτῳ κλίνονται καὶ τὰ ἐφεξῆς·

utilis, utile, ὠφέλιμος, humilis, humile, ταπεινός.

levis, leve, ἐλαφρός, brevis, breve, βραχύς.

Ση μ ε ἰ ω σ ι ς. Ἐπιθετὰ τινα λήγοντα εἰς is, e, ἔχουν διὰ τὴν ἐνικὴν ὄνομα καὶ κλητ. τοῦ ἀρσενικοῦ τὴν κατάληξιν er, καὶ τρικαταληκτοῦν τοιοῦτοτρόπως μόνον εἰς τὰς δύο ταύτας πτώσεις, ἐν ᾗ αἱ λοιπαὶ κλίνονται κατὰ τὸ fortis, forte, ὅσον·

'Ον. celebrer, celebris, celebre, περίφημος, γεν. celebris, κτλ.

'Ομοίως celer, celeris, celere, ταχύς.

suluber, sulubris, sulubre, ὑγιεινός.

2. Τὰ μονοκατάληκτα κλίνονται κατὰ τὴν τρίτην κλίσειν, ἔχοντα μίαν κατάληξιν διὰ τὰ τρία γένη. Μόνον τὸ οὐδέτερον διαφέρει τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ εἰς τὴν ἐνικὴν αἰτιατικὴν καὶ εἰς τὰς τρεῖς ὁμοίας πτώσεις τοῦ πληθυντικοῦ.

'Ενικῶς.

	εὐτυχής, εὐτυχές	φρόνιμος, φρονίμη, φρόνιμον.
'Ον.	felix	prudens
Γεν.	felicis	prudentis
Δοτ.	felici	prudendi
Αἰτ.	felicem οὐδ. felix	prudentem οὐδ. prudens
Κλ.	felix	prudens
'Αφ.	felici καὶ felice	prudenti καὶ prudente

Πληθυντικῶς.

'Ον.	felices οὐδ. felicia	prudentes οὐδ. prudentia
Γεν.	felicium	prudentium
Δοτ.	felicibus	prudentibus
Αἰτ.	felices οὐδ. felicia	prudentes οὐδ. prudentia
Κλ.	felices οὐδ. felicia	prudentes οὐδ. prudentia
'Αφ.	felicibus	prudentibus

Ὅτῳ κλίνονται καὶ τὰ ἐφεξῆς·

audax, audācis, τολμηρός, vehemens, vehementis, σφοδρός.
anceps, ancipīlis, ισόρροπος, sollers, sollertis, ἀγχείους.

ΚΕΦΑΛΑ ΙΣΤ΄.

Βαθμοὶ συγκρίσεως (*gradus comparationis*)

Οἱ βαθμοὶ τῆς συγκρίσεως εἶναι τρεῖς· θετικός (*positivus*), συγκριτικός (*comparativus*), ὑπερθετικός (*superlativus*).

1. Ὁ μὲν συγκριτικός δικαταληχτεῖ, ἔχων τὰς καταλήξεις *or* διὰ τὸ ἀρσενικὸν καὶ θηλυκὸν, *us* διὰ τὸ οὐδέτερον, καὶ κλίνεται κατὰ τὴν τρίτην κλίσιν. Ὁ δὲ ὑπερθετικός τρικαταληχτεῖ εἰς—*ssimus*,—*ssima*,—*ssimum*. Αὗται αἱ καταλήξεις προθέτονται εἰς ἐκείνην τὴν πτώσιν τοῦ θετικοῦ, ἥτις λήγει εἰς *i*, δηλαδὴ εἰς τὴν δοτικήν τῆς τρίτης καὶ τὴν ἀρσενικὴν γενικήν τῆς δευτέρας κλίσεως οἷον·

altus, γεν. *alti*, συγκρ. *altior*, *altius*, ὑπερθ. *altissimus*, *a*, *um*.

utilis, δοτ. *utili*, συγκρ. *utilior*, *utilius*, ὑπερθ. *utilissimus*, *a*, *um*.

felix, δοτ. *felici*, συγκρ. *felicior*, *felicius*, ὑπερθ. *felicissimus*, *a*, *um*.

2. Ὅσα τῶν εἰς *er* ληγόντων ἐπιθέτων φυλάττουσιν τὸ *e* εἰς τὴν γενικήν, τὸ φυλάττουσιν καὶ εἰς τὸν συγκριτικὸν, οἷον·

miser, γεν. *miseri*, συγκρ. *miserior*, *miserius*,

τὰ δὲ ἄλλα τὸ ἀποβάλλουσιν, οἷον·

pulcher, γεν. *pulchri*, συγκρ. *pulchrior*, *pulchrius*.

3. Ὅλα τὰ εἰς *er* λήγοντα σχηματίζουν τὸν ὑπερθετικὸν διὰ τῆς προσθέσεως τοῦ—*rimus* εἰς τὴν κατάληξιν ταύτην, οἷον·

miser—*miserrimus*. *celer*—*celerrimus*.

Ὁ συγκριτικός κλίνεται οὕτως·

Ἐνικῶς.

Ὄν.	ἀρσ. καὶ θηλ.	οὐδέτερον
Γεν.	<i>altior</i>	<i>altius</i>
Δοτ.	<i>altiōris</i>	<i>altiōris</i>
Αἰτ.	<i>altiori</i>	<i>altiori</i>
Κλ.	<i>altio</i>	<i>altius</i>
Ἄφ.	<i>altior</i>	<i>altius</i>
	<i>altiore(ri)</i>	<i>altiore(ri)</i>

Πληθυντικῶς.

Ὄν.	<i>altiores</i>	<i>altiora</i>
Γεν.	<i>altiorum</i>	<i>altiorum</i>
Δοτ.	<i>altioribus</i>	<i>altioribus</i>
Αἰτ.	<i>altiores</i>	<i>altiora</i>

Κλ.		altiores		altiora
		'Αφ. altioribus		altioribus

ΕΞΑΙΡΕΣΙΣ.

α) Ἐπίθετά τινα εἰς ilis σχηματίζουσι τὸν ὑπερθετικὸν διὰ μεταβολῆς τῆς καταλήξεως ταύτης εἰς illimus, ὅσον

facilis, εὐκόλος, facillimus. Οὕτω καὶ τὰ ἐφεξῆς

difficilis, δύσκολος, similis, παρόμοιος, dissimilis, ἀνόμοιος, gracilis, ἰσχνός, humilis, ταπεινός, ὡσαύτως imbecillis, ἀναδρός — imbecillimus.

β) Τὰ εἰς dicus, ficus, volus λήγοντα σχηματίζουσι τὸν συγκριτικὸν καὶ ὑπερθετικὸν ἀπὸ παλαιῶν τινα τύπων εἰς dicens, ficens, volens, ὅσον, maledicus, συγκρ. maledicendior, ὁπερθ. maledicentissimus benevolus, benevolentior, benevolentissimus. Οὕτω καὶ munificus, μεγαλόδωρος, magnificus, μεγαλοπρεπής.

γ) Ὅσα ἐπίθετα ἔχουσι φωνήν πρὸ τῆς καταλήξεως us, περιφράζουσι πρὸς ἀποφυγὴν κακοφωνίας τὸν συγκριτικὸν διὰ τοῦ magis, μᾶλλον (πλέον), τὸν ὑπερθετικὸν διὰ τοῦ maxime, μάλιστα (ὀπλέον), ὅσον pius, εὐσεβής, συγκρ. magis pius, ἀντι piior, ὁπερθ. maxime pius, ἀντι piissimus. Οὕτως idoneus, ἐπιτήδειος, arduus, ἀνωφερής.

ΚΕΦΑΛ. ΙΖ'.

Ἄνωμαλος σύγκρισις.

1. Ἀνωμάλους βαθμοὺς τῆς συγκρίσεως σχηματίζουσι τὰ ἐφεξῆς.

	θετικὸς	συγκριτικὸς	ὑπερθετικὸς
bonus,	καλὸς	melior, us	optimus, a, um
malus,	κακὸς	prejor	pessimus
magnus,	μέγας	major	maximus
parvus,	μικρὸς	minor	minimus
multus,	πολὺς	ἐν. ἀρσ. καὶ θηλ. λείπει. οὐδ. plus, πληθ. plu-	plurimus
		res, a	πληθ. plurimi καὶ ple-
frugri,	ἀκλιτ. χρηστὸς	frugalior	rīque
nequam,	ἀκλιτ. πονηρὸς	nequior	frugalissimus
dives,	πλούσιος	divitior ἢ ditior	nequissimus
			divitissimus ἢ ditis
			simus

2. Τὰ ἐφεξῆς ἔχουσι ἢ σπάνιον θετικόν, ἢ ἐπιρρήματα ὑποθέτεται ὡς θετικὰ

extra (exter) ἔξω	exterior, ἐξώτερος	extrēmus ἢ extimus
infra (inferus) ὑποκάτω	inferior, κατώτερος	infimus ἢ imus
supra (superus) ὑπεράνω	superior, ἀνώτερος	superemus ἢ summus

post (posterus) ὑστερον	posterior, ὑστερος	postremus ἢ postimus
citra, ἐπιτάδε	citerior, ἐγγύτερος	citimus
ultra, πέραν	ulterior, πορρωτέρως.	ultimus, ἔσχατος
intra, ἐντὸς	interior, ἐνδότερος	intimus
propre, πλησίον	propior, πλησιέστερος	proximus

3. Τινὰ ἐπίθετα δὲν ἔχουν θετικόν, οἷον

— — —	deterior, χείρων	deterimus
— — —	potior, κρείττων	potissimus

4. Ἄλλα δὲν ἔχουν συγκριτικόν, οἷον

velus, παλαιός	— — —	veterrimus
sacer, ἱερός	— — —	sacerrimus

5. Ἄλλα δὲν ἔχουν εὐχρηστον ὑπερθετικόν, οἷον

senex, γεν. senis, γέρον	senior	— — —
juvenis, νέος	junior	— — —

ΚΕΦΑΛ. ΙΗ'.

Ὄνομα ἀριθμητικόν (nomen numerale).

1. Ἐντὶ χαρακτήρων ἀριθμητικῶν μεταχειρίζονται οἱ Λατῖνοι τὰ ἑξῆς σημεῖα ἢ κεφαλαῖα στοιχεῖα τοῦ ἀλφαβήτου

I σημαίνει	1	V σημαίνει	5
X =	10	L =	50
C =	100	D =	500
M =	1000		

Ἐκ τούτων συνθένται οἱ λοιποὶ ἀριθμοὶ κατὰ πρόσθεσιν, οἷον
 II = 2, VI = 6, XI = 11, XXXIII 33, LX = 60, DCC = 700,
 MDCCCXXXV = 1835.

Σημειώτεον ὅμως, ὅτι ὁ μικρότερος ἀριθμὸς, εὐρισκόμενος πρὸ μεγαλυτέρου, σημαίνει ἀφαίρεσιν, οἷον IV = 4, IX = 9, XL = 40, IC = 99.

2. Ἐκ τῶν ἀναλελυμένων ἀριθμητικῶν τὰ τρία πρῶτα κλίνονται

Ἐνικῶς.

Πληθυντικῶς.

Ἐνικῶς	εἷς, μία, ἓν	uni, unæ, una
Ἐνικῶς	unus, una, unum	unorum, unarum, unarum
Γεν.	unius	unis
Δοτ.	uni	unos, unas, una
Δίτ.	unum, unam, unum	unis
Ἄφ.	uno, una, uno	

Τὰ duo καὶ tres (δύο καὶ τρεῖς) εἶναι φυσικὰ πληθυντικά.

Ἐνικῶς	duo, duæ, duo	tres (ἄφ. καὶ θη.λ.) tria
Γεν.	duorum, arum, orum	trium

Δοτ.	duobus, abus, obus	tribus
Αίτ.	duos ἢ duo, duas, duo	tres, tria
Ἄφ.	duobus, abus, obus	tribus

Τὰ λοιπὰ εἶναι ἄκλιτα ἕως τοῦ centum. Τὰ δὲ 200, 300, κτλ. κλι-
νονται. Τὸ mille εἴτε mile εἶναι ἄκλιτον ἐπιθετον, οἷον mille milites, χί-
λιοι στρατιῶται. γεν. mille militum. δοτ. mille militibus κτλ. Τὸ δὲ
millia εἴτε milia, χιλιάδες, εἶναι οὐσιαστικὸν ὄνομα καὶ ἀπαιτεῖ γενικήν,
οἷον duo milia militum, δύο χιλιάδες στρατιωτῶν, γεν. duorum milium
militum, δοτ. duobus milibus militum κτλ. (*).

Τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ ἀρμόζουσιν εἰς τὸ ἐρωτηματικὸν quod? πόσοι
καὶ εἶναι τὰ ἐφεξῆς:

1 I	unus	30 XXX	triginta
2 II	duo	40 XL	quadraginta
3 III	tres	50 L	quingenta
4 IV	quatuor	60 LX	sexaginta
5 V	quinque	70 LXX	septuaginta
6 VI	sex	80 LXXX	octoginta
7 VII	septem	90 XC	nonaginta
8 VIII	octo	99 IC	undecentum
9 IX	novem	100 C	centum
10 X	decem	101 CI	centum et unus
11 XI	undecim	200 CD	ducenti, α. α
12 XII	duodecim	300 CCC	trecenti
13 XIII	tredecim	400 CCCC	quadringenti
14 XIV	quatuordecim	500 D	quingenti
15 XV	quindecim	600 DC	sexcenti
16 XVI	sedecim	700 DCC	septingenti
17 XVII	decem et septem	800 DCCC	octingenti
18 XVIII	decem et octo ἢ duo- [deviginti	900 DCCCC	nongenti
19 XIX	decem et novem ἢ un- (deviginti	1000 M ἢ CIO	mille
20 XX	viginti	2000 MM	duo milia
21 XXI	unus et viginti ἢ vigin- [ti unus	5000 IϞϞ	quinque milia
29 XXIX	undetriginta	10000 CCIOϞ	decem milia
		100000 CCCIOϞϞ	centum milia
		1,000,000 CCCCIOϞϞϞ	decies (centena milia

(*) Ἐνίοτε μεταχειρίζονται καὶ τὰ διανεμητικά, οἷον bima millia militum, δύο χιλιάδες στρατιωτῶν, dena millia, δέκα χιλιάδες κτλ. Ἐνίοτε δὲ καὶ τὰ ἐπιφρηματικά, οἷον bis mille milites, δις χίλιοι στρατιῶται κτλ.

ΚΕΦ. ΑΛ, ΙΗ'. ΟΝΟΜΑ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟΝ.

4. Τὰ τακτικά ἀριθμητικά εἶναι ἐπίθετα τριακάταλκτα καὶ ἀριθμ. εἰς τὸ ἐρωτηματικὸν quotus? πόστος; primus, a, um, ὁ πρῶτος, (prior, prius, ὁ πρότερος), secundus εἴτε alter, ὁ δεῦτερος, tertius, quartus, quintus, sextus, septimus, octavus, nonus, decimus, undecimus, duodecimus, tertius, decimus, nonus decimus (undevicesimus). vicesimus (vigesimal), vicesimus primus, vicesimus secundus (vicessimus alter), trecsesimus, quadragesimus, quinquagesimus, sexagesimus, septuagesimus, octogesimus, nouagesimus, centesimus, ducentesimal, millesimus, bis millesimus, quinquies millesimus, centies millesimus.

Ἐκ τούτων σχηματίζονται τὰ εἰς anus, σημαίνοντα τὴν τάξιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει τις, οἷον primānus, τῆς πρώτης τάξεως, τοῦ πρώτου τάγματος, secundanus, tertianus κ. τ. λ.

Τὰ ἐπιρρήματα τῶν τακτικῶν ἀριθμητικῶν λήγουν εἰς um καὶ o, οἷον primum εἴτε primo, πρῶτον ἢ κατὰ πρώτην φοράν, secundum εἴτε secundo, tertium εἴτε tertio κ. τ. λ.

4. Τὰ διανεμητικά (distributiva) ἀνὰ ἓνα, ἀνὰ δύο, ἀνὰ τρεῖς (κάθε φοράν ἢ ἕκαστος ἀπὸ ἓνα, ἀπὸ δύο, ἀπὸ τρεῖς) ἐκφράζονται ἐπιθετικῶς, οἷον singuli, ae, a, bini, terni, quaterni, quini, seni, septēni, octōni, novēni, denī, undeni, duodeni, terni deni, viceni, triceni, quadrageni, quinquageni, sexageni, septuageni, octogeni, nonageni, centēni, ducentēni εἴτε duceni, trecentēni (trecenti) κ. τ. λ.

5. Τὰ πολλαπλασιαστικά εἶναι ἐπίθετα μονοκατάλκτα εἰς plex, γεν. plicis, οἷον simplex, ἀπλοῦς, duplex, triplex, quadruplex. Ἐκ τούτων σχηματίζονται τὰ ἀναλογικά simplus, a, um, duplus, διπλάσιος, triplus, quadruplus.

Τὰ ἀριθμητικά ἐπιρρήματα ἀρμύζουν εἰς τὸ ἐρωτηματικὸν quoties? ποσάκις; οἷον semel, ἅπαξ, bis, ter, quater, quinquies, sexies, septies, octies, novies, decies, undecies, terdecies, vicies, semel et vicies, tricies, quadragies, quinquagies, sexagies, septuagies, octogies, nonagies, centies, ducenties, milies, bis millies, centies millies.

Σημείωσις. Κατὰ τὸ unus κλίνονται καὶ τὰ ἐφεξῆς ἀόριστα ἀριθμητικά ullus, a, um, κἀνεὶς, γεν. ullius, δοτ. ulli, αἰτ. ullum, am, um, ἀφ. ullo, a, o. nullus, ius, οὐδεὶς solus, ius, μόνος totus, ius, ὅλος a-lius, alia, aliud, ἄλλος, γεν. alius, δοτ. alii alter, era, erum, ἕτερος, γεν. alterius, δοτ. alteri uter, ultra, um, γεν. utrius, πότερος neuter, οὐδέτερος uterque, ἐκάτερος.

ΚΕΦΑΛ. ΙΘ'.

'Αντωνυμία (pronomen).

Αἱ ἀντωνυμίαι διαίρουνται εἰς προσωπικὰς (personalia), κτητικὰς (possessiva), δεικτικὰς (demonstrativa), ἀναφορικὰς (relativa) καὶ ἐρωτηματικὰς (interrogativa).

1. Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου εἶναι ego, tu, nos, vos. Τὸ τρίτον πρόσωπον δὲν ἔχει ἐνικὴν ὀνομαστικὴν, καὶ ὁ πληθυντικὸς ὁμοιάζει μὲ τὸν ἐνικόν εἶναι δὲ εὐχρηστοί μάλιστα εἰς ἔκφρασιν αὐτοπαθείας, καθὼς τὸ Ἑλληνικὸν ἑαυτὸν, ἑαυτοῦς.

'Ενικῶς.

'Ον.	ἐγὼ ego	σύ tu	λείπει sui οὐ
Γεν.	mei	tui	sibi οἱ
Δοτ.	mihi	tibi	se ἔ
Αἰτ.	me	te	λείπει se
Κλ.	λείπει	tu	
'Αφ.	me	te	

Πληθυντικῶς.

'Ον.	nos	vos	λείπει sui
Γεν.	nostri (ἡμῶν) nostrum (ἐξ ἡμῶν)	vestri (ὑμῶν) vestrum (ἐξ ὑμῶν)	sibi
Δοτ.	nobis	vobis	se
Αἰτ.	nos	vos	λείπει se
Κλ.	λείπει	vos	
'Αφ.	nobis	vobis	

2. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι παράγονται ἀπὸ τὰς γενικὰς τῶν προσωπικῶν καὶ κλίνονται ὡς ἐπίθετα τρικατάληκτα: meus, a, um, ἐμὸς, tuus, a, um, σὸς, suus, a, um, ὁ, ἡ, τὸ, ἑαυτοῦ, ἑαυτῶν: noster, tra, trum, ἡμέτερος, vester, tra, trum, ὑμέτερος. Ἡ μόνη ἀνώμαλος πτώσις εἶναι ἡ ἀρσενικὴ κλητικὴ mi: οἶον: mi amice, φίλε μου,

3. Δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι.

α) is, ea, id. Ταύτης τῆς ἀντωνυμίας τὴν μὲν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν μεταχειρίζονται ἐπὶ ἐμφάσεως, καθὼς τὰ ἐκ εἶνος καὶ οὐτος δέ. Αἱ δὲ πλάγια πτώσεις δηλοῦν τὰ αὐτοῦ, αὐτῆς ἢ τὰ τῆς ἀπλῆς ἐγκλιτικὰ τοῦ, τῆς, τὸν, τὴν κτλ.

'Ενικῶς.

'Ον.	is	eā	id
Γεν.	eius (του)	eius (της)	eius (του)
Δοτ.	ei	ei	ei

Αἰτ.	eum (τον)	eam (τήν)	id (τὸ)
Ἄφ.	eo	eā	eo

Πληθυντικῶς.

Ὀν.	ii, ei	eā	eā
Γεν.	eorum (των)	eorum (των)	eorum (των)
Δοτ.	iis, eis	iis, eis	iis, eis
Αἰτ.	eos (τους)	eas (τας)	ea (τα)
Ἄφ.	iis, eis	iis, eis	iis, eis

Σημείωσις. Διὰ τῆς προσθέσεως τοῦ dem γίνονται ἐκ τῶν is—dem ea—dem, id,—dem τὰ idem, eādem, idem, γεν. ejusdem, δοτ. eidem, αἰτ. eundem, eandem (ἀντὶ τῶν eumdem, eamdem) οὐδ. idem, ἄφ. eodem, eādem, Πληθ. ὄν. iidem, eadem, eādem κτλ.

β) hic, hæc, hoc, οὗτος, αὕτη, τοῦτο,

Ἐνικῶς.

Ὀν.	hic	hæc	hoc
Γεν.	hujus	hujus	hujus
Δοτ.	huic	huic	huic
Αἰτ.	hunc	hanc	hoc
Ἄφ.	hoc	hac	hoc

Πληθυντικῶς.

Ὀν.	hi	hæc	hæc
Γεν.	horum	harum	horum
Δοτ.	his	his	his
Αἰτ.	hos	has	hæc
Ἄφ.	his	his	his

Σημείωσις. Οὕτω κλίνεται καὶ τὸ μετὰ τοῦ ἐγκλιτικῆς οὐ σύνθετον hicce, hæcce, hocce, γεν. hujusce, καὶ τὰ ἐκ τῶν iste, ille καὶ τοῦ hic σύνθετα, ἤγουν istic, istæc, istoc, ἢ istuc, καὶ illic, illæc, illoc ἢ illuc. Σημειωτέον ὅμως, ὅτι εἶναι εὐχρηστα μόνον εἰς τὴν ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν καὶ ἀφαιρετικὴν τοῦ ἐνικῆς καὶ εἰς τὴν πληθυντικὴν τοῦ οὐδετέρου istæc, illæc.

γ) ille, illa, illud, ἐκεῖνος, ἐκεῖνη, ἐκεῖνο.

Ἐνικῶς.

Ὀν.	ille	illa	illud
Γεν.	illius	illius	illius
Δοτ.	illi	illi	illi
Αἰτ.	illum	illam	illud
Ἄφ.	illo	illa	illo

Πληθυντικῶς.

Ὀν.	illi	illæ	illa,
Γεν.	illorum	illarum	illorum

Δοτ.	illis	illis	illis
Αίτ.	illos	illas	illa
Ἀφ.	illis	illis	illis

Σημείωσις. Ὡς κλίνεται καὶ τὸ iste, ista, istud, οὕτως, αὐτῆ, τουτί, καὶ τὸ ipse, ipsa, ipsum, αὐτὸς (ὁ ἴδιος). Τοῦτο τὸ τελευταῖον διαφέρει μόνον κατὰ τὴν οὐδετέραν ὀνομαστικὴν καὶ αἰτιατικὴν· ipsum ἀντὶ τοῦ ipsud.

4. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία εἶναι qui, quae, quod, ὁ ὁποῖος, ἡ ὅποια, τὸ ὅποιον.

		Ἐνικῶς.	
Ὀν.	qui	quae	quod
Γεν.	cujus	cujus	cujus
Δοτ.	cui	cui	cui
Αίτ.	quem	quam	quod
Ἀφ.	quo	qua	quo
		Πληθυντικῶς.	
Ὀν.	qui	quae	quae
Γεν.	quorum	quarum	quorum
Δοτ.	quibus	quibus	quibus
Αίτ.	quos	quas	quae
Ἀφ.	quibus	quibus	quibus

5. Ὡς ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία χρησιμεύει ἡ ἀναφορικὴ qui, quae, quod, ὡς· qui vir? ποῖος ἀνὴρ; quae femina? ποῖα γυνή; quod vitium? τί ἐλάττωμα; γεν. cujus viri? cujus feminae? cujus vitii? Σημειωτέον δὲ, ὅτι ἡ ὀνομαστικὴ τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ καὶ ἡ ὀνομαστικὴ καὶ αἰτιατικὴ τοῦ οὐδετέρου ἔχουν καὶ δευτέρους σχηματισμούς· quis? quid? τίς, τί; τοὺς ὁποῖους μεταχειρίζονται οὐσιαστικῶς, π. χ. quis venit? τίς ἔρχεται; quid dicis? τί λέγεις;

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

α) Τὰ μετ' ἀκλίτων μορίων σύνθετα κλίνονται ὡς τὰ ἀσύνθετα, ὡς· quicumque, ὁποῖος καὶ ἄν, quaecunque, quodcunque, γεν. cujuscunque. Quidam, κάποιος, quaedam, quoddam καὶ quiddam, γεν. cujusdam. Ὁμοίως· quisque, ὁ καθείς· quilibet, ὁποῖοςδήποτε. Τὰ δὲ quisquis, ὅστιςοῦν, καὶ unusquisque, εἷς ἕκαστος, κλίνουσι καὶ τὰ δύο μέρη.

β) Τὸ aliquis, aliqua, aliquid καὶ aliquod, τίς, τί (ἐγκλ.) πλθ. aliqui, aliquae, aliqua, διαφέρει τοῦ quis μόνον κατὰ τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν τοῦ θηλυκοῦ καὶ τὴν πληθυντικὴν τοῦ οὐδετέρου, ἤγουν· aliqua ἀντὶ τοῦ aliquae. Μετὰ τὰ μόρια· si, ne, nisi, num, quo, quanto, ἀποβάλλεται τὸ ali, ὡς· si quis, εἰάν τις, ἀντὶ τοῦ si aliquis· quanto quis, ὅσῳ τις, κ. τ. λ.

ΚΕΦΑΛ. Κ'.

Ῥήμα (verbum).

1. Τὰ τοῦ ῥήματος παρεπόμενα εἶναι: τύπος (forma), διάθεσις ἢ γένος (genus), ἔγκλισις (modus), χρόνος (tempus), ἀριθμὸς (numerus), πρόσωπον (persona), συζυγία (conjugatio).

2. Τύποι εἶναι δύο: ἐνεργητικὸς (activum), παθητικὸς (passivum).

3. Κατὰ τὰς διαθέσεις διαιρεῖται τὸ ῥήμα τοῦ μὲν ἐνεργητικοῦ τύπου εἰς δύο μεταβατικόν (transitivum), οἷον amo amicum, ἀγαπῶ τὸν φίλον, καὶ οὐδέτερον (neutrum) ἢ ἀμετάβατον (intransitivum), οἷον vivo, ζῶ. τοῦ δὲ παθητικοῦ τύπου εἰς τρία: α) κυρίως παθητικὸν μεταβατικοῦ ῥήματος, οἷον amor ab amico, ἀγαπῶμαι ἀπὸ τὸν φίλον. β) ἀποθετικόν (deponens) μὲ οὐδέτεραν σημασίαν, οἷον morior, ἀποθνήσκω. γ) ἀποθετικὸν μὲ μεταβατικὴν σημασίαν, οἷον hortor amicum, παροτρύνω τὸν φίλον.

Σημείωσις. Ῥήματα παθητικὰ μὲ μέσσην σημασίαν εἶναι σπάνια, οἷον delector, εὐφραίνομαι, ἀντὶ τοῦ me delecto, εὐφραίνω ἑαυτόν. Εὐρίσκονται καὶ ὀλίγα οὐδέτερα, ἔχοντα παθητικὸν σχηματισμὸν τῶν παρεχόμενων χρόνων καὶ ὀνομαζόμενα διὰ τοῦτο οὐδέτεροπαθητικὰ (neutropassiva), περὶ τῶν ὁποίων βλ. κεφ. ΚΣΤ'. τελ.

4. Ἐγκλίσεις εἶναι τέσσαρες: ὀριστική (indicativus), ὑποτακτική (conjunctivus), προστακτική (imperativus), ἀπαρέμφατος (infinitivus).

5. Χρόνοι εἶναι ἕξ: ἐνεστώς (praesens), παρατατικός (imperfectum), μέλλον (futurum), παρακείμενος (perfectum), ὑπερσυντελικὸς (plusquamperfectum), μέλλον τετελεσμένος (futurum exactum). Ὁ παρακείμενος ἔχει δύο σημασίας, τὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ ὀρίστου καὶ τὴν τοῦ κυρίως παρακειμένου. Ἡ μετοχή (participium) ἔχει τὴν αὐτὴν χρῆσιν μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς. Τὸ Γερούνδιον (Gerundium) ἐπέχει τὸν τόπον τῶν πλαγιῶν πτώσεων τῆς ἀπαρεμφάτου. Περὶ τοῦ σουπίνου (supinum) βλ. τὴν σύνταξιν ἔχει δὲ σημασίαν Ἑλληνικῆς ἀπαρεμφάτου εἰς τινὰς περιστάσεις.

6. Αἱ συζυγίαι εἶναι τέσσαρες καὶ διακρίνονται κατὰ τὰ τοῦ ἐνεστώτος ἀπαρέμφατα, ἔχοντα τὰς ἐφεξῆς καταλήξεις:

I āre II ēre III ěre IV ĭre.

Τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον πρόσωπον τοῦ ἐνεστώτος τῆς ὀριστικῆς λήγουν κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον:

ο, as II eo, es III o, is IV io, is.

ΚΕΦΑΛ. ΚΑ'.

Σχηματισμὸς χρόνων.

Οἱ ἀρχικοὶ χρόνοι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους αἱ λοιποὶ παράγονται, εἶναι ὁ ἕνεις ὡς

τῆς ὀριστικῆς, ὁ παρακείμενος τῆς ὀριστικῆς, τὸ σουπῖνον καὶ ὁ ἐνεστώς τῆς ἀπαρεμφάτου, καὶ ἔχουν τὰς καταλήξεις ταύτας.

ἐνεστώς	παρακείμενος	σουπῖνον	ἀπαρεμφάτος.
I ο	avi	atum	are
II es	ui	itum	ere
III o	i si	tum	ere
IV io	ivi	itum	ire

Οἱ ἀρχικοὶ χρόνοι τῶν παθητικῶν (καὶ ἀποθετικῶν) ῥημάτων εἶναι τρεῖς· ὁ ἐνεστώς τῆς ὀριστικῆς, ὁ παρακείμενος τῆς ὀριστικῆς καὶ ὁ ἐνεστώς τῆς ἀπαρεμφάτου

	ἐνεστώς	παρακείμενος	ἀπαρεμφάτος
I	or	atus sum	ari
II	eor	itus sum	eri
III	or	tus sum	i
IV	ior	itus sum	iri

Σχηματισμός τῶν παραγῶγων χρόνων.

1. Ἀπὸ τὸν ἐνεστώτα τῆς ὀριστικῆς amo, moneo, scribo, audio, παρ-
γάγονται

α) ἐνεστ. ὀριστ. παθητ. τὸ ο μεταβάλλεται εἰς or· amor, moneor

β) ἐνεστ. ὑποτ. ἐνεργ. τὸ ο τῆς I μεταβάλλ. εἰς em· amo—amem· τὸ ο τῶν ἄλλων συζυγιῶν εἰς ain· moneo—moneam.

γ) ἐνεστ. ὑποτ. παθ. τὸ m τοῦ προηγουμένου μεταβ. εἰς r· amer, monear.

δ) παρατ. ὀριστ. ἐνεργ. τὸ ο τῆς I μεταβ. εἰς abam· amo—amabam. Τὸ eo τῆς II εἰς ebam· moneo—monebam. Τὸ ο τῆς III καὶ IV εἰς ebam· scribo—scribebam, audio—audiebam.

ε) παρατ. ὀριστ. παθ. τὸ m τοῦ προηγουμένου μετ. εἰς r· amabar, monebar.

ς) μέλλ. ἐνεργ. τὸ ο τῆς I μεταβ. εἰς abo, τὸ eo τῆς II εἰς ebo, τῶν δὲ ἄλλων τὸ ο εἰς am· amo—amabo, moneo—monebo, scribo—scribam, audio—audiam.

ζ) μέλλ. παθ. τὸ bo τοῦ ἐνεργ. μέλλοντος μεταβ. εἰς bor τὸ am εἰς ar· amabor, monebor, scribar, audiar.

η) μετοχῆς ἐνεστ. τὸ ο τῆς I μεταβ. εἰς ans· amo—amans. Τὸ eo τῆς II εἰς ens· moneo—monens. Τὸ ο τῆς III καὶ IV εἰς ens· scibo—scribens, audio, audiens.

θ) Γερουνδιον τὸ s τῆς μετοχῆς μεταβ. εἰς dum· amans—amandum, monens—monendum, scribens—scribendum, audiens—audiendum.

ι) μετοχῆς μέλλ. παθητ. τὸ dum τοῦ Γερουνδίου μεταβ. εἰς dus, do, dum, amandus, a, um.

2. Ἀπὸ τὸν παρακείμενον τῆς ὀριστικῆς amavi, monui, scripsi, audivi παράγονται·

α) παρακ. ὑποτ. ἐνεργ. τὸ ἰ μεταβ. εἰς ἔrim· amavi—amaverim, monui—monuerim, scripsi—scripserim, audivi—audiverim.

β) ὑπερσ. ὀριστ. τὸ ἰ μεταβ. εἰς ἔram· amavi—amaveram.

γ) ὑπερσ. ὑποτ. τὸ ἰ μεταβ εἰς issem· amavi—amavissem.

δ) μέλλ. τέτελεσμ. τὸ ἰ μεταβ. εἰς ἔro· amavi—amavero.

ε) ἀπαρεμφ. παρακ. τὸ ἰ μεταβ. εἰς isse· amavi—amavisse.

3. Ἀπὸ τὸ σουπίνον amatum, monitum, scriptum, auditum, παράγονται·

α) μετοχῆς μέλλ. ἐνεργ. τὸ um μεταβ. εἰς ūrus, a, um· amatum—amaturus, monitum—moniturus, scriptum—scripturus, auditum—auditorus.

β) μετοχῆς παρακ. παθ. τὸ um μεταβ. εἰς us, a, um· amatum—amatus, a, um, monitum—monitus, a, um.

4. Ἀπὸ τὸν ἐνεστῶτα τῆς ἀπαρεμφάτου τοῦ ἐνεργητικοῦ παράγονται·

α) ἡ ὁμόφωνος προσακτική παθ. amāre, monēre, scribēre, audire.

β) προσ. ἐνεργ. τοῦ re ἀποβάλλεται· ama, mone, scribe, audi.

γ) ἀπαρεμφ. ἐνεστ. παθητ. τὸ e τῆς I, II, καὶ IV μεταβάλλεται εἰς i· amare—amari, monēre—moneri, audire—audiri· τὸ δὲ ēre τῆς III εἰς i· scribēre,—scribi.

δ) παρατ. ὑποτ. ἐνεργ. εἰς τὸ re προσθέτεται m. amare—amarem· monēre—monerem.

ε) παρατ. ὑποτ. παθητ. τὸ m τοῦ προηγουμένου μεταβάλλεται εἰς r· amarer, monerer.

ΚΕΦΑΛ. ΚΒ'.

Βοηθητικὸν ῥῆμα esse, εἶναι.

Τὸ esse ὀνομάζεται βοηθητικόν, ἐπειδὴ χρησιμεύει ὡς βοήθημα εἰς τὸν σχηματισμὸν τινῶν χρόνων τῶν ἄλλων ῥημάτων.

Ὀριστικῆ.

Ἐνεστ. Ἐν. sum, es, est

Πλ. sūmus, estis, sunt;

Παρατ. Ἐν. eram, eras, erat

Πλ. erāmus, eratis, erant.

Μέλλ. Ἐν. ero, eris, erit

Πλ. erīmus, eritis, erunt.

Παρακ. Ἐν. fui, fuisti, fuit

Πλ. fuīmus, fuistis, fuērunt ἢ fuēre.

ὑπερσ. Ἐν. fueram, fueras, fuerat

	Πλ. fuerā mus, fueratis, fuerant.
Μέλλ. τετ.	Ἐν. fuēro, fueris, fuerit
	Πλ. fuerīmus, fueritis, fuerint.
	Ἵποτακτική.
Ἐνεστ.	Ἐν. sim, sis, sit
	Πλ. sīmus, sitis, sint.
Παρατ.	Ἐν. essem, esses, esset ἢ forem, fores, foret
	Πλ. essēmus, essetis, essent ἢ forent.
Παρακ.	Ἐν. fuērīm, fueris, fueritit
	Πλ. fuerīmus, fueris, fuerint.
Ἵπερσ.	Ἐν. fuissēm, fuisses, fuisset
	Πλ. fuissēmus, fuissetis, fuissent.
	Προστακτική.
	Ἐν. β'. πρσ. es καὶ esto, γ'. πρ. esto.
	Πλ. β'. πρσ. este καὶ estōte, γ'. πρ. sunthō.
	Ἐπαρέμφατον.
Ἐνεστ.	esse
Παρακ.	fuisse
Μέλλ.	fore ἢ futurum, am, um (πλ. futuros, as, a) esse.
	Μετοχή.
Ἐνεστ.	ens, γεν. entis (ἄχρηστος).
Μέλλ.	futūrus, a, um.

Σημ. Οὕτω σχηματίζονται καὶ τὰ σύνθετα, ὡς adsum, adfui, adesse, παρεῖναι abesse, ἀπειναι deesse, ἐλλείπειν obesse, βλάπτειν praesense, ἐπιστατεῖν. Μετοχαὶ τοῦ ἐνεστῶτος δὲν ὑπάρχουν, εἰ μὴ τὰ absens, ἀπών, καὶ praesens, παρών. Τὸ prosum, ὠφελῶ, παρενθεται δ μετὰ τὸ πρσ οἷον ἀκολουθεῖ φωνῆν, ὡς ἐνεστ. prosum, prodes, prodest, prosūmus, prodestis, prosunt, παρατ. prodēram, μέλλ. prodēro, πρστ. prodes, ἀπαρέμφ. prodesse.

ΚΕΦΑΛ. ΚΓ'.

Πίναξ τῶν τεσσάρων συζυγιῶν.

4. Ἐνεργητικόν.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.

	I	II	III	IV
	Ἐνεστῶς.			
ἀγαπῶ	νοθεῖω	γράφω	ἀκούω	
Ἐν. amo	moneo	scribo	audio	

	amas	mones	scribis	audis
	amat	monet	scribit	audit
Πλ.	amāmus	monēmus	scribimus	audimus
	amatis	monetis	scribitis	auditis
	amant	monent	scribunt	audiunt

Παρατατικός.

	ἠγάπων	ἐνουθέτου	ἔγραφον	ἤκουον
Ἐν.	amābam	monēbam	scribēbam	audiebam
	amabas	monebas	scribebas	audiebas
	amabat	monebat	scribebat	audiebat
Πλ.	amabāmus	monebāmus	scribebāmus	audiebāmus
	amabatis	monebatis	scribebatis	audiebatis
	amabant	monebant	seribebant	audiebant

Μέλλων.

	θα ἀγαπήσω	θα νουθετήσω	θα γράψω	θα ἀκούσω
Ἐν.	amabo	monēbo	scribam	audiam
	amabis	monebis	scribes	audies
	amabit	monebit	scribet	audiet
Πλ.	amabimus	monebimus	scribēmus	audiēmus
	amabitis	monebitis	scribetis	audietis
	amabunt	monebunt	scribent	audient.

Παρακείμενος.

	ἠγάπησα	ἐνουθέτησα	ἔγραψα	ἤκουσα
Ἐν.	amavi	monui	scripsi	audivi
	amavisti	monuisti	scripsisti	audivisti
	amavit	monuit	scripsit	audivit
Πλ.	amavimus	monuimus	scripsimns	audivimus
	amavistis	monuistis	scripsistis	audivistis
	amaverunt	monuerunt	scripsērunt	audivērunt

Ὑπερσυντελικός.

	εἶχα ἀγαπήσει	— νουθετήσει	— γράψει	— ἀκούσει
Ἐν.	amavēram	monuēram	scripsēram	audiveram
	amaveras	monueras	scripseras	andiveras
	amaverat	monuerat	scripserat	audiverat
Πλ.	amaverāmus	monuerāmus	scripserāmus	audiveramus
	amaveratis	monueratis	scripseratis	audiveratis
	amaverant	monuerant	scripserant	audiverant

Μέλλων τετελεσμένος.

	θα ἠγάπησα	θα ἐνουθέτησα	θα ἔγραψα	θα ἤκουσα
Ἐν.	amavēro	monuēro	scripsēro	audivēro

(LATIN. GRAM. ΟΥΛΕΡ.)

	amaveris	monueris	scripseris	audiveris
	amaverit	monuerit	scripserit	audiverit
Πλ.	amaverimus	monuerimus	scripserimus	audiverimus
	amaveritis	monueritis	scripseritis	audiveritis
	amaverint	monuerint	scripserint	audiverint

ΓΡΟΤΑΚΤΗΗ.

Ἐνεστώσ.

	νὰ ἀγαπῶ	νὰ νουθεῶ	νὰ γράφω	νὰ ἀκούω
Ἐν.	amem	moneam	scribam	audiam
	ames	moneas	scribas	audias
	amet	moneat	scribat	audiat
Πλ.	amēmus	moneāmus	scribāmus	audiāmus
	amētis	moneatis	scribātis	audiātis
	ament	moneant	scribant	audiant

Παρατατικῶς.

Ἐν.	amārem	monērem	scribērem	audīrem
	amares	moneres	scriberes	audires
	amaret	moneret	scriberet	audiret
Πλ.	amārēmus	monerēmus	scriberēmus	audirēmus
	amaretis	moneretis	scriberetis	audiretis
	amarent	monerent	scriberent	audirent

Παρακειμενός.

Ἐν.	amaverim	monuerim	scripserim	audiverim
	amaveris	monueris	scripseris	audiveris
	amaverit	monuerit	scripserit	audiverit
Πλ.	amaverimus	monuerimus	scripserimus	audiverimus
	amaveritis	monueritis	scripseritis	audiveritis
	amaverint	monuerint	scripserint	audiverint

Ἵπερσυντελικῶς

Ἐν.	amavissem	monuissem	scripvissem	audivissem
	amavisses	monuisses	scripvisses	audivisses
	amavisset	monuisset	scripvisset	audivisset
Πλ.	amavissēmus	monuissēmus	scripvissemus	audivissēmus
	amavissetis	monuissetis	scripvissetis	audivissetis
	amavissent	monuissent	scripvisissent	audivissent

ΠΡΟΣΤΑΚΤΗΗ.

Ἐν.	2. ἀγάπησε	νουθεῖτε	γράφε	ἀκούσε
	ama	mone	scribe	audi
	ἀγάπα	νουθετε	γράφε	ἀκούε
	amāto	monēto	scribīto	audiōto
3.	amāto	monēto	scribīto	audiōto

Πλ. 2. ἀγαπήσετε	νουητήσετε	γράψετε	ἀκούσετε
amāte	monēte	scribite	audite
ἀγαπάτε	νουητεῖτε	γράφετε	ἀκούετε
amatōte	monetōte	scribitōte	auditōte
3. amānto	monento	scribunto	audiunto

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΝ.

ἀγαπᾶν	νουητεῖν	γράφειν	ἀκούειν
Ἑνς. amāre	monēre	scribere	audire
Παρ. amavisse	monuisse	scripsisse	audivisse
Μλ. amaturum	moniturum	scripturum	auditurum
(am, um) esse	(am, um) esse	(am, um) esse	(am, um) esse

ΓΕΡΟΥΝΑΙΟΝ.

τοῦ ἀγαπᾶν	τοῦ νουητεῖν	τοῦ γράφειν	τοῦ ἀκούειν
Γεν. amandi	monendi	scribendi	audiendi
Δοτ. amando	monendo	scribendo	sudiendo
Αἰτ. amandum	monendum	scribendum	audiendum
Ἄφ. amando	monendo	scribendo	audiendo

ΣΟΥΠΙΝΟΝ.

εἰς τὸ νὰ ἀγαπῶ	— νὰ νουητῶ	— νὰ γράφω	— νὰ ἀκούω
amātum	monitum	scriptum	auditum

ΜΕΤΟΣΗ.

Ἑνεστώς.

ἀγαπῶν	νουητῶν	γράφων	ἀκούων
amans, ntis	monens, ntis	scribens, ntis	audiens, ntis

Μέλλον.

ἀγαπήσων	νουητήσων	γράψων	ἀκούσων
amatūrus,	monitūrus,	scriptūrus,	auditūrus
a, um	a, um	a, um	a, um

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἑφεξῆς·

I. κατὰ τὸ amo·

laudo, laudāvi, laudātum, laudāre, ἐπαινεῖν.

voco, vocavi, vocatum, vocare, ἐπαινεῖν.

vituperō, vituperavi, vituperatum, vituperare, ψέγεσθαι.

labōro, laboravi, laboratum, laborare, κατασκευάζειν.

II. κατὰ τὴ moneo

noceo, nocui, nocitum, nocēre, βλάπτειν.

terreo, terrui, territum, terrere, ἐκπλήττειν.

praebeco, praebui, praebitum, praebere, προσφέρειν.

inhibeo, inhibui, inhibitam, inhibere, ἐμποδίζειν.

III. κατὰ τὸ scribo

dico, dixi, dictum, dicere, λέγειν.

vinco, vici, victum, vincere, νικᾶν.

claudio, clausi, clausum, claudere, κλείειν.

lego, legi, lectum, legere, ἀναγιγνώσκειν.

IV. κατὰ τὸ audio

munio, munivi, munitum, munire, περιτειχίζειν

punio, punivi, punitum, punire, τιμωρεῖν.

rustōdio, custodivi, custoditum, custodire, φυλάττειν.

erūdio, erudivi, eruditum, erudire, ἐκπαιδεύειν.

2. Παθητικόν.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.

Ἔνεστώς.

ἐν	ἀγαπῶμαι amor	νουθετοῦμαι moneor	γράφωμαι scribor	ἀκούομαι audior
	amāris	monēris	scribēris	audiris
	amātur	monētur	scribītur	audītur
πλ.	amāmur	monēmur	scribīmur	audīmur
	amamīni	monemīni	scribimīni	audimīni
	amantur	monentur	scribuntur	audiuntur

Παρατατικόν.

ἐν.	ἡγαπῶμην amābar	ἐνουθετοῦμην monēbar	ἐγράφωμην scribēbar	ἠκούομην audiēbar
	amabāris (re)	monebāris (re)	scribebāris (re)	audiēbar (re)
	amabatur	monebatur	scribebatur	audiēbatur
πλ.	amabamur	monebamur	scribebamur	audiēbamur
	amabamini	monebamini	scribebamini	audiēbamini
	amabantur	monebantur	scribebantur	audiēbantur

Μέλων.

ἐν.	θα ἀγαπῶ amābor	θα νουθετηθῶ monēbor	θα γράφω scribar	θα ἀκουσθῶ audiar
	amabēris(re)	monebēris(re)	scribēris(re)	audiēris(re)
	amabitur	monebitur	scribetur	audietur
πλ.	amabimur	monebimur	scribemur	audiemur
	amabimini	monebimini	scribimini	audiemini
	amabuntur	monebuntur	scribentur	audientur

Παρακείμενος.

ἄρ.	ἡγαπήθην, amatus }	ἐνουθετήθην monitus }	ἐγράφη, scriptus }	ἠκούσθην auditus }	sum
	a, um }	a, um }	a, um }	a, um }	es
					est

Πλ.	amati } ae, a }	moniti } ae, a }	scripti } ae, a }	auditi } ae, a }	sumus estis sunt
-----	--------------------	---------------------	----------------------	---------------------	------------------------

Ὑπερσυντελικός.

εἶχα ἀγαπήθῃ, — νούθηθῃ, — γραφῃ, — ἀκούσθῃ

Ἐν.	amatus } a, um }	monitus } a, um }	scriptus } a, um }	auditus } a, um }	eram eras erat
-----	---------------------	----------------------	-----------------------	----------------------	----------------------

Πλ.	amati } ae, a }	moniti } ae, a }	scripti } ae, a }	auditi } ae, a }	erāmus erātis erant
-----	--------------------	---------------------	----------------------	---------------------	---------------------------

Μέλων τετελεσμένος.

θὰ ἠγαπήθην, θὰ ἐνούθηθην, θὰ ἐγράφη, θὰ ἠκούσθην

Ἐν.	amatus } a, um }	monitus } a, um }	scriptus } a, um }	auditus } a, um }	ero eris erit
-----	---------------------	----------------------	-----------------------	----------------------	---------------------

Πλ.	amati } ae, a }	moniti } ae, a }	scripti } ae, a }	auditi } ae, a }	erīmus erītis erunt
-----	--------------------	---------------------	----------------------	---------------------	---------------------------

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΕΣ.

Ἐνεστώτος.

Ἐν.	να ἀγαπῶμαι amer amēris(re) ametur	να νούθημαι monear moneāris (re) moneatur	να γράφωμαι scribar scribāris (re) scribatur	να ἀκούωμαι audiar audiāris (re), audiatur
Πλ.	amemur amemīni amentur	moneamur moneamīni moneantur	scribamur scribamīni scribantur	audiamur andiamīni audiantur

Παρατατικής.

Ἐν.	amārer amarēris (re) amaretur	monērer monerēris moneretur	scribērer scriberēris (re) scriberetur	audīrer audirēris (re) audiretur
Πλ.	amaremur amaremini amarentur	moneremur moneremini monerentur	scriberemur scriberemini scriberentur	audiremur audiremini audirentur

Παρακείμενος.

Ἐν.	amatus } a, um }	monitus } a, um }	scriptus } a, um }	auditus } a, um }	sim sis sit
Πλ.	amati } ae, a }	moniti } ae, a }	scripti } ae, a }	auditi } ae, a }	simus sitis sint

Ἵπεροσυντελικός.

Ἑν.	amatus a, um	monitus a, um	scriptus a, um	auditus a, um	essem esses esset
Πλ.	amati ae, a	moniti ae, a	scripti ae, a	auditi ae, a	essēmus essētis essent

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΕΘ.

Ἑν. 2.	ἀγαπήσου amāre	νουθετήσου monēre	γράψου scribere	ἀκούσου audire
	ἀγαπῶ amātor	νουθετοῦ monētor	γράφου scribitor	ἀκούου auditor
3.	amator	monetor	scribitor	auditor
Πλ. 2.	ἀγαπηθῆτε amamini	νουθετηθῆτε monemini	γραφθῆτε scribimini	ἀκουσθῆτε audimini
	ἀγαπᾶσθε amaminor	νουθετεῖσθε moneminiior	γράφεσθε scribiminor	ἀκούεσθε audiminor
3.	amantor	monentor	scribuntor	audiuntor

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΝ.

Ἑνες.	ἀγαπᾶσθαι amari	νουθετεῖσθαι moneri	γράφεσθαι scribi	ἀκούεσθαι audiri
Παρ.	amatum am, um esse	monitum, am, um esse	scriptum, a, um esse	auditum, am, um esse
Μετλ.	amatum iri	monitum iri	scriptum iri	auditum iri

ΣΟΥΡΙΝΟΝ.

να ἀγαπηθῶ amātū	να νουθετηθῶ monētū	να γραφθῶ scriptū	να ἀκουσθῶ auditū
---------------------	------------------------	----------------------	----------------------

ΜΕΤΟΧΗ.

Πρ.	ἀγαπηθεὶς amātus a, um	νουθετηθεὶς monitus a, um	γραπθεὶς scriptus a, um	ἀκουσθεὶς auditus a, um
Μλ.	ἀγαπητέος amandus a, um	νουθετητέος monendus a, um	γραπτέος scribendus a, um	ἀκουστέος audiendus, a, um

Οὕτω κλίνονται καὶ οἱ ἐξῆς παθητικοί:

I. κατὰ τὸ amor

laudor, laudatus sum, laudari, ἐπαινεῖσθαι.

vocor, vocatus sum, vocari, καλεῖσθαι.

vituperor, vituperatus sum, vituperari, ψέγεσθαι.

laboror, laboratus sum, laborari, κατασκευάζεσθαι.

II. κατὰ τὸ moneor

admoneor, admonitus sum, admoneri, παραινεῖσθαι.

terreor, territus sum, terreri, ἐκπλήττεσθαι.

præbeor, præbitus sum, præberi, προσφέρεισθαι.

inhibeor, inhibitus sum, inhiberi, ἐμποδιζεσθαι.

III. κατὰ τὸ scribor

dicor, dictus sum, dici, λέγεσθαι.

vincor, victus sum, vinci, νικᾶσθαι.

claudor, clausus sum, claudi, κλείεσθαι.

legor, lectus sum, legi, ἀναγινώσκεσθαι.

IV. κατὰ τὸ audior

munior, munitus sum, muniri, περιτειχίζεσθαι.

punior, punitus sum, puniri, τιμωρεῖσθαι.

custodior, custoditus sum, custodiri, φυλάττεσθαι.

erudior, eruditus sum, erudiri, ἐκπαιδεύεσθαι.

Σημείωσις. α) Εἰς τὸν παρακειμένον τῆς πρώτης συζυγίας γίνεται ἐκ τοῦ ἀνι καὶ ave, ὅπου ἀκολουθεῖ r ἢ s, διὰ συγκοπῆς μακρὸν a. Τοιοῦτοτρόπως δύνανται νὰ μεταβάλλωνται π. χ. τὰ amavisti, amavissen, amaverim, εἰς amasti, amassem, amārim κ. τ. λ. Σπανιωτέρα εἶναι ἡ τοιαύτη συγκοπή εἰς τὴν δευτέραν καὶ τρίτην, π. χ. norunt ἐκ τοῦ novērunt. Εἰς δὲ τὴν τετάρτην δύνανται νὰ ἀποβάλληται τὸ v τοῦ παρακειμένου καὶ τῶν λοιπῶν χρόνων, π. χ. audii, audierunt, ἀντὶ τοῦ audivi, audiverunt. Τὸ δὲ ii συνακρεῖται καὶ εἰς μακρὸν i, π. χ. audisti, audissem, ἀντὶ τοῦ audiisti, audiissem,

β) Τὸ τρίτον πρόσωπον τοῦ ἐνεργ. παρακειμένου σχηματίζεται καὶ εἰς ere ἀντὶ τοῦ erunt, π. χ. amavēre, ἀντὶ τοῦ amavērunt, ὁμοίως monuēre, scripsēre, audivēre.

γ) Τὰ dico, λέγω, duco, ὀδηγῶ, facio, ποιῶ, fero, φέρω, ἀποβάλλουν τὸ e τῆς ἐνεργητικῆς προστακτικῆς, ἤγουν dic, duc, fac, fer.

δ) Ἀντὶ τοῦ ris τοῦ δευτέρου προσώπου τῶν παθητικῶν χρόνων εἶναι εὐχρηστος καὶ ἡ εἰς re κατάληξις, οἷον amare, amēre, amabare κτλ. ἀντὶ τῶν amaris, ameris, amabaris.

ε) Ὁ παθητικὸς παρακειμένος, ὑπερσυντελικὸς καὶ τετελεσμένος μέλλον σχηματίζονται καὶ μετὰ τῶν fui, fueram, fuero, ἀντὶ τῶν sum eram, ero, π. χ. amatus fui ἀντὶ τοῦ amatus sum, amatus fueram ἀντὶ τοῦ amatus eram, amatus fuero ἀντὶ τοῦ amatus ero. Μάλιστα δὲ διὰ τὸν τετελεσμένον μέλλοντα προτιμᾶται ὁ μετὰ τοῦ fuero σχηματισμός.

ς) Ἡ μετοχή τοῦ παθητικοῦ μέλλοντος, τινῶν ῥημάτων σχηματίζεται

καὶ εἰς undus, οἶον· potiundus, faciundus, ἀντὶ τῶν potiendus faciendus

ς') Τὰ εἰς ἰο ῥήματα τῆς τρίτης ἀποβάλλουν τὸ ἰ ὅπου ἀκολουθεῖ ἄλλα ἰ, ὁμοίως καὶ πρὸ τοῦ e τοῦ δευτέρου προσώπου τῆς ἐνικῆς προστακτ. καὶ τοῦ παθητικοῦ ἐνεστῶτος, αἶον· accipĕre, λαμβάνειν, ἐνεσ. accipio, accĭpĭs, accipit, accipĭmus, accipitis, accipiunt· παρατ. accipiebam· μέλλ. accipiam· μετοχ. accipiens· γερούνδ. accipiendi· προστακτ. accĭpe· (παρ. accĕpi· σουπῖνον acceptum) παθ. ἐνεστ. accipior, accipĕris, accipitur· ὑποτ. accipiaris κ. τ. λ. Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἐξῆς.

interfĭcio, iuterfĕci, interfectum, interficere, φονεύω.

rapio, rapui, raptum, rapere, ἀρπάζω.

ΚΕΦΑΛ. ΚΔ'.

Αποθετικά ῥήματα.

*Αποθετικά ὀνομάζονται τὰ ῥήματα μὲ παθητικὸν σχηματισμὸν καὶ σημασίαν μεταβατικὴν ἢ οὐδετέραν. Ἡ χρῆσις τῶν ἀποθετικῶν συμφωνεῖ μὲ τὴν τῶν τοιούτων ῥημάτων τῆς ἀπλῆς γλώσσης, π. χ. imĭtor aliquem, μιμουμαι τινά. Ἐκτὸς ὅλων τῶν χρόνων τοῦ παθητικοῦ λαμβάνουν τὰ ἀποθετικά καὶ τὸ γερούνδιον καὶ σουπῖνον τοῦ ἐνεργητικοῦ. Προσθῆτεται δὲ εἰς τὰς μετοχὰς καὶ ἡ ἐνεργητικὴ μετοχὴ τοῦ ἐνεστῶτος καὶ ἡ τοῦ μέλλοντος εἰς urus, ἡ δὲ μετοχὴ εἰς andus καὶ endus λαμβάνει παθητικὴν σημασίαν. Ὅμοίως σχηματίζονται ἐκ τούτων δύο ἀπαρέμφατα τοῦ μέλλοντος μὲ ἐνεργητικὴν καὶ μὲ παθητικὴν σημασίαν.

Παραδείγματα.

Ἐνεστῶς.

παραινῶ	ροβοῦμαι	ἀκολουθῶ	κολακεύω
hortor,	vereor	sequor,	blandior.*

Παρακείμενος.

hortatus sum, verĭtus sum, secūtus sum, blandĭtus sum

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΝ.

*Ἐνεσ.	hortari,	verĕri,	sequi	blandiri
Παρ.	hortatum—	verĭtum—	secutum—	blandĭtum
Μλ. ἐνεργ.	hortaturum—	verĭturum—	secuturum—	blandĭturum esse.
Μλ. παθ.	hortandum—	verendum—	secquendum—	blandiendum esse.

ΓΕΡΟΥΝΔΙΟΝ.

hortandi, verendi, sequendi, blandiendi,

ΣΟΥΠΙΝΟΝ.

hortatum	verĭtum,	secūtum	blandĭtum
hortatu,	veritu,	secutu,	blanditu

ΜΕΤΟΧΗ.

Ἑνεγ.	hortans,	verens	sequens,	blandiens
Παρ.	hortatus,	veritus,	secūtus,	blanditus.
Μλ. ενεργ.	hortaturus,	veriturus,	secuturus,	blanditurus.
Μλ. πθ.	hortandus,	verendus,	sequendus,	blandiendus.

ΚΕΦΑΛ. ΚΕ'.

Κατάλογος τῶν κατὰ παρακείμενον καὶ σουπῖνον ἀνωμάτων ῥημάτων.

Ι. ΠΡΩΤΗ ΣΥΖΥΓΙΑ.

erepo, crepui, erepitu, erepare, ἤχῳ. Ὀσαύτως: discrepo, διαφέρω.
cubo, cubui, cubitu, κοιτόμαι. Ὀσαύτως: accubo, κατακλίνομαι ἐπὶ
δείπνῳ.

do, dēdi, datu, dāre, δίδω. Ὀσαύτως τὰ μετὰ δυσυλλάθων προθέσεων
σύνθετα, ὡς circumdo, circumdēdi, circumdātu, circum-
dāre, περικυκλώνω venundo, πωλῶ. Ἐὰ δὲ μετὰ μονοσυλλάθων
σύνθετα εἶναι τῆς τρίτης συζυγίας, ὡς addo, addidi, additu,
addēre, προσθέτω, ὁμοίως: condo, κτίζω reddo, ἀποδίδω.

domo, domui, domitu, θαμάζω perdomo, καταθαμάζω.

frico, fricui, frictu (catu), τρίβω.

juvo, juvi, jutu (juvatu), βογιῶ. Ὀσαύτως: adjūno.

lavo, lavi, lautu (lotu, lavatu), λούω.

mico, micui, πάλλομαι, στίλβω. Τὸ dimico, μάχομαι εἶναι ὁμαλόν.

plico, plicui (avi), plicitu (atū), πύσσω, διπλώνω. Ὀσαύτως: ex-
plicō, cui (cavi), citu, ἀναπτύσσω, ἐξηγῶ.

seco, secui, sectu, κόπτω dissēco, διατέμνω.

sono, sonui, sonitu, ἤχῳ consōno, συμφωνῶ.

stō, stēti, stātu, stare, ἵσταμαι. Ὀμοίως τὰ μετὰ δυσυλλάθων σύνθετα
antesto, antestēti, antestatu, antestare, ὑπερέχω. Ἐὰ δὲ με-
τὰ μονοσυλλάθων σύνθετα ἔχουν stili εἰς τὸν παρακείμενον, ὡς
consto, constili, constatu, συνίσταμαι. Τὸ δὲ praesto, παρέχω,
ἔχει praestili, praestitu.

ΚΕΦΑΛ. ΚΣΤ'.

ΙΙ. ΔΕΥΤΕΡΑ ΣΥΖΥΓΙΑ.

algeo, alsi, algēre, εἶμαι ψυχρός.

ardeo, arsi, arsum, καίω.

augco, auxi, auctu, αὐξάνω.

caveo, cavi, cautum, φυλάττεσθαι, εὐλαθεῖσθαι. Ὡσαύτως, praecaveo, προφυλάττομαι.

censeo, censui, censum, νομίζω, recenseo, ἐξετάζω, ἐπικρίνω.

cieo, civi, cĭtum, ciĕre, και κατά τὴν τετάρτην· **cio, civi, cĭtum, ciĕre, κινῶ**. Ὡσαύτως· **excieo, excivi, excĭtum, exciere και excio, excivi, excĭtum, excire, ἀνακινῶ, ἐκκαλῶ**. Τὸ μὲν **excĭtus** σημαίνει ἀνακινήθεις, τὸ δὲ **excĭtus, ἐκκληθεις**.

deleo, delēvi, delētum, ἐξαλείφω, ἀφανίζω.

doceo, docui, doctum, διδάσκω. Ὡσαύτως· **edōceo**.

fateor, fassus sum, fateri, ὁμολογῶ ὁμοίως· confiteor, confessus sum, confiteri, ὁμολογῶ profiteor, ἐπαγγέλλομαι.

faveo, favi, fautum, εὐνοῶ.

fervco, fervi (ferbui), πυρώνω, βράζω.

fleo, flevi, fletum, κλαίω.

foveo, fovi, fotum, θάλλω.

frigeo, frixi, frīgῶ, κρυώνω.

fulgeo, fulsi ἀστράπτω.

haereo, haesi, haesum, κολλῶμαι. Ὡσαύτως· **cohaereo, συνάπτομαι**.

indulgeo, indulsi, indultum, συγχωρῶ, παρορῶ.

jubeo, jussi, jussum, διατάττω.

luceo, luxi, φέγγω.

lugeo, luxi, πενθῶ, λυποῦμαι.

maneo, mansi, mansum, μένω. Ὡσαύτως **remāneo, μένω ὀπίσω**.

misceo, miscui, mixtum (mistum), μιγνύω, ἀνακατόνω.

miserco, miserĭtus (misertus) snm, εὐσπλαχνίζομαι.

mordeo, momordi, morsnm, δάκνω.

moveo, movi, motum, κινῶ. Ὡσαύτως· **admōveo, admōvi, admōtum** προσάγω.

mulceo, mulsi, mulsum θέλω.

neo, nevi, netum, κλώθω, γνέθω.

oleo, ἀχρηστον. Ἐκ τούτου· **adoleo, adolevi, adultum, μετριάζομαι**.

ἀξάνω aboleo (abolesco), abolevi, abolitum, ἀκυρῶ, ἀναιρῶ.

obsoleo (esco), evi, etum, και exoleo (esco), evi, etum, παλαιοῦμαι.

paveo, pavi, φοβῶμαι, τρέμω.

pendeo, pependi, pensum, κρέμαμαι.

pleo, ἀχρηστον. Ἐκ τούτου· **compleo, complevi, completum, ἀναπληρῶνω**.

impleo, expleo, γεμίζω.

prandeo, prandi, pransum, ἀριστῶ, γευματίζω, (pransus, ἐνεργητ. γευματίσας).

reor, ratus sum, reri, νομίζω, ἐγκρίνω.

rideo, risi, risum, γελῶ. Ὠσαύτως: derīdeo, derīsi, derīsum, καταγελῶ.

sedeo, sedi, sessum, κάθημαι. Ὁμοίως: obsīdeo, obsēdi, obsessum, πολιορκῶ.

spondeo, spondi, sponsum, ὑπόσχομαι. Ὁμοίως: respondeo, respondi, responsum, ἀποκρίνομαι.

strideo, stridi, συρίζω, τρίζω.

suadeo, suasi, suasum, συμβουλεύω: persuādeo, καταπειθῶ.

teneo, tenui, tentum, κρατῶ, κατέχω. Ὁμοίως: abstīneo, abstinui, abstentum, abstinere, ἀπέχω: contineo, περιέχω: attineo, pertinēo, ἀνέχω.

vergeo, tersi, tersum, σμήγω, σπογγίζω.

tondeo, totondi, tonsum, κουρέω. Ὁμοίως: detondeo, detondi, detonsum, ἀποκείρω.

torqueo, torsi, tortum, στρεβλώνω.

torreo, torrui, tostum, φρύγω, ξηραίνω.

turgeo, tursi, ὀγκοῦμαι, φουσκονομαί.

urgeo, ursi, ἐπίκειμαι, βιάζω.

video, vīdi, vīsum, βλέπω. Ὠσαύτως: invīdeo, φθονῶ, praevideo, προβλέπω.

voveo, novi, votum, εὐχομαι.

Οὐδετεροπαθητικά. (βλ. Κεφ. Κ'. 3 σημ.)

audeo ausus sum, audere, τολμῶ. Ἐντι τοῦ ausus sim κτλ. εὐρίσκειται καὶ ausim.

gaudeo, gavīsus sum, gaudere, χαίρομαι.

soleo, solūtus sum, solere, συνιθίζω.

ΚΕΦΑΛ. ΚΖ'.

III. ΤΡΙΤΗ ΣΥΖΗΤΙΑ.

Σχηματισμὸς τῶν ἀρχικῶν χρόνων. Κανόνες.

α) Τὰ εἰς υο λήγοντα σχηματίζουσι τὸν μὲν παρακείμενον εἰς υἱ, τὸ δὲ σουπῖνον εἰς ūtum, οἶον

acuō, acui, acūtum, acuere, ἀκονίζω.

β) Τὰ λοιπὰ λαμβάνουσι εἰ διὰ τὸν παρακείμενον, tum διὰ τὸ σουπῖνον.

Τὰ σύμφωνα c, g, h, qu, συναϊροῦνται μὲν μετὰ τοῦ si εἰς x, τρέπονται δὲ πρὸ τοῦ tum εἰς c, οἷον

duco, duxi, ductum, ducere, ὀδηγῶ.

rego, rexi, rectum, regere, διοικῶ

traho, traxi, tractum, trahere, σύρω.

roquo, coxi, coctum, coquere, μαγειρεύω.

Τὸ h πρὸ τοῦ si καὶ tum τρέπεται εἰς p, οἷον

scribo, scripsi, scriptum, scribere, γράφω.

Τὰ εἰς do σχηματίζονται εἰς si, sum, ὅταν προηγήται φωνήεν, οἷον claudio, clausi, clausum, claudere, κλείω.

Τὰ εἰς ndo σχηματίζονται εἰς ndi, nsum, οἷον

accendo, accendi, accensum, accendere, ἀνάπτω.

Τὰ εἰς mo λαμβάνουν msi, mtum ἢ εὐφωνίας χάριν mpsi, mptum, οἷον sumo, sumsi ἢ sumpsi, sumtum ἢ sumptum, sumere, λαμβάνω.

γ') Ῥήματά τινα τῆς τρίτης, καθὼς καὶ ὀλίγα τῆς πρώτης καὶ δευτέρας, λαμβάνουν διπλασιασμὸν εἰς τὸν παρακείμενον καὶ φυλάττουν αὐτὸς εἰς τοὺς ἐκ τοῦ παρακείμενου παραγωγούς χρόνους, οἷον cado—cecidī, ceciderim, cecideram, cecidisse, cecidero, cecidisse.

δ') Ἐπειδὴ δὲ τὰ περισσότερα ῥήματα τῆς τρίτης συζυγίας διαφέρουν τῶν ἄνω κανόνων, ἀναφέρομεν ἐδῶ καὶ τὰ εὐχρηστα ὁμαλὰ κατ' ἀλφάβητον.

accendo, accendi, accensum, ἀνάπτω. Ὁσαύτως incendo, succendo.

accerso, ἢ arcesso, ivi, itum, μεταπέμπομαι.

acuo, acui, acūtum, ἀκονίζω.

adipiscor, adeptus sum, adipisci, ἐπιτυγχάνω.

ago, egi, actum, ἄγω, πράττω. Ὁμοίως abigo, abēgi, abactum, ἀπελαύνω subigo, ὑποτάσσω cogo (ἐκ τοῦ coigo), coēgi, coactum, cogere, συνάγω, ἀναγκάζω.

alo, alui, altum (alutum), τρέφω.

aigo, auxi, ἄγω.

arguo, argui, argutum, ἐλέγχω.

bibo, bibi, bibitum, πίνω. Ὁμοίως imbibo.

cado, cecidi, casum, πίπτω. Ὁμοίως occido, occidi, occisum, occidere, δύνω. Χωρὶς σουπίνου concido, συμπίπτω incido, ἐμπίπτω accidit, συμβαίνει.

caedo, cecidi, caesum, κόπτω. Ὁμοίως concido, concidi, concisum, συγκόπτω occido, φονεύω.

cano, cecei, cantum, ᾄδω, τραγουδῶ. Τὸ δὲ succino, ἔχει succinui, succentum, συμφωνῶ.

- capesso, capessivi, capessitum, ἐπιχειρῶ.
 capio, cepi, captum, λαμβάνω, παίρνω. Ὅμοιος· accipio, accēpi, acce-
 ptum, λαμβάνω recipio, excipio, suscipio, δέχομαι.
 carpo, rpsi, rptum, δρέπω· decerpo, αποδρέπω.
 cedo, cessi, cessum, υποχωρῶ· accēdo, πλησιάζω· abscēdo, ἀναχωρῶ·
 succedo, διαδέχομαι.
 cello, ἀχρηστον· excello, excellui, excelsum, ἐξέχω. Τὸ δὲ percello, κα-
 ταπλήττω, percūli, perculsum.
 cerno, crevi, cretum, διακρίνω· decerno, ἀποφασίζω.
 cingo, cinxi, cinctum, ζώνω.
 claudo, si, sum, κλείω. Ὅμοιος· exclūdo, exclūsi, sum, ἀποκλείω
 colo, colui, cultum, γεωργῶ, περιποιούμαι ὡσαύτως· incolō, κατοικῶ.
 compesco, compescui, κατακρατῶ.
 como, compsi, comptum, κοσμῶ.
 congruo, congrui, συμφωνῶ.
 consūlo, consului, consultum, συμβουλεύω, συμβουλεύομαι.
 coquo, coxi, coctum, μαγειρεύω.
 cresco crevi, cretum, αὐξάνω.
 credo, credidi, creditum, πιστεύω.
 cudo, cudi, cusum, σφυρηλατῶ.
 cupio, iui, itum, ἔρε, ἐπιθυμῶ.
 curro, cucurri, cursum, τρέχω· accuro, accurri, καὶ accucurri, προστρέχω
 ὡσαύτως· concurro.
 defendo, defendi, defensum, ἀμύνω, ὑπερασπίζω.
 dego, degi, διατρίβω.
 demo, dempsi, demptum, ἀφαιρῶ.
 depso, depsui, depositum, δέψω, ζυμώνω.
 dico, dixi, dictum, λέγω· interdico, ἀπαγορεύω.
 disco, didici, μαθάνω.
 divido, divisi, divisum, διαιρῶ.
 (do), βλ. Κεφ. ΚΕ'.
 duco, duxi, ductum, ὀδηγῶ· indūco, εἰσάγω.
 emo, emi, emptum, ἀγοράζω. Ὅμοιος· adīmo, adēmi, ademptum, ἀφαιρῶ.
 (edo), βλέπω, Κεφ. Δ'.
 expergiscor, experrectus sum, ἀνεγείρομαι, ἐξυπνῶ.
 facesso, facessivi, facessitum, κάμνω, παρέχω.
 facio, feci, factum, ποιῶ. Ὡς παθητικὸν χρησιμεύει τὸ fio, factus sum,

fiēri. Ὅμοίως κλίνονται τὰ μετὰ ῥημάτων σύνθετα, οἷον patefācio, patefēci, patefactum, ἀνοίγω, παθητ. patefio, patefactus sum, patefieri· labefacio, διασειώ. Τὰ μετὰ προθέσεων σύνθετα κλίνονται· perfīcio, perfēci, perfectum, παθ. perficior, ἐκτελῶ. interficio, φονεύω. Τὰ μετ' ὀνομάτων εἶναι τῆς I, οἷον aedifīco, aedificavi, οἰκοδομῶ. Ἀντὶ τοῦ fecerim, fecero, ἔλεγον οἱ παλαιότεροι faxim, faxo.

fallo, fefelli, falsum, ἀπατῶ.

fero, tuli, latum, ferre, φέρω. Οὕτως affēro, attūli, allātum, afferre, προσφέρω. βλ. Κεφ. ΔΑ'.

fido, fīsus, sum, fidere, ἐμπιστεύομαι. Τοῦτο εἶναι τὸ μόνον οὐδτεροπαθητικὸν τῆς τρίτης συζυγίας.

figo, fixi, fixum, πηγνύω, κολλῶ. Οὕτως affīgo, προσκολλῶ.

findo, fidi, fissum, σχίζω. Ὡσαύτως diffindo, diffīdi, διασχίζω.

finco, finxi, fictum, πλάττω.

flecto, flecti, flexum, κάμπτω.

fligo, σπάνιον. conflīgo, conflīxi, conflictum, μάχομαι.

fluo, fluxi, fluxum, ῥέω.

fodio, fodi, fossum, σκάπτω· effodio effōdi, effossum, ἀνασκάπτω.

frango, fregi, fractum, διακλῶ, τσακκίζω· confringo, confrēgi, confractum, συντρίβω.

fremo, fremui, fremitum, μορμουρίζω, γογγύζω.

frendo, frendi, fressum (fresum), τρίζω.

frigo, frixi, frictum (frixum), φρύγω, ψήνω.

fruor, fructus (frūitus) sum, frui, ἀπολαύω.

fugio, fugi, fugitum, φεύγω· effūgio, effūgi, effugitum, ἀποφεύγω.

fundo, fudi, fusum, χύνω· profundo, profūdi, profusum, ἀσπατεύομαι.

fungor, functus sum, ἐπιτελῶ.

furo, furere, μαίνομαι.

gemo, gemui, gemitum, στενάζω.

gero, gessi, gestum, φερῶ, πράττω. congēro, συνάγω.

gigno, genui, genitum, γεννῶ.

glisco, gliscere, ἐκτελεσθαι.

glubo, psi, ptum, φλοιίζω, ξεφλουδίζω.

gradior, gressus sum, βαίνω· egredior, egressus sum, egrēdi, ἐξέρχομαι.

hisco, hiscere, χάζσκω.

ico, ici, ictum, πλήττω.

- imbuo, ui, ūtum, βρέχω, πληρώ.
 incesso, incessivi, προσβάλλω, έφορμω.
 induo, ui, utum, ένδύω.
 jacio, jeci, jactum, ρίπτω. Όμοίως: abjicio, abjēci, abjectum, αποβάλλω.
 άποβρίπτω· adjicio, προσθέτω· trajicio, περνώ.
 jungo, junxi, junctum, ζευγύω· conjungo, ενώνω· sejungo, χωρίζω.
 invehor, invectus sum, invehī, επιπλήττω.
 irascor (iratus sum), irasci, θυμώνομαι.
 labor, lapsus sum, πίπτω· γλυστρώ· collābor, collapsus sum, collābi,
 κρημνίζομαι.
 laccio, ivi, itum, παροξύνω, έρεθίζω.
 laedo, laesi, laesum, βλάπτω. Όμοίως: elido, elisi, elisum, εκθλίβω.
 lambo, lambi, λείγω, γλείφω.
 lego, legi, lectum, αναγινώσκω· colligo, collēgi, collectum, συλλέγω· de-
 ligo, eligo, εκλέγω. Τα δέ intelligo, έννοώ, negligo, άμελώ,
 και diligo, αγαπώ, σχημ. τόν παρακ. εις exi.
 lingo, linxi, linctum, λείγω.
 linquo, linqui. Όμοίως: relinquo, reliqui, relictum, έγκαταλείπω. Το re-
 liquus σημαίνει επίλοιπος.
 lino, levi, litum, αλείφω· illino, illevi, illitum.
 loquor, locutus είτε loquutus sum, όμιλώ· allōquor, προσαγορεύω.
 ludo, lusi, lusum, παίζω· illūdo, περιπαίζω.
 luo, lui, lutum, πληρώνω, απολύω.
 mando, mandi, μασσώ.
 mergo, mersi, mersum, καταβυθίζω.
 meto, messui, messum, θερίζω.
 metuo, metui, φοβούμαι.
 miniscor, άχρηστον. comminiscor, commentus sum, πλάττω.
 mingo, minxi, minctum, κατουρώ.
 minuo, ui, utum, σμικρύνω.
 mitto, misi, misum, στέλλω· dimitto, dimisi, dimissum, αποπέμπω.
 molo, molui, molitum, αλέθω.
 morior, mortuus sum, mori, (μετοχ. μέλλ. moriturus) αποθνήσκω.
 mungo, munxi, munctum, απομύττω· συνηθέστερον emungo.
 nanscor, naetus sum, nancisci, επιτυγχάνω.
 nascor, natus sum, γεννώμαι· renascor, renatus sum, αναγεννώμαι.
 necto, nexi, (nexui) nexum, πλέκω.

nitor, nius (nixus) sum, στήριζομαι· adnitor, πασχίζω.

nosco, novi, nōtum, αρχίζω ἢ γνωρίζω. Οὕτως· ignosco, συγχωρῶ. Τὸ δὲ cognosco· εογιῆnm.

nubo, nupsi, nuptum, ὑπανδρεύομαι· obnūbo, περικαλύπτω.

nubo, ἀχρηστον· abnuo, ui, utum, ἀπονεύω, ἀρνούμαι· annuo, κατανεύω.

obliviscor, oblitus sum, λησιμονῶ.

occūlo, ocului, occultum, κρύπτω.

offendo, offendi, offensum, προσκρούω, ἐπηρεάζω.

paciscor, pactus, sum, συμφωνῶ.

pando, pandi, passum, ἐκτείνω.

pango, panxi, pactum, καὶ pepīgi, pactum, πηγνύω. Τὰ σύνθετα διαφέρουν· compingo, pēgi, pactum.

parco, peperci, parcitum, καὶ parsi, parsum, φείδομαι.

pario, popēri, partum, γεννῶ, τίκτω.

pasco, pavi, pastum, βόσκω.

pator, passus sum, πάσχω. Ὁμοίως· perpetior, perpeusus sum, perpēti, ὑποφέρω.

pecto, pexi, pectum, κτενίζω.

pello, pepūli, pulsum, ἀποδιώκω· appello, appuli, appulsum, προσορμίζω· expello, εξωθῶ.

pendo, pependi, pensum, ζυγίζω· expendo, expendi, expensum, ἐξοδεύω.

peto, petivi (petii), detitum, ζητῶ.

pinso, pinsui, pinsitum, (pinsi, pistum), συντριβῶ, στουμπίζω.

pingo, pinxi, pictum, ζωγραφῶ.

plango, planxi, planctum, θρηνῶ.

plaudo, plausi, plausum, κροτῶ.

plecto, ἀχρηστον· amplector, amplexus sum, ἐναγκαλιζομαι, ἀγκαλιάζω. Ὁμοίως· complector.

pluo, plui, συνήθως· pluit, βρέχει.

pono, posui, positum, θέτω· antepōno, προτιμῶ· compono, συνθέντω.

posco, poposci, ζητῶ, ὡσαύτως· exposco, expoposci.

prehendo ἢ prendo, prehendi, prehensum, λαμβάνω, πιάνω.

premo, pressi, pressum, πιέζω· comprīmo, essi, essum, συνθλίβω· deprimo, καταπαύω.

proficiscor, profectus sum, πορεύομαι.

promo, prompsi, promptum, ἐβγάζω, προφέρω· deprōmo ὁμοίως.

psallo, psalli, ψάλλω.

- pungo, pupūgi, punctum, στιζω· τὰ σύνθετα· interpungo, διαστιζω. interpunxi.
- quaero, quaesivi, quaesitum, ζητῶ· conquiro, conquisivi, conquisitum, ἀναζητῶ.
- quatio, quassi, quassum, σείω· concutio, cussi, cissum, τινάσσω.
- queror, questus sum, παραπονοῦμαι, ὁμοίως· conquēror.
- quiesco, quievi, quietum, ἴσυχάζω· conquiesco, ἀναπαύομαι.
- rado, rasi, rasum, ξύω· abrādo, abrāsi, abrāsum, ἀποξύω.
- rapio, rapui, raptum, ἀρπάζω· arripio, arripui, arreptum, καταλαμβάνω· eripio, ἀφαρπάζω.
- rego, rexi, rectum, διοικῶ, ὁρῶντων· corrigo, correxi, correctum, διορθῶν· dirigo, διευθύνω· pergo (ἐκ τοῦ perrigo), perrexi, perrectum, ἐξακολουθῶ· surgo, surrexi, etum, ἐξανίσταμαι.
- repo, psi, ptum, ἐρπύζω· adrēpo, προσέρπω.
- rodo, rosi, rosum, περιτρώγω· abrōdo, ὄσι, ὄsum, ἀποτρώγω.
- rumpo, rupi, ruptum, ῥηγνύω, τσακίζω· corrumpo, corrūpi, sorruptum, διαφθείρω.
- ruo, rui, ruitum, πίπτω, κρημνίζομαι. Τὰ δὲ σύνθετα diruo, ui, ūtum, κατασκάπτω.
- sapio, sapui, σωφρονῶ· desipio, παραφρονῶ, μαινομαι.
- scabo, scabi, ξύω.
- scando, scandi, scansum, ἐμβαίνω· adscendo, endi, ensum, ἀναβαίνει· descendo, καταβαίνω.
- scalpo, psi, ptum, ἀποξέω, γλύφω.
- scindo, scidi, scissum, σχίζω· conscindo, conscīdi, conscissum, διασχίζω.
- scribo, psi, ptum, γράγω· describo, περιγράφω.
- sculpo, psi, ptum, γλύφω.
- sequor, secūtus καὶ sequutus sum, ἀκολουθῶ· exsequor, exsecūtus, sum, exsequi, ἐκτελῶ· adsequor, ἐπιτυγχάνω.
- sero, sevi, satum, σπείρω· ὁμοίως· sorsero, consēvi, consēitum.
- sero, (serui, sertum) ἀραδιάζω· ὁμοίως· consēro, censerui consertum, συμπλέκω· desēro, ἐγκαταλείπω· ὅθεν desertus, ἔρημος.
- sido, sidi, καθίζω. Τὰ δὲ σύνθετα· consido, consēdi, consessum.
- sino, sivi, situm, συγχωρῶ· desino, desii, desitum, παύομαι.
- sisto, stiti καὶ steli, statum, ἴστημι, βραδύνω. Τὰ σύνθετα· consisto, constīti, constitum, ἐπέχω, σταματῶ.

- solvo, solvi, solūtum, λύω· absolvo, ἀπολύω.
 spargo, sparsi, sparsum, σκορπίζω· dispergo, ersi, ersum, διασκορπίζω
 specio, ἀχρηστον· conspicio, conspexi, conspectum, βλέπω, παρατηρῶ,
 sperno, spreui, spretum, ἀποποιῶμαι, περιφρονῶ.
 spuo, spui, sputum, πτύω
 statuo, ui, utum, κατασταίνω· destituo, ἐγκαταλείπω.
 sterno, stravi, stratum, στρώνω· consterno, καταστρώνω,
 sternuo, sternui, sternutum, παρνίζομαι.
 stinguo, σπάνιον· exstinguo, ηξι, netum, σβύνω.
 strepo, strepui, strepitum, ἀποτελῶ κτύπον, θορυβῶ.
 sterto, stertui ἢ sterli, ῥέγγω, ῥογγαλίζω.
 strido, stridi, τρίζω, ψιθυρίζω.
 stringo, ηξι, ictum, σφίγγω· constringo, συσφίγγω.
 struo, struxi, structum, συνάπτω, κτίζω· construo, κατασκευάζω.
 suesco, suevi, suetum, συνηθίζω τινά· consuesco, συνηθίζω.
 sugo, suxi, suclum, μυζῶ, βυζάνω.
 sumo, sumpsi, sumptum, λαμβάνω· consūmo, δαπανῶ.
 suo, sūi, sulum, ῥάπτω.
 tango, tetigi, tactum, ἀπτομαι· attingo, alligi, attactum, ἐφάπτομαι.
 tego, tlexi, teclum, σκεπάζω· contēgo, κατασκεπάζω,
 temno· συνηθέστερον· contemno, mpsi, mptum, καταφρονῶ.
 tendo, tetendi, tensum ἢ tentum, τεντώω· extendo, extendi, tum καὶ
 sum, ἐκτείνω.
 tergo, tersi, tersum, σμήγω, σπογγίζω.
 terro, trivi, tritum, τρίβω· contēro, contrivi, contritum, συντρίβω.
 texo, texui, textum, ύφαίνω.
 tingo (tinguo), tinxi, tinctum, βάπτω.
 traho, traxi, tractum, τραβῶ, σύρω· contraho, συναρῶ.
 tremo, tremui, τρέμω.
 tollo, sustūli, sublātum, tollere, ἀναρῶ, φρονεύω.
 tribuo, ui, utum, δίδω, νέμω· contribuo, συνεισφέρειω.
 trudo, trusi, trusum, ώλώ, σπρώχνω· extrūdo, extrūsi, sum, ἐξώθω.
 lundo, lutūdi, tunsūm ἢ tusum, κτυπῶ, ώλώ· contundo, contudi, con-
 tūsum.
 ulciscor, ultus sum, τιμωρῶ, ἐκδικούμαι.
 ungo, (unguo), unxi, unctum, αλείφω.
 uro, ussi, ustum, καίω· combūro, κατακαίω.

utor, usus sum, μεταχειρίζομαι· abūtor, καταχρῶμαι.

vado, σπάνιον, υπάγω· invādo, vāsi, vāsum, προσβάλλω.

veho, vexi, vectum, ὄχῳ· invehō, εισκομίζω.

vello, velli (vulsi), vulsum, τὼλλω, διασπῶ· divello, χωρίζω.

vergo, vergere, κλίνω, ῥέπω.

verro, verri, versum, σαρώνω.

verto, ti, sum, στρέφω· animadverto (ἐκ τοῦ animum adverto), προσέχω.

verscor, vesci, τρέφομαι.

vinco, vici, victum, νικῶ.

viso, visi, ἐπισκέπτομαι.

vivo, vixi, victum, ζῶ.

volvo, volvi, volūtum, κυλινδῶ· evolvō, ἀνελίττω, ἀνοίγω.

vomo, vomui, vomitum, ἐμῶ, ξερνῶ.

Ἐναρκτικά ῥήματα.

Τὰ ἐναρκτικά ῥήματα (inchoativa), ὅσα παράγονται ἀπὸ ἄλλα ῥήματα, φυλάττουσι τὸν παρακείμενον, ἐνίοτε καὶ τὸ σουπίον τοῦ ῥιζικοῦ ῥήματος, π. χ.

πρωτοτ. valeo, vallui, valūtum, valere, ὑγιαίνω.

ἐναρκτ. convalesco, convalui, convalūtum, convalescere, ἀναλαμβάνω.

πρωτοτ. vivo, vixi, victum, vivere, ζῶ.

ἐναρκτ. revivisco, revixi, revictum, reviviscere, ἀναζῶ.

πρωτοτ. laceo, lacui, tacitum, facere, σιωπῶ.

ἐναρκτ. conticesco, conticui, conticescere, γίνομαι σιωπηλός.

Τὰ ἐξ ὀνομάτων παράγωγα ἐναρκτικά ἢ δὲν ἔχουσι παρακείμενον, ἢ σχηματίζουν αὐτὸν κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς β'. συζυγίας, ὡς ἐκ τοῦ inatū-
gus, ὄριμος.

ἐναρκτ. maturesco, maturui, maturescere, ὀριμάζω.

ΚΕΦΑΛ. ΚΗ'.

III. ΤΕΤΑΡΤΗ ΣΥΖΥΓΙΑ.

amicio, amictum (χωρὶς παρακ.), ἐνδύω.

aperio, aperui, apertum, ἀνοίγω, ὁμοίως· operio, σκεπάζω. Τὰ δὲ λοιπὰ σχηματίζουν παρακ. p̄ri, ὡς, reperio, rep̄ri, repertum, εὐρίσκω.

experior, expertus sum, δοκιμάζω.

farcio, farsui, fartum, γεμίζω, παχύνω.

fulcio, fulsi, fultum, στηρίζω.

haurio, hauri, haustum, ἀντλῶ.

metior, mensus sum, μετρῶ.

ordior, orsus sum, ἀρχίζω.

orior, ortus sum, γίνομαι, ἀνατέλλω. Ὁ ἐνεστ. κατὰ τὴν γ'. oritur. με-
τοχ. ἐνεργ. μέλλ. oriturus. (oriundus, γενεαλογούμενος).

raucio, rausi, rausum, βραγχῶ, βραχινιάζω.

salio, salui (salii), saltum, πηδῶ. Τὰ σύνθετα δὲν ἔχουν σουπίνον, εἶον
desilio, desilui, desilire, καταπηδῶ.

sancio, sanxi, sanctum (sancitum), κυρῶ, διατάττω.

sarcio, sarsi, sartum, ἐπισκευάζω.

sentio, sensi, sensum, αἰσθάνομαι, νομίζω, ὁμοίως· consentio, συμφωνῶ.

sepelio, sepelivi, sepultum, θάπτω.

sepio, sepsi, septum, περιφράττω.

venio, veni, ventum, ἔρχομαι, ὁμοίως· invenio, invenī, inventem, εὐρίσκω·
vincio, vinxi, vinctum, δένω.

ΚΕΦΑΛ. ΚΘ'.

Ἄνωμαλα ῥήματα.

Ἄνωμαλα ῥήματα ὀνομάζονται κατ' ἐξοχὴν ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἐκτὸς τῶν
ἀρχικῶν χρόνων λαμβάνουν καὶ ἄλλους ἀνωμάλους σχηματισμούς.

possum, δύναμαι.

Τὸ possum (pot-es) εἶναι σύνθετον ἐκ τοῦ potis (δυνατός) καὶ sum.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

Ἐνεστώς.

Ἐν. possum, potes, potest

Πλ. possumus, potestis, possunt.

possim, possis, pssit,

possimus, possitis, possint.

Παρατατικός.

Ἐν. potēram, poteras, poterat,

Πλ. poterāmus, poteratis, pote-
[rant.]

possem, posses, posset,

possēmus, possetis, possent,

Μέλλων.

Ἐν. potēro, poteris, poterit,

Πλ. poterimus, poteritis, poterunt.

Παρακείμενος.

Ἐν. potui, potuisti, potuit,

Πλ. potuimus, potuistis, potue-
[runt.]

potuerim, potueris, potuerit

potuerimus, potueritis, potuerint.

Ἵπερσυντελικός

potueram κ. τ. λ.

potuissem κ. τ. λ.

Μέλλων τετελεσμένος.

Ἐπαρέμματα.

potuero, κ. τ. λ.

ἐνεστ. posse, παρακ. potuisse.

Σημείωσις. Ἐ μετοχή potens, δυνατός, ἔχει σημασίαν ἐπιθέτου.

ΚΕΦΑΛ. Λ'.

edo, τρώγω.

Τὸ edo, edi, esum, edere κλίνεται κατὰ τὴν γ'. συζυγίαν, λαμβάνει δὲ εἰς τοὺς ἐφεξῆς χρόνους δύο σχηματισμούς, τῶν ὁποίων ὁ δεύτερος ὁμοιάζει μὲ τοὺς ἀπὸ τοῦ es ἀρχίζοντας τύπους τοῦ sum.

Ἐνεστ. Ὀριστικῆς.

Παρατ. Ἵποτακτικῆς.

Ἐν. edo, edis, edit

ederem, ederes, ederet

es, est

essem, esses, esset

Πλ. edimus, editis, edunt

ederemus, ederetis, ederent

estis

essemus, essetis, essent

Προστακτικῆς.

Ἐπαρέμματα.

Ἐν. ede, edito, edito

edēre καὶ esse

es, esto, esto

Παθητικόν.

Πλ. edite, editote, edunto

Ἐνεστ ὀριστικῆς.

este, estote

Ἔ. πρ. editur καὶ estu.

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ σύνθετα, οἷον comēdo, comēdi, comēsum, comedere.

ΚΕΦΑΛ. ΛΑ'.

fero, φέρω.

Τοῦτο τὸ ῥῆμα συνίσταται ἐκ τριῶν ἑλλειπτικῶν ῥημάτων καὶ κλίνεται τὰ λοιπὰ ὁμαλῶς κατὰ τὴν τρίτην συζυγίαν fero, tuli, latum, ferre, πλὴν ἐτι εἰς τινὰς χρόνους γίνεται συγκοπὴ τοῦ βραχέος ε καὶ ἰ κατὰ τὰ ἐφεξῆς

Ἐνεργητικόν.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.

ἽΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.

Ἐν. fero, fers, fert

feram, feras, ferat

Πλ. ferimus, fertis, ferunt.

feramus, feratis, ferant.

Παρατακτικός.

Ἐν. ferebam, as, at

ferrem, ferres, ferret

Πλ. ferebamus, atis, ant

ferremus, ferretis, ferrent

Μέλλων.

feram. feres κ. τ. λ.

(laturus sim)

tuli, tulisti κ. τ. λ.	Παρακείμενος.	tulerim, is κ. τ. λ.
tuleram, as κ. τ. λ.	Ἵπερσυντελικός.	tulisse, es κ. τ. λ.
tulero, is, κ. τ. λ.	Μέλλ. τετελεσμ.	Ἐπαρέμματα.
Προστακτική.		
Ἐν. 2. πρ. fer, ferto	ferre	
3. πρ. ferto	tulisse	
Πλ. 2. πρ. ferte, fertote	laturum, am, um esse	Γερονόδιον.
3. πρ. ferunto	ferendi, do, dum, do	Σουπίνον.
Ἐνεστ. ferens, entis	latum	
Μέλλ. laturus, a, au		

Ἐσαύτως κλίνονται καὶ τὰ σύνθετα
 aufero, abstuli, ablātum, auferre, ἀφαιρῶ.
 affero, attūli, allātum, affere, προσφέρω.
 confero, contuli, collatum, conferre, συνάγω.
 differo, distuli, dilatatum, differre, διαφέρω.
 effero, extuli, elatum, efferre, ἐκφέρω.
 infero, intuli, illatum, inferre, εἰσφέρω.
 suffero, sufferre, ὑποφέρω.

Σημείωσις. Ὁ παρακείμενος καὶ τὸ σουπίνον τοῦ sufferre χρησιμεύουν εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ tollo, sustulli, sublatum, tollere, ἀναιρῶ.

ΟΡΙΣΤΙΚΕΣ

Παθητικόν.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΕΣ.

Ἐνεστώς.	
Ἐν. feror, ferris, fertur,	ferar, feraris, feratur
Πλ. ferimur, ferimini, feruntur.	feramur, feramini, ferantur.
Παρατακτικός.	
Ἐν. ferebar, baris, batur	ferrer, ferrēris, ferretur
Πλ. ferebamur, bamini, bantur.	ferremur, ferremini, ferrentur.
Μέλλων.	
ferar, ferēris κ. τ. λ.	(ferendus, sim κ. τ. λ.)

Παρακείμενος.	
latus sum κ. τ. λ.	latus sim κ. τ. λ.
Ἵπερσυντελικός.	
latus eram κ. τ. λ.	latus essem κ. τ. λ.
Μέλλων τετελεσμένος.	
latus ero κ. τ. λ.	

Προστακτική.

Μετοχή.

Ἐν. 2. πρ. ferre, fertor

3. πρ. fertor,

Πλ. 2. πρ. ferimini, feriminor

3. πρ. feruntor

Παρακ. latus, a, um

Μέλλ. ferendus, a, um

Σουπίνον.

latu

Ἀπαρέμματα.

Ἔνεστ. ferri

Παρακ. latum, am, um esse

Μέλλ. latum iri

Ὁὕτω κλίνονται καὶ τὰ παθητικά· affēror, allātus sum, afferri, τρoσ-
φέρομαι· auferor, ablatus sum, auferri, ἀφαιρούμαι κ. τ. λ.

ΚΕΦΑΛ. ΔΒ'.

1. volo, volui, velle, θέλω.

2. nolo, nolui, nolle, δὲν θέλω.

3. malo, malui, malle, πρωτιμῶ.

Τὸ μὲν nolo εἶναι σύνθετον ἐκ τοῦ non καὶ velle, τὸ δὲ malo ἐκ τοῦ
magis (μᾶλλον) καὶ velle.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.

Ἔνεστώς.

Ἐν. volo,

vis,

vult,

Πλ. volūmus,

vultis,

volunt.

nolo,

non vis,

non vult,

nolūmus,

non vultis,

nolunt.

malo,

mauis,

mauult,

malūmus,

mauultis,

malunt.

Παρατατικός.

volebam κτλ.

nolebam κτλ.

malebam κτλ.

Μέλλων.

Ἐν. volam, es, et

Πλ. volēmus, etis, ent

nollam, es, et,

nolēmus, etis, ent.

malam, es, et,

malēmus, etis, ent.

Παρακείμενος.

volui κτλ.

nolui κτλ.

malui κτλ.

Ἵπερσυντελικός.

volueram κτλ.

nolueram κτλ.

malueram κτλ.

Μέλλων τετελεσμένος.

voluero κτλ.

noluero κτλ.

maluero κτλ.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.

'Ενεστώς.

'Εν. velim, velis, velit,		nolim, nolis, nolit,		malim, malis, malit,
Πλ. velimus velitis, velint.		nolimus, nolitis, nolint		malimus, malitis, malint.

Παρατατικός

'Εν. vellem, es, et,		nollem, es, et,		malle, es, et
Πλ. vellēmus, etis, ent.		nollēmus, etis, ent.		mallēmus, etis, ent.

Παρακείμενος.

voluerim κτλ.		noluerim κτλ.		maluerim κτλ.
---------------	--	---------------	--	---------------

'Υπερσυντελικός.

voluissem κτλ.		noluissem κτλ.		maluissem κτλ.
----------------	--	----------------	--	----------------

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.

λείπει	'Εν. noli, nolito, nolito	λείπει
—	Πλ. nolite, nolitote, nolunto.	—

ΔΙΑΡΕΜΦΑΤΟΝ.

'Ενεσ. velle,		nolle,		malle,
Ύαρ. voluisse		noluisse.		maluisse.

ΜΕΤΟΧΗ.

volens, entis, θέλων nolens, entis, μή θέλων τὰ ἐπιλοιπα λείπουν.

ΚΕΦΑΛ. ΔΓ'.

εο, ὑπάγω.

Τὸ εο, ivi, itum, ire κλίνεται κατὰ τὴν τετάρτην συζυγίαν καὶ διαφέρει εἰς μόνον τὸν ἑνεστώτα καὶ τοὺς ἐξ αὐτοῦ παραγωγούς χρόνους.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.

'Εν. εο, is, it,
Πλ. imus, itis, eunt.

'Ενεστώς.

	eam, eas, eat,
	eamus, eatis, eant.

Παρατατικός.

'Εν. ibam, ibas, ibat,		irem, ired, iret,
Πλ. ibamus, ibatis, ibant.		iremus, iretis, irent.

Μέλλον.

'Εν. ibo, ibis, ibit	(iturus sim)
Πλ. ibimus, ibitis, ibunt	

Παρακείμενος.

ivi, κτλ.		igerim, κτλ.
-----------	--	--------------

Ἵπερσυντελικός.

iveram, κτλ.

ivissem, κτλ.

Μέλλων τετελεσμένος.

ivero κτλ.

Προστακτική.

Ἐν. 2. πρ. i, ito,

3. πρ. ito,

Πλ. 2. πρ. ite, itote.

3. πρ. eunto.

Ἀπαρέμφατον.

Ἐνες. ire

Περ. ivisse

Μέλ. iturum, am, um esse.

Γερούδιον.

eundi, eundo κτλ.

Σουπίνον.

itum.

Μετοχή.

Ἐνες. iens, γεν. euntis.

Μέλ. iturus, a, um.

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ σύνθετα, ἀποβάλλουν δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ
* τοῦ παρακειμένου, οἷον

abeo, abii, abitum, abire, ἀναχωρῶ:

exeo, exii, exiitum, exire, ἐξέρχομαι.

redeo, redii, reditum, redire, ἐπιστρέφω.

ΚΕΦΑΛ. ΔΔ'.

1. queo, δύναμαι.

2. nequeo, δὲν δύναμαι.

Ταῦτα τὰ δύο ῥήματα κλίνονται κατὰ τὸ εο. Ἡ δὲ χρῆσις αὐτῶν εἶναι
σπανία εἰς τοὺς πεζογράφους, ἐκτὸς τοῦ ἐνεστώτος.

Ἐνεστ. ὄριστ. queo, quis, quit, quimus, quitis, queunt. ὑποτ. queam,
queas κτλ.

Παρατ. ὄριστ. quibam κτλ. ὑποτακτ. quigem κτλ.

Μέλ. quibo κτλ.

Παρακ. quivi κτλ.

ΚΕΦΑΛ. ΔΕ'.

ῥιο, γίνομαι.

Τὸ ῥιο, factus sum, fieri θεωρεῖται ὡς παθητικὸν τοῦ tacio, feci, fa-
ctum, facere, κάμνω. Ὁ μὲν ἐνεστώς καὶ οἱ ἐκ τοῦ ἐνεστώτος παράγω-
γοι χρόνοι κλίνονται κατὰ τὴν τετάρτην συζυγίαν, ὁ δὲ παρακειμένος καὶ
οἱ ἐξ αὐτοῦ παράγωγοι κλίνονται ὡς παθητικοί. Ἄνωμαλα εἶναι τὸ ἀπαρέμ-
φρατον fieri καὶ ὁ παρατακτικὸς τῆς ὑποτακτικῆς fierem.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.

Ἐν. ῥιο, fis, fit,

Πλ. firmus, fitis, fiunt.

Ἐνεστώς.

fiam, fias, fiat,

fiamus, fiatis, fiant.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.

Παρατατικός.

Ἐν. fiebam, bas, bat, | fiērem, fieres, fieret,
 Πλ. fiebamus κτλ. | fierēmus, fieretis, fierent.

Μέλλων.

fiam, fies κτλ.

Παρακείμενος.

factus sum κτλ. factus sim κτλ.

Ὑπερσυντελικός.

factus eram κτλ. factus essem κτλ.

Μέλλων τετελεσμένος.

factus ero ἢ fuero κτλ.

Ἀπαρέμματα.

Μετοχή.

Ἐνεστ. fierī, | Πρσ. factus, ο, um
 Παρσκ. factum (am, um) esse, | Μέλλ. faciendus, ο, um, ποιητέος.
 Μέλλ. factum iri.

Σημ. Ἡ προστακτικὴ ἴ, ἴτο κτλ. εἶναι ἄχρηστος.

ΚΕΦΑΛ. ΔΣΤ'.

Ῥήματα ἑλλειπτικά.

1. ajo, λέγω, καταράσκω.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

Ἐνεστώς.

Ἐν. ajo, ais, ait, — ajas, ajat
 Πλ. — — ajunt. — — ajant.

Παρατατικός.

Ἐν. ajebam, ajebas, ajebat, λείπει.
 Πλ. ajebamus, ajebatis, ajebant.

Παρακείμενος.

Ἐν. — — ait. τὰ λοιπὰ λείπουν.

2. inquam, φημί.

Τὸ inquam μεταχειρίζονται παρενθετικῶς μετὰ μίαν ἢ πλειοτέρας λέξεις λέγου αὐτολεξεὶ ἀναφερομένου.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.

Ἐνεστώς.

Ἐν. inquam, inquis, inquit, — — inquinas, inquisat,
 Πλ. inquāmus, inquātis, inquāunt. — — inquātis, inquāant.
 τῆς Ὑποτακτικῆς τὰ λοιπὰ λείπουν.

Παρατατικός

Ἐν. inquebam, bas, bat,
 Πλ. inquebamus, batis, bant.

Μέλλων.

*Εν. — inquires, inquiet. —

Παρακείμενος.

*Εν. — inquisti, inquit.

Πλ. — inquistis.

ΒΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.

*Εν. inque, inquīto.

Πλ. inquīte, inquītote. —

ΚΕΦΑΛ. ΔΖ'.

1. meminī, meminisse, μέμνημαι, ἐνθυμούμι.

2. odi, odisse, μισῶ.

3. novi, novisse, γνωρίζω.

4. cœpi, cœpisse, ἔρχισα.

Ταῦτα τὰ ῥήματα εἶναι μὲν παρακείμενοι κατὰ τὸν σχηματισμὸν, ἔχουν δὲ τὰ τρία πρῶτα σημασίαν ἐνεστώτων. Ὁμοίως λαμβάνει ὁ ὑπερσυντελικὸς σημασίαν παρατακτοῦ, ὁ τετελεσμένος Μέλλων σημασίαν ἀπλοῦ Μέλλοντος, π. χ. odi, μισῶ, oderam, ἐμίσειον, odero, θὰ μισήσω. Τὸ novi, ἐπιδέχεται καὶ συνίζησιν εἰς διαφόρους τόπους.

Παρακείμενος ὀριστικῆς.

*Εν. meminī	odi	novī	cœpi
meministi	odisti	novisti (nosti)	cœpisti
meminit	odit	novit	cœpit
Πλ. meminimus	odimus	novimus	cœpimus
meministis	odistis	novistis (nostis)	cœpistis
meminērunt	oderunt	noverunt (norum)	cœperunt

Ἵπερσυντελικός.

ἐνθυμούμην	ἐμίσειον	ἐγνωρίζον	εἶχα ἀρχίσαι
memineram	oderam	noveram (noram)	cœperam

Μέλλων.

θὰ ἐνθυμήθῶ	θὰ μισήσω	θὰ γνωρίσω	θὰ ἔρχισα
memimero	odero	novero noveris	cœpero
κτλ.	κτλ.	(noris)	κτλ.

Παρακείμενος ὑποτακτικῆς

meminerim	oderim	noverim (norim)	cœperim
κτλ.	κτλ.	κτλ.	κτλ.

Ἵπερσυντελικός.

meminissem	odissem	novissem (nossem) κτλ.	cœpissēin κτλ.
κτλ.	κτλ.		

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.

Εν. 2, πρ. me- (mento)	λείπει	λείπει	λείπει
Πλ. 2, πρ. me- (mentote)	---	---	---

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΝ.

meminisse | odisse | novisse (nosse) | coepisse

Σημείωσις. Τὸ coepi σχηματίζει καὶ ταυτοσήμαντον παθητικὸν παρακείμενον, coepus sum, εὐχρηστον δὲ μόνον μετὰ παθητικῶν ἀπαρεμφάτων, π. γ. amari coepus est, ἤρχισε νὰ ἀγαπηθῇ. Οἱ ἐνεστώτες: posco, γινώσκω, καὶ coepio, ἀρχίζω ἀπηρχαιώθησαν.

ΚΕΦΑΛ. ΔΗ'.

Ῥήματα ἀπρόσωπα.

1. Ῥήματα ἀπρόσωπα (impersonalia) ὀνομάζονται ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων μόνον τὸ τρίτον πρόσωπον τοῦ ἐνικοῦ εἶναι εὐχρηστον, οἷον oportet hæc facere, δεῖ ταῦτα πράττειν me poenitet facti, μεταμέλει μοι τῆς πράξεως, μετανοῶ διὰ τὴν πρᾶξιν. Τοιαῦτα ῥήματα εἶναι καὶ τὰ ἐφεξῆς:

(me) piget, piguit (pigitum est), pigere, μὲ κακοφαίνεται.

(me) pudet, puduit (puditum est), ἐντρέπομαι.

(me) taedet, taeduit, ἄχθομαι, δυσαρεστοῦμαι.

(me) miseret, miseruit (misertum ἢ miseritum est), εὐσπλαγχνίζομαι.

(mea) interest, interfuit, interesse, μὲ μέλει (διαφέρει μοι).

(mea) refert, retulit, referre, μὲ μέλει.

Σημείωσις. Τὸ προσωπικὸν intersum, σημαίνει παρευρίσκομαι τὸ δὲ refero, ἀναφέρω.

2. Τὰ ἐξῆς σχηματίζουν καὶ τὸ τρίτον πρόσωπον τοῦ πληθυντικοῦ, καὶ ἐπιδέχονται ὡς ὑποκείμενον ἐνίοτε τὰς οὐδετέρας ἀντωνυμίας, οἷον quæ cuique libet, ὅ,τι ἀρέσκει τὸν καθένα.

libet (lubet), libuit (libitum est), ἀρέσκει.

licet, licuit (licitum est), ἔξεστι, συγχωρεῖται.

deceat, προσήκει: dedecet, εἶναι ἀπρεπές.

liquet, εἶναι ὀθλον, φανερόν.

3. Πολλὰ προσωπικὰ ῥήματα λαμβάνονται ἐνίοτε καὶ ὡς ἀπρόσωπα, οἷον fit, γίνεται: accidit, συμβαίνει: me fallit, fugit, μὲ λανθάνει κτλ.

4. Τὰ pluit, βρέχει: grandinat, πίπτει γάλαζα: fulminat, ἀστράπτει: luescit, διαυγάζει, χαράζει, καὶ τὰ τοιαῦτα ἐξηγοῦνται διὰ τοῦ ὑπερνοού-

μένου deus ἢ cœlum, τὰ ὁποῖα καὶ προσθέτονται συχνάκις, π. χ. pluit deus, ὁ θεὸς βρέχει.

5. Πολλὰ οὐδέτερα ῥήματα σχηματίζουν καὶ τρίτον πρόσωπον τοῦ παθητικοῦ μὲ ἀπρόσωπον σημασίαν, ὡς itur, ὑπάγουσι vivitur, ζοῦν, ζῆται· curritur, τρέχουσι· ventum est, ἤλθον.

ΚΕΦΑΛ. ΛΘ'.

Ἐπίρρημα (*adverbium*).

Τὰ περισσότερα ἐπίρρηματα παράγονται ἐξ ἐπιθέτων καὶ ἐπιδέχονται τοὺς αὐτοὺς βαθμοὺς τῆς συγκρίσεως. Παραγωγή καὶ σύγκρισις γίνεται κατὰ τοὺς ἐξῆς κανόνας.

1. Τὰ τρικατάληκτα ἐπίθετα (εἰς us, a, um καὶ er, o, um) μεταβάλλουσι τὴν πτωτικὴν κατάληξιν εἰς e, ὀλίγα τινὰ εἰς o, ὡς altus, ὑψηλός, γεν. alti—ἐπίρρ. alte, ὑψηλῶς· pulcher, ὠραίος, γεν. pulchri—pulchre, ὠραία· liber, ἐλεύθερος, γεν. liberi—libere, ἐλευθέρως· rarus—raro, σπανίως· creber—crebro, συχνάκις.

2. Τὰ εἰς ans καὶ ens, μεταβάλλουσι τὴν πτωτικὴν κατάληξιν εἰς er, τὰ δὲ λοιπὰ τῆς τρίτης κλίσεως εἰς iter, ὡς sapiens, σοφός, γεν. sapientis, ἐπίρρ. sapienter, σοφῶς· felix, εὐτυχής, γεν. felicitas—feliciter, εὐτυχῶς· celer, ταχύς, γεν. celeris—celeriter, ταχέως.

3. Τὸ οὐδέτερον ἐπιθέτων τινῶν ἐπέχει τόπον ἐπίρρηματος, ὡς facile, εὐκόλως· imprune, νηποινεῖ, ἀτιμώρητα· multum, πολὺ· paullum, ὀλίγον. Οἱ ποιηταὶ μεταχειρίζονται ἐκτός τοῦ ἐνικοῦ καὶ τὸν πληθυντικὸν τοῦ οὐδετέρου μετὰ σημασίας ἐπίρρηματικῆς. Ἄνωμαλα εἶναι τὰ bene, καλῶς· audacter, τολμηρῶς· difficulter, δυσκόλως· magis, μᾶλλον.

4. Ὡς συγκριτικὸς τοῦ ἐπίρρηματος χρησιμεύει ὁ ἐνικός τοῦ οὐδετέρου, ὁ δὲ ὑπερθετικός σχηματίζεται ὁμαλῶς εἰς e, ὡς liberius, ἐλευθερώτερον· liberrime, ἐλευθερώτατα· fortius, ἀνδρείοτερον· fortissime, ἀνδρείοτατα· melius, κάλλιον· optime, κάλλιστα.

ΚΕΦΑΛ. Μ'.

1. Τῶν μὴ ἐξ ἐπιθέτων παραγῶγων ἐπίρρημάτων τὰ εὐχρηστότερα εἶναι· non, ἄν, ὅχι· pæne, fere, σχεδόν· vix, μόλις· ne—quidem, οὐδέ· nimis, λίαν, παραπολύ· parum, ὀλίγον· satis, ἕλις, ἀρκετὰ.

sic, ita, οὕτως: tam, τόσον forsan, ἴσως.

quando, πότε: nunc, τώρα: tunc, tum, τότε: jam, ἤδη: nondum, μηκέτι, ὅχι ἀκόμη.

unquam, ποτέ: nunquam, μηδέποτε: sæpe, πολλάκις: semper, αἰεί, πάντοτε: diu, πολὺν χρόνον: rursus πάλιν.

heri, χθές: hodie, σήμερον: cras, αὔριον: nuper, νεωστί: olim, τὸ πάλαι: mox, εὐθύς: tandem, τέλος πάντων.

nusquam, μηδαμοῦ, usquam, που (ἐγκλ.), πουθενά.

2. Εἰς τὰ σχετικὰ τοπικὰ ἐπιρρήματα διακρίνουν οἱ Λατῖνοι, καθὼς καὶ οἱ παλαιοὶ Ἕλληνες, τὴν κίνησιν ἀπὸ τὴν στάσιν, π. γ. ubi sumus? ποῦ (ἐν τίνι τόπῳ) εἴμεθα; quo currunt? ποῦ (ποῖ, εἰς ἢ πρὸς τίνα τόπον) τρέχουν; unde venis? πόθεν ἔρχεται; Ἡ γάρῃ αὐτῶν φαίνεται ἀπὸ τῶν ἑξῆς πίνακα

Στάσις ἐν τόπῳ	Κίνησις εἰς τόπ.	Κίνησις ἀπὸ τόπου
Ἑρωτ. ubi? ποῦ; (ποῦ εἶσαι;)	quo? ποῖ; (ποῦ ὑπάγεις;)	unde? πόθεν;
Ἄδρις. alicubi, ποῦ (κάπου εἶναι)	aliquo, ποῖ (κάπου ὑπάγει)	alicunde ποθεν (ἀπὸ κάποιον τόπ.)
Δεικτ. } hic, ἐνταῦθα (ἐδῶ εἶναι)	huc, αὐτόσε, δεῦρο (ἐδῶ ἔρχεται).	hinc, ἐντευθεν (ἀπ' ἐδῶ)
illuc, ἐκεῖ.	illuc, ἐκεῖσε	illinc, ἐκεῖθεν
Ἄδρις. Δεικτ. ibi, ἐκεῖ	eo, ἐκεῖσε	inde, ἐκεῖθεν
Ἄναφορ. ubi, ὅπου	quo, ὅπου	unde, ὅπόθεν
Καθ. ubique, ubivis πανταχοῦ.	quovis, πανταχοῦσε	undique πανταχοθεν

ΚΕΦΑΛ. ΜΑ'.

Πρόθεσις (praepositio)

Αἱ πρόθεσις συντάσσονται ἄλλαι μὲν μετ' αἰτιατικῆς, ἄλλαι δὲ μετ' ἀφαιρετικῆς, ἄλλαι δὲ κατὰ τὴν διάφορον σημασίαν ἄλλοτε μετ' αἰτιατικῆς, καὶ ἄλλοτε μετ' ἀφαιρετικῆς.

4. Μετ' αἰτιατικῆς.

ad, πρὸς, ὡς, παρά, εἰς	circiter, περί, περίπου.
apud, παρά τινι, πλησίον	contra, κατὰ τινος, ἐναντίον
ante, πρό	erga, πρὸς τίνα
adversus ἢ adversum, κατὰ τινος, πρὸς τίνα.	extra, ἐκτός, ἔξω
cis ἢ citra ἐδῶθεν, ἐπὶ τάδε.	infra, ὑποκάτω.
circa ἢ circum, περί τίνα	inter, μεταξύ
	intra, ἐντός, ἔσω

juxta, πρὸς τινι, σιμά
 ob, διὰ τι, ἐξ αἰτίας
 penes, ἐπὶ τινι, εἰς τὴν ἐξουσίαν τινός
 per, διὰ τινος, διὰ μέσου
 pone, ὀπίσω
 post, μετὰ τινα
 praeter, παρὰ τινα, ἐκτός

prope, πλησίον
 propter, διὰ τι, ἐξ αἰτίας, πλησίον.
 secundum, μετὰ τινα, κατὰ τινα
 supra, ἐπάνω, ὑπέρ
 trans, ἐκείθεν, πέραν
 versus, πρὸς τινα, ὡς εἰς
 ultra, πέραν, ἔξω.

2. Μετ' ἀφαιρετικῆς.

ab, ab, abs, ἀπὸ (a πρὸ συμφώνων,
 ab πρὸ φωνηέντων, abs πρὸ τοῦ te)
 absque, χωρὶς
 coram, ἐνώπιον.
 contra, ὡς πρὸς, διὰ τι
 pro, πρὸ, ἀντί, ὑπέρ τινος.
 cum, μετὰ τινος, σὺν

de, ἀπὸ (ἀπ' ἐπάνω), περί τινος
 e, ex, ἐξ, ἀπὸ μέσα (e πρὸ συμ-
 φώνων, ex πρὸ συμφώνων καὶ φω-
 νηέντων)
 sine, χωρὶς
 tenus, ἕως.

3. Μετ' αἰτιατικῆς καὶ ἀφαιρετικῆς.

in μετ' αἰτ. σημαίνει κίνησιν εἰς τι, κατὰ τινος.
 μετ' ἀφ. σημαίνει στάσιν εἰς, ἐν τινι.
 sub μετ' αἰτ. κίνησιν ὑποκάτω, ὑπὸ τι· χρονικῶς πρὸς.
 μετ' ἀφ. στάσιν ὑπὸ, ὑποκάτω τινός.
 super μετ' αἰτ. ὑπέρ, ἐπάνω, ἐπὶ στάσεως καὶ κινήσεως.
 μετ' ἀφ. περί τινος.
 subter μετ' αἰτ. καὶ σπανίως μετ' ἀφ. σημ. ὑποκάτω.

Σημείωσις. Τὸ cum προστίθεται ἐγκλιτικῶς εἰς μὲν τὰς προσωπι-
 κάς ἀντωνυμίας πάντοτε, ὡς mecum, nobiscum, κτλ., εἰς δὲ τὰς ἀνα-
 φορικὰς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὡς quocum, quibuscum, κτλ. Τὸ versus
 καὶ tenus θέτονται μετὰ τὸ ὄνομα, ὡς Oceanum versus.

ΚΗΦΑΛ. ΜΒ'.

Σύνδεσμος (conjunctio).

1. Συμπλεκτικοὶ καὶ διαζευκτικοὶ (copulativæ et disjunctivæ).
 et, καί—que (ἐγκλ.)—τε atque, ac, καί, καθὼς καί· etiam, καί,
 προσέτι· quoque, καί (προθετικῶς)· tum—tum ἢ quum—tum, τόσον—
 ὅσον καί· neque, nec (ἀντί τοῦ et non), οὔτε· aut, ἢ, ἐπὶ ἀντιθέσεως·
 vel, ἢ, ἐπὶ ἀδιαφόρων· sive, ἢ, εἴτε ἐπὶ ταύτοσημάντων.

2. Συγκριτικοὶ (comparativæ).

ut, uti, ὡς, καθὼς· velut, καθὼς· tanquam, ὡσανεὶ, ὡτάν· quasi, τρό-
 πον τινά.

3. Ὁμολογητικοί (concessivæ).

esti, etiamsi, ἀνκαί· quamquam, quamvis, καίπερ, μολονότι· quidem, μέν.

4. Ἐναντιωματικοί (adversativæ).

sed, ἀλλά· autem, δέ· verum, vero, ὅμως· at, ὡς τόσον· tamen, μολοντούτο· attamen, ἀλλ' ὅμως.

5. Ὑποθετικοί (conditionales).

si, εἰ, ἐάν· nisi, εἰ, μὴ, ἐάν, δέν· quodsi, ἐάν λοιπόν· sin, ἐάν δέ.

6. Συλλογιστικοί (conclusivæ).

ergo, ἄρα, ἐπομένως· itaque, igitur, λοιπόν διὰ τοῦτο· ideo, διὰ τοῦτο· quapropter, quare, quamobrem, ὅθεν.

7. Αἰτιολογικοί (causales et finales).

nam, enim, γάρ, διότι· namque, etenim, καί γάρ· quia, ἐπειδή· quod, ὅτι, διότι· quum, ἐπειδὴ, ἀφ' οὗ· quoniam (ἐκ τοῦ quum jam) ἐπειδὴ ὀγλαδὸ, ἀφ' οὗ μάλιστ'· ut ἢ uti, ἵνα, ὅπως, ὥστε· ne, μὴ, ὅπως μὴ· neve ἢ neu (ἀντί τοῦ et ne), μῆτε (μῆτε νά)· quin, quomānus, μὴ (τοῦ νά, νά μὴ).

8. Χρονικοί (temporales).

quum ὅτε, ἀφ' οὗ· tum—quum, τότε—ὅτε· ut, καθώς· postquam, ὕστερον, ἀφ' οὗ· priusquam, antequam, πρίν· dum, ἐν ᾧ, ἕως· donec, ἕως ὅτου· quoad, μέχρις οὗ, ἐφ' ὅσον.

9. Ἐδῶ ἀνήκουν καὶ τὰ ἐρωτηματικά μόρια, οἷον

num, μήγαρι, μήπως (ἄρα)·—ne (ἐγκλιτ.), δέν· nonne, μήπως δέν (ἄρα μὴ)· an, ἄν, ἢ· ultrum—an, πότερον—ἢ· annon, ἢ δέν· nec ne, ἢ ὄχι

ΚΕΦΑΛ. ΜΓ'.

Ἐπιφώνημα (interjectio).

Τὰ συνηθέστερα ἐπιφωνήματα τῆς Λατινικῆς γλώτσης εἶναι τὰ ἐφεξῆς· ο, ὦ· io, ἰώ· vae, οὐαί· hei (hei mihi), οἶ (οἶμοι)· heu, eheu, φεῦ· pro (proh), ὦ, φεῦ· arage, ἄπαγε· euge, εὐγε.

ΚΕΦΑΛ. ΜΔ'.

Περὶ λέξεων σχηματισμοῦ

Ἄν ἐκ τῆς ρίζης σχηματισμὸς τῶν παραγῶγων λέξεων ὑπόκειται εἰς πολὺν ἀνωμαλίαν, καὶ εἶναι ὑπόθεσις ἰδιαιτέρας ἐρεύνης. Ἐδῶ ἀναφέρονται μόνον οἱ εὐχρηστότεροι σχηματισμοί, συγκρινόμενοι μὲ τὰ ἀναλόγους καταλήξει· Ἑλληνικῶ· παραγῶγων.

ΟΝΟΜΑΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΑ

1. Γινόμενα ἐξ ἄλλων ὀνομάτων.

α) Τὰ ὑποκοριστικὰ φυλάττουσι τὸ γένος τοῦ πρωτοτύπου καὶ σχηματίζονται κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον·

1) Τὰ εἰς us, a, um καθαρὰ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας μεταβάλλουσι τὰ καταλήξεις ταύτας εἰς ōlus, ola, olum, τὰ λοιπὰ εἰς ūlus, a, um, τὰ δὲ εἰς er τῆς δευτέρας λαμβάνουσι ellus, oion·

malleus, σφύρα—malleolus, σφυρίον.

filia, θυγάτηρ—filiola, θυγάτριον.

prædium, ἑπαυλις—prædiolum, ἑπαύλιον.

hortus, κῆπος—hortulus, κηπίον.

ara, βωμός—arula, βώμαξ.

liber, βιβλίον—libellus, βιβλιάριον.

2) Τὰ τῆς τρίτης εἰς er καὶ εἰς us καὶ ἄλλα τινὰ προσθέτουσι εἰς ταύτας τὰς καταλήξεις cūllus, a, um, oion·

frater, ἀδελφός—fraterculus, ἀδελφίδιον.

mater, μήτηρ—matercula, μητράριον.

corpus, σῶμα—corpuseulum, σωματίον.

flos, ἄνθος—flosculus, ἀνθύλλιον.

cor, καρδιά—corculus, καρδίον.

3) Τὰ εἰς es καὶ is ἰσοσύλλαβα προσθέτουσι ἀποβαλλομένου τοῦ s, τὰς καταλήξεις culus, cula, oion·

piscis, ἰχθύς—pisciculus, ἰχθύδιον.

vulpes, ἀλώπηξ—vulpecula, ἀλωπέκιον.

4. Τὰ εἰς o μεταβάλλουσι τὴν κατάληξιν ταύτην εἰς unculus, uncula, oion·

homo, ἄνθρωπος—homunculus, ἀνθρωπάριον.

oratio, λόγος—oratiuncula, λογιδίον.

5. Σημειωτέον ὅμως, ὅτι ἀπαντῶνται καὶ ἐξαιρέσεις, καὶ τὰ πλεῖστα ὀνόματα δὲν κατατάσσονται εἰς ἀκριβεῖς κανόνας· γίνεται δὲ ἡ παραγωγή ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τῆς γενικῆς.

asinus, ὄνος—asellus, ὄνάριον.

baculus, ῥάβδος—bacillus, ῥαβδίον.

lapis, λίθος—lapillus, λιθάριον.

pons, γέφυρα—ponticulus, γεφύριον.

adolescens, νεανίας—adolescentulus, νεανίσκος.

β) Τὸ ium (ia, eia) φανερώσει τὴν κατάστασιν ἢ σχέσιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται τὸ πρωτότυπον, οἷον·

(ΛΑΤΙΝ. ΓΡΑΜ. ΟΥΑΕΡ.)

consors, σύντροφος—consortium, συντροφία, κοινωνία.

sacerdos, ιερεύς—sacerdotium, ιερατεία.

γ) τὸ etum (ὄν) ἀναφαίνει τόπον κατάφυτον δένδρων ἢ φυτῶν ἐνός εἶδους, οἶον

vinum, οἶνος—vinētum, ἀμπελών.

olīva, ἐλαία—olivetum, ἐλαιών.

2. Γινόμενα ἐξ ἐπιθέτων.

Αἱ συνηθέστεραι καταλήξεις εἶναι itas, ἢ etas (ὅπου προηγείται τὸ i), ia, itūdo, itia, καὶ εἶναι ἀνάλογοι πρὸς τὰς Ἑλληνικὰς ὄτης, ύτης, ια, εια, σύνη. Αἱ καταλήξεις αὗται ἐπέχουν τὸν τόπον τῆς πτωτικῆς καταλήξεως τοῦ ἐπιθέτου, οἶον

atrox, atrocis—atrocitas, ὠμότης.

pīus—pīetas, εὐσέβεια.

clemens, clementis—clementia, πραότης.

magnus—magnitudo, μέγεθος.

justus—justitia, δικαιοσύνη.

*Ὡσαύτως sapientia, σοφία· beatitudo, εὐδαιμονία· avaritia, φιλαργυρία.

3. Γινόμενα ἐκ ῥημάτων.

α) Τὸ ἐμφυχον ὑποκείμενον τοῦ ῥήματος ἐμφαίνεται διὰ τῆς καταλήξεως or, ἥτις λαμβάνει τὸν τόπον am τοῦ σουπίνου, (Ἑλλην. της, τηςρα, φωρ, εως), οἶον

amo, amatum—amator, ἐραστής.

moneo, monitum—monitor, παραινήτης, παραινετής.

scribo, scriptum—scriptor, συγγραφεύς.

audio, auditum—auditor, ἀκροατής.

Ὡσαύτως victor, νικητής, νικητῶρ· cursor, ὄρμευς· orator, ῥήτωρ.

Πολλὰ ἐκ τῶν εἰς tor σχηματίζουσι καὶ θηλυκὸν ὄνομα εἰς trix (τρια, τετρα, τρις), οἶον amatrix, γεν. icis, ἐράστρια, victrix, νικητρία.

β) Ἡ πρῆξις τοῦ ῥήματος ἐκφράζεται ἀφηρημένως διὰ τῶν καταλήξεων io, γεν. iōnis, καὶ us, γεν. us, (σις, μος, μα). Καὶ αὗται αἱ καταλήξεις λαμβάνουν τὸν τόπον τοῦ um τοῦ σουπίνου. Τινὰ ῥήματα σχηματίζουσι καὶ τὰ δύο παράγωγα, ἐνίοτε μὲ μικρὰν διαφορὰν τῆς σημασίας, οἶον

moveo, motum—motio, κίνησις· motus, κίνημα.

audio, auditum—auditio, ἀκρόασις· auditus, ἀκοή.

*Ὁμοίως imitatio, μιμησις· lectio, ἀνάγνωσις· Petus, κλαυθμὸς, (κλαῦμα), cursus, δρόμος.

γ) Ὁσαύτως φαίνεται τὴν πρῆξιν ἢ κατάστασιν τοῦ ῥήματος ἢ κα-

τάληξίς ογ, προστεθειμένη εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ῥήματος, (καθὼς τὰ τοιαῦτα Ἑλληνικὰ εἰς η, α, ος), ὡς,

amare—amor, ἀγάπη.

horrēre—horror, φρίκη.

timēre—timor, φόβος.

spendēre—spendor, φέγγος.

δ') Ἄλλα ῥηματικά ὀνόματα σχηματίζονται εἰς men, mentum (μα), ὡς

fluēre—flumen, ῥεῦμα, ποταμός.

ornare—ornamentum, κόσμημα.

frango, fregi—fragmen ἢ fragmentum, κλάσμα, ἀπόσπασμα.

ΚΕΦΑΛ. ΜΕ'.

Ἐπίθετα παράγωγα.

1. Γινόμενα ἐξ ὀνομάτων.

α') Ἡ κατάληξις eus (εος, ους) ἐμφαίνει τὴν ὕλην, ὡς

aurum, χρυσοῦς—aureus, χρυσοῦς.

lignum, ξύλον—ligneus, ξύλινος.

Ἄλλα σχηματίζουν nus καὶ neus (ινος, ενος), ὡς

quercus, δρυς—querceus, quernus, querneus, δροίνος.

Τὰ ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν εἰς ινος φυλάττουν τὸ ius, ὡς

cedrīnus, κέδρινος—crystallīnus, κρυστάλλινος.

- β') Τὸ ἀνήκον εἰς τι ἐμφαίνουν αἱ γενικαὶ κατάληξις ius (ικτός, υκός, ιακός), ius (ιος), ilis, alis, aris, ὡς

civis, πολίτης—civīcus, civīlis, πολιτικός.

pater—patrius, πάτριος, πατρικός.

rex, regis—regius, regālis, βασιλικός.

consul, ὑπάτος—consulāris, ὑπατικός.

fluvius, ποταμός—fluvialis, ποτάμιος.

γ') Τὰ εἰς ζωα ἀνήκοντα ἔχουν τὴν κατάληξιν ius (ειος), ὡς

equīnus, ἵππειος—asinīnus, ὄνειος.

δ') Τὸ arius ἀποβλέπει εἰς τὸ ἐπάγγελμα. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μεταχειρίζονται τὰ τοιαῦτα οὐσιαστικῶς, ὡς

aes, aeris, χαλκός—aerārius, χαλκοεργός.

carbo, ἀνθραξ—carbonārius, ἀνθρακεύς (καρβονάριος).

ε') Τὸ osus (ὠδης) ἐμφαίνει πλησμονὴν, ἐπίστε και ὁμαίωτα, ὡς

arēna, ἄμμος—arenosus, ἀμμώδης.

dolus, δόλος—dolosus, δολερός, δολώεις.

monstrum, τέρας—monstrosus, τερατώδης.

globus, σφαῖρα—globosus, σφαιροειδής.

ς') Tò lentus (ulentus, olentus), ('Ελλ. ίεις, ήεις, όεις, γεν. εν-ος εμφαίνει πλησμονήν. Εύρίσκεται ενίοτε καί ens, γεν. entis, αντί τοῦ entus.

vinum—vinolentus, οίνοεις, φιλονος.

fraus, ἀπάτη—fraudentus, ἀπατηλός.

corpus—corpulentus, σωματώδης.

sanguis, αίμα—sanguinolentus, αίματόεις, αίματηρός.

vis—violentus ή violens, βίαιος, βιαστικός.

ζ') Tὰ εκ κυρίων ονομάτων παράγωγα ληγουν εις anus, inus, ensis, icus, όιον·

Roma—Romānus, 'Ρωμαίος.

Capitolium—Capitolīnus, Καπιτωλίνος.

Athenæ—Atheniensis, 'Αθηναίος.

Gallus—Gallīcus, Γαλλικός.

Σημείωσις. Tὰ 'Ελληνικά κήρια ονόματα εις ε υς καί τὰ έξ αυτών παράγωγα επίθετα λαμβάνουν συχνάκις τήν κατάληξιν ensis, τὰ δέ λοιπά φυλάττουν ώς επί τό πλείστον τας 'Ελληνικάς καταλήξεις, όιον·

Phocensis, e—ό Φωκείς καί Φωκικός.

Pythagoreus, Πυθαγόρειος· Lesbius, Δέσβιος, Smyrnæus, Σμυρναίος.

2. Γινόμενα έξ άλλων επιθέτων.

Tὰ υποκοριστικά επίθετα σχηματίζονται κατά τούς κανόνας τών υποκοριστικῶν ούσιαστικῶν, (βλ. Κεφ. ΜΔ'. 1.) τὰ μὲν εκ τοῦ άρσενικοῦ θετικοῦ, τὰ δὲ εκ τοῦ οὔδετέρου συγκριτικοῦ.

α) 'Εκ μὲν τοῦ άρσενικοῦ θετικοῦ, όιον·

parvus, μικρός—parvulus, μικρούτσικος (Δωρ. μικκύλος).

pulcher, ωραίος—pulchellus, ωραιούτσικος.

pauper, πτωχός—pauperculus, πτωχούλης.

levis, ελαφρός—leviculus, υπόκουφος, κάτι ελαφρός.

β') 'Εκ τοῦ οὔδετέρου συγκριτικοῦ, όιον·

minor, us—minusculus, όλιγοντι μικρός ή όλιγοντι μικρότερος.

melior, us—meliusculus, καλούτσικος ή κάτι καλήτερος.

levior, us—leviusculus, κάτι ελαφρότερος.

3. Γινόμενα εκ ρημάτων.

α) Tò bundus, (abundus, ebundus, ibundus) εκφράζει τήν μετοχήν τοῦ ενεστώτος με εμφασιν ή αύξησιν τής σημασίας, όιον·

errans—errabundus, πολύ πλανώμενος, πολυπλανής.

ρος, ζητῶν ὑπουργήμα.

ς') Τῆς μετοχῆς ὁ ἐνεσῶς καὶ ὁ παρακείμενος, ἐπιδέχονται ἐνίοτε ἐπιθετικὴν σημασίαν, καὶ σχηματίζουν τότε καὶ τοὺς βαθμοὺς τῆς συγκρίσεως, οἷον·

patiens, πάσχων καὶ ὑπομονητικὸς — patientior, patientissimus.

doctus, πεπαιδευμένος καὶ σοφός — doctior, doctissimus.

Ἐσαύτως: temperans καὶ temperatus ἐγκρατής, καὶ ἄλλα.

ΚΕΦΑΛ. ΜΣΤ'.

Ῥήματα παράγωγα.

1. Γινόμενα ἐξ ὀνομάτων (οὐσιαστικῶν καὶ ἐπιθέτων).

Αἱ καταλήξεις τῶν τοιούτων παραγῶγων, δηλαδή τὰ are, ere, ari, λαμβάνουν τὸν τόπον τῶν πτωτικῶν καταλήξεων τοῦ πρωτοτύπου.

α) are (αἶνω, ὕνω, ὦω, κοινῶς ὦνω) χρησιμεύει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς παραγωγὴν μεταβατικῶν ῥημάτων, οἷον·

vulnus, vulneris — vulnerare, πληγῶ.

liber, liberi — liberare, ἐλευθερῶ.

turpis — turpare, αἰσχύνω.

cavus — cavare, κοιλαίνω.

bilaris — exhilarare, ἱλαρῶ, ἱλαρύνω.

β') Τὸ ēre (έω, εύω) ἔχει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οὐδετέραν σημασίαν, ὡς·

flor, floris—florere, ἀνθῶ.

frons, frondis—frondere, ἔχω φύλλα.

flavus—flaveo, ξανθίζω, εἶμαι ξανθός.

Σημείωσις. Οὕτω διακρίνονται π. χ. τὸ albare, ἀσπρίζω, λευκαίνω τι, τοῦ albēre, ἀσπρίζω, εἶμαι λευκός. Εὐρίσκονται ὅμως καὶ πολλὰ εἰς are μὲ οὐδετέραν καὶ ἄλλα εἰς ere μὲ μεταβατικὴν σημασίαν.

γ') Τὸ ari (εύω) σημαίνει συχνάκις τὸ εἶμαι ἐκεῖνος, ὅστις ἐμφαίνεται ὁ ἀ τοῦ πρωτοτύπου, ὡς·

architectus—architectari, εἶμαι ἀρχιτέκτων.

comes, comitis—comitari, εἶμαι ὁπαδός, συνοδεύω.

adversus—advorsor, ἐναντιοῦμαι.

2 Γινόμενα ἐξ ἄλλων ῥημάτων.

α) Τὰ θαμιστικά ῥήματα (frequentativa) σχηματίζονται εἰς are (ἄζω, ἰζω, ὕζω), καὶ τὰ μὲν τῆς πρώτης συζυγίας μεταβάλλουν τὸ atum τοῦ σουπίου εἰς itare, τὰ δὲ τῶν ἄλλων συζυγιῶν τὸ um τοῦ σουπίου εἰς are, ὡς·

rogo, rogatum—rogitare, συγχοζητῶ.

clamo, clamatum—clamitare, ἀνακράζω.

salio, saltum—saltare, συγχοπητῶ, χορεύω.

jacio, jactum—jactare, ῥιπτάζω.

repro, reptum—reptare, ἐρπούζω.

Διάφορα ῥήματα σχηματίζουν ἐκ τοῦ πρώτου καὶ δεύτερον θαμιστικόν, ὡς salutare, χορεύω πολὺ jactitare ῥιπτάζομαι, καυχῶμαι πολὺ.

Τοῦτο τὸ δεύτερον θαμιστικόν εἶναι ἐνίστη τὸ μόνον εὐχρηστον, ὡς·

lego, lectum—(lectare ἄχρηστον)—lectitare, ἀναγινώσκω συχνάκις, συγχοδιαβάζω.

β') Τὰ ἐφετικά (desiderativa) σχηματίζονται εἰς ūrio, ur̄re, ἐκ τῆς εἰς urus μετοχῆς, τῆς ὁποίας τὸ μακρὸν u συστέλλεται· (καθὼς τὰ τοιαῦτα Ἑλληνικὰ ἐκ τοῦ μέλλοντος π. χ. πολεμῶ, πολεμήσω, ἐφετ. πολεμήσειω). Τὰ ἐφετικά φυλλάττουν τὴν σημασίαν τῆς μετοχῆς, ἐκ τῆς ὁποίας γίνονται, δηλαδὴ σημαίνουν τὸ θέλω, ἐπιθυμῶ ἢ μέλλω νὰ, ὡς cæno, cænatūrus—cænatūrio, δειπνησεῖω, ἐπιθυμῶ νὰ δειπνήσω· edo, esurus—esurio, θέλω νὰ φάγω, πεινῶ.

pario, parturus—parturio, μέλλω νὰ γεννήσω, ὠδίνω.

morior, (mortuus), moriturus—morituro, θανατιῶ, ψυχομαχῶ.

γ') Τὰ ἐναρκτικά (inchoativa) σημαίνουν ἑναρξιν καταστάσεως καὶ σχηματίζονται εἰς *scō*, *scēre* κατὰ τὸ δεῦτερον πρόσωπον τοῦ ἐνεστώτος, οἷον

seneo, *senes* (εἶμαι γέρον)—*senesco*, γηράσκω.

vivo, *vivis*—*revivisco*, ἀναζῶ.

dormio, *dormis*—*obdormisco*, ἀποκοιμῶμαι.

Σημείωσις. Πολλὰ ἐναρκτικά παράγονται καὶ ἀπὸ ὀνόματα οὐσιαστικά ἢ ἐπίθετα, οἷον

pubes, *hβη*—*pubesco*, ἰθάσσω.

durus—*obduresco*, γίνομαι σκληρός.

ruber—*rubesco*, καὶ *erubesco*, ἐρυθριῶ, ἐντρέπομαι.

Περὶ σχηματισμοῦ τῶν ἀρχικῶν χρόνων τοῦ ἐναρκτικοῦ ῥήματος. βλ. Κεφ. ΚΖ'. τελ.

ΚΕΦΑΛ. ΜΖ'.

Ἐπιβήματα παράγωγα.

Περὶ τῆς ἐξ ἐπιθέτων παραγωγῆς τῶν ἐπιβημάτων βλ. Κεφ. ΛΘ'. Ἐδῶ ἀναφέρομεν ἀκόμη τοὺς ἐφεξῆς σχηματισμούς:

1. Τὰ εἰς *im* (δὴν, ἀδην, δὸν, ηδὸν) παράγονται:

α) Ἐκ τοῦ σουπίνου τῶν ῥημάτων, οἷον

spargo, *sparsum*—*sparsim*, σποράδην.

celo, *occulo*—*celatim*, *occultim*, κρύβδην.

β) Ἐκ τῆς γενικῆς τῶν ὀνομάτων. Καὶ τούτων τὰ πλείωτερα λήγουν εἰς *alim* κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πρώτης συζυγίας, οἷον

grex, *gregis*—*gregatim*, ἀγελιδόν.

summa—*summatim*, συλλήθδην, ἐν κεφαλαίῳ.

vir—*viritim*, κατ' ἀνδρα.

fur—*furtim*, κλεμμαδόν, κλεπτικῶς.

2. Τὸ *ilus* σημαίνει τὸ Ἑλληνικὸν ὄθεν, οἷον

coelum—*coelitus*, οὐρανόθεν.

divinus, θεῖος—*divinitus*, θεθεν.

fundus, ἔδαφος—*funditus*, ἄρδην, ἐκ θεμελίων.

ΚΕΦΑΛ. ΜΗ'.

Περὶ συνθέσεως λέξεων.

1. Ἡ χρῆσις τῆς δι' ὀνομάτων συνθέσεως εἶναι πολὺ σπανιωτέρα εἰς τὴν Λατινικὴν παρά εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Καθ' ὅλου τρέπεται ἡ αὐτοκτὴ κατάληξις τοῦ πρώτου συνθετικοῦ μέρους εἰς βραχὺ ἰ, οἷον

arma και gero—armiger, όπλοφόρος.
 pater, tris, και caedo—particida, πατροκτόνος.
 brevis και loquor—breviloquus, βραχυλόγος.
 aedes και facio—aedifico, οικόδομώ.

Ἐπομένου φωνήεντος ἐκθλίβεται τὸ i, οἶον
 magnanimus ἐκ τοῦ magnianimus, μεγαλόψυχος.

2. Ἡ διὰ προθέσεων σύνθεσις εἶναι συχνοτάτη. Μετὰ ἐπιθέτων συνθέτονται μάλιστα τὸ μόριον in και αἱ προθέσεις per, prae, sub.

α) in σημαίνει τὸ στερητικὸν α. Τὸ η τρέπεται εἰς m πρὸ τῶν b, p και m' εἰς δὲ τὸ αὐτὸ στοιχεῖον πρὸ τῶν l και r, οἶον
 indoctus, ἀμαθής· imprudens, ἀνόητος.
 immemor, ἀμνήμων· illotus, ἀνιπτος.

Σημείωσις. Ἐπειδὴ τὸ in εἰς τὴν μετὰ ῥημάτων σύνθεσιν σημαίνει εἰς ἢ ἐν, συμπίπτει ἐνίοτε ἡ μετοχὴ τοῦ παρακειμένου μετὰ τὸ διὰ τοῦ ἀρνητικοῦ in σύνθετον π. χ. τὸ inscriptus ὡς μετοχὴ τοῦ inscribo σημαίνει ἐγγεγραμμένος, ἢ ἐπιγεγραμμένος, ἀλλὰ ὡς παράγωγον ἐκ τοῦ ἀρνητικοῦ in και τοῦ ἐπιθέτου scriptus (ἢ τῆς μετοχῆς μετὰ ἐπιθέτου σημασίαν) σημαίνει ἀγραφος.

β') per, σπανιώτερον prae, αὐξάνει τὴν σημασίαν τοῦ ἐπιθέτου, καθὼς τὰ Ἑλληνικὰ παν-, περι, και τὸ τῆς συνηθείας κατα-, οἶον
 perbonus, πάγκαλος· perpulcher, περικαλλής.

perdives, ἢ praedives, παμπλούσιος· perniger, κατάμαυρος.

γ') sub σημαίνει ὑπό-, οἶον
 subniger, ὑπομέλας, μαυροδερδός.
 subrusticus, ὑπάγροικος.

ΚΕΦΑΛ. ΜΘ'.

Σύνθεσις ῥημάτων διὰ προθέσεων.

Εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν προθέσεων και ῥημάτων πρέπει νὰ προσέχωμεν εἰς τρία· τὴν σημασίαν τῆς προθέσεως, τὴν τροπὴν τῆς προθέσεως και τὴν τροπὴν τοῦ ῥήματος.

1. Ἐν γένει φυλάττει ἡ πρόθεσις ἐν συνθέσει τὴν ἐκτὸς τῆς συνθέσεως σημασίαν. Αἱ ἐφεξῆς διαφέρουν περισσότερον·

α) od σημαίνει τὸ ἀντι-, προσ-, οἶον offero, προσφέρω· oppono ἀντιθέτω.

β') prae σημαίνει προ-, οἶον praevideo προβλέπω· praedico, προλέγω.

γ') trans σημαίνει δια-, μετα-, transeo, διαβαίνω transporto μετακομίζω.

Πρὸς τούτοις εἶναι εὐχρηστοὶ καὶ αἱ ἐφεξῆς ἀχώριστοι προθέσεις.

δ') dis σημαίνει δια-, σπανιώτερον δυσ-, ὡς dissolvo, διαλύω displiceo, δυσαρεστῶ.

ε) re σημαίνει πάλιν ἢ ὀπίσω, ἀπο-, ἀνα-, ἐπανα-, ἢ τὸ τῆς συνήθειας ἔξανα-, ὡς repello, ἀπωθῶ remitto, ἀναπέμπω redeo (ἐκ τοῦ re καὶ eo), ἐπανέρχομαι.

ς') se εἶναι σπανιώτερον καὶ σημαίνει χωρισμὸν, ὡς secludo, ἀποκλείω sejungo, διαζευγνύω, χωρίζω.

2. Ἡ τροπή τῆς προθέσεως γίνεται κατὰ τὸ πρῶτον γράμμα τῆς ἐπομένης λέξεως, δὲν ὑπάγεται ὅμως εἰς ἀκριθεῖς κανόνες, καὶ αὐτοὶ οἱ παλαιοὶ Ῥωμαῖοι ἦσαν ἀσύμφωνοι εἰς πολλὰ, ἄλλοι π. χ. γράφοντες adloqui, ἄλλοι alloqui. Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς παρούσης γραμματικῆς, ἔξαρκούν τὰ ἀκόλουθα·

α) Τὰ τελευταῖα σύμφωνα τῶν ad, ob, in, sub μεταβάλλονται συχνάκις εἰς τὰ αὐτὰ σύμφωνα τῆς ἐπομένης λέξεως, ὡς

ἐκ τοῦ ad· accuro, assequor.

ἐκ τοῦ ob· occido, offero.

ἐκ τοῦ in· illudo, immito.

ἐκ τοῦ sub· suggero· suppono.

Σημείωσις. Τὸ cum ἐν συνθέσει μεταβάλλεται εἰς con, καὶ τοῦτο κατὰ τὸ ἀκόλουθον γράμμα εἰς col, cor, com, ὡς confero, colligo, corrigo, commuto.

β) Τὰ con καὶ in πρὸ τῶν b καὶ p τρέπονται εἰς m, ὡς imbibo, comprobo.

γ) Τὸ con ἀποβάλλει τὸ n πρὸ τῶν φωνηέντων τὸ δὲ trans ἐνίστη τὸ ns καὶ τὸ dis τὸ s πρὸ τῶν συμφώνων, ὡς cohaereo trajicio, dimitto. Ἄλλας τροπὰς τῶν προθέσεων δευκνύουν καὶ τὰ εἰς τὸ Κεφ. ΛΑ'. ἀναφερόμενα σύνθετα τοῦ fero.

3. Ἡ μεταβολὴ τοῦ ῥήματος συνίσταται εἰς τὴν τροπὴν τοῦ ῥιζικοῦ φωνηέντος.

Τὰ μὲν πλείωτερα φωνήεντα εἶναι ἄτρεπτα εἰς τὴν σύνθεσιν. Τρεπτὰ δὲ εἶναι τὸ βραχὺ a καὶ e καὶ ἡ δίφθογγος æ.

α) Τὸ βραχὺ a τρέπεται εἰς βραχὺ i, ὡς rapio—arripio, arripis. cado—concedo.

Ἐξαιρῶνται ὀλίγα, οἶον·
traho—contraho.
maneo—remaneo, remānes.

Σ η μ ε ἰ ω σ ι ς. Τὸ θέσει μακρὸν α τρέπεται ἐνίοτε εἰς ε, οἶον·
spargo—dispergo.
scando—descendo.

β') Τὸ βραχὺ ε ποτὲ μὲν τρέπεται εἰς βραχὺ ι, ποτὲ δὲ μένει ἄτρεπτον, οἶον·

teneo—abstineo, abstīnes.
lego—colligo.
fero—affēro.
gero—congēro.

γ') Τὸ α τρέπεται εἰς ι, οἶον·
caedo—concido.
quaero—conquiro.

Ἐξαιρεῖται μόνον τὸ haereo, π. γ. cohaereo.

δ.) Σημειωτέον ὅμως, ὅτι ὁ δυσύλλαβος παρακείμενος καὶ τὸ δυσύλλαβον σουπίον, ἐξαιρουμένων ὀλίγων τινῶν, ἐκτείνουσι τὰ βραχέα φωνήεντα ἢ μακρύνουσι τὴν ἑξίτικὴν συλλαβὴν διὰ προσθέσεως συμφώνου, καὶ διὰ τοῦτον τὸν λόγον δὲν ἐπιδέχονται τὴν τροπὴν, οἶον·

colligo, collēgi, collectum, colligere.
corrigo, correxi, correctum, corrigere.

Ἐποῦ τοῦτο δὲν συμβαίνει, τρέπονται καὶ οἱ εἰρημένοι χρόνοι, οἶον·
cohibeo, cohibui, cohitum, cohibere.
contineo, continui, cotentum, continere.

Σ η μ ε ἰ ω σ ι ς. Τὸ θέσει μακρὸν α τοῦ σουπίου τρέπεται ἐνίοτε εἰς ε, οἶον·
factum—confectum· cantum—succentum.

ε) τὸ ἀπαρέμφατον, φυλάττον πάντοτε τὴν ποσότητα τοῦ ἐνεστώτος, λαμβάνει καὶ τὴν αὐτὴν τροπὴν, καθὼς δεικνύουσιν τὰ ἀνωτέρω ἀναφερόμενα.

ς') Ὁ διπλασιασμός τῶν πλειοτέρων ἀνωμάτων ἀποβάλλεται εἰς τὴν σύνθεσιν, οἶον tendo, tetendi—extendo, extendi. Πλειότερα παραδειγμάτα τούτων τῶν κανόνων παρέχουν οἱ κατάλογοι τῶν ἀνωμάτων ῥημάτων.

Τ Ε Λ Ο Σ.